

AGENDA

Bestuurscommissie Veiligheid

Datum	:	11 juni 2020
Tijdstip	:	16.00 – 17.30 uur
Locatie	:	Raadszaal gemeente Heerenveen

	Onderwerp	Bijlage	Doel
1.	Opening en vaststellen van de agenda	1	Vaststellen
2.	Besluitenlijst 13 februari 2020	1	Vaststellen
3.	Ingekomen stukken en mededelingen		Informerend
	<u>Mededelingen</u>		
	a) Voortgang gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing	1	
	b) Landelijke ontwikkelingen Veiligheidsberaad	-	
	c) De coronacrisis	-	
	d) Temporiseren bouwagenda kazernes	-	
	e) 2 nieuwe afdelingshoofden Brandweer	-	
	<u>Ingekomen stukken</u>		
	f) min JenV over rechtspositie brandvrijwilligers en Europa	1	
4.	Zienswijzen op veiligheid jaarstukken en begroting	nazending	Vaststellen en adviseren aan DB/AB
5.	Eerste bestuursrapportage 2020 - onderdeel veiligheid	2	Vaststellen en adviseren aan DB/AB
6.	Temporiseren bouwagenda brandweerkazernes	1	Vaststellen
7.	Ontwerp Regionaal Incident Risicoprofiel Brandweer	2	Vaststellen
8.	Ontwerp generiek rampbestrijdingsplan BRZO in Fryslân	4	Vaststellen
9.	Rondvraag en sluiting		

Besluitenlijst Bestuurscommissie Veiligheid

Datum : 13 februari 2020
Locatie : Ridderzaal, HTW Leeuwarden

Aanwezig:

S. van Haersma Buma (voorzitter)
W.R. Sluiter (pfh Brandweer)
L.J. Gebben (pfh MkNN)
M.C.M. Waanders
C. Schokker- Strampel
N.I. Agricola
W. van Gent
J. Rijpstra

J.G. Kramer
N.A. van de Nadort
J. A. de Vries
T.J. van der Zwan
G. Veldhuis (Politie Noord-Nederland)
L.M.B.C. Kroon (Wetterskip Fryslân)
D.P. de Vries (Provinsje Fryslân)

W. K. Kleinhuis (algemeen directeur/commandant brandweer Fryslân)
M.I. de Graaf (directeur Publieke Gezondheid)

J.H. Oostinga (directeur bedrijfsvoering)
A. de Vries (secretaris)

Afwezig:

H. Oosterman (pfh Crisisbeheersing + GHOR)
O. Brouwer
B. Wassink
F. Veenstra

L.P. Stoel
E. van Selm
S. Kromdijk (OM)

1.	Opening en vaststellen agenda
	De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom. In het bijzonder wordt mw Kroon welkom geheten. Zij is per 1 februari jl. de Dijkgraaf van Wetterskip Fryslân.
2.	Besluitenlijst 14 november 2019
	➤ <i>De bestuurscommissie stelt de besluitenlijst ongewijzigd vast.</i>
3.	Mededelingen en ingekomen stukken
	<p>a) <u>Stand van zaken coronavirus</u> Mw de Graaf meldt dat de World Health Organisation een naamswijziging voor het virus heeft doorgevoerd; COVID 19. De wijze van registratie is aangepast. Daardoor zijn er veel meer patiënten. Nederland heeft een nieuwe casusdefinitie voor bemonstering. Deze beperkt zich niet meer tot Wuhan, maar geldt voor heel China. In Fryslân is bemonstering nog niet aan de orde. De reguliere griep wordt gemonitord en dat is uitgebreid met het coronavirus (COVID 19). In Fryslân is een voorbereidingsgroep ingericht. Deze groep komt wekelijks bij elkaar. Ook is er afstemming tussen de drie noordelijke regio's. Bestuurders worden geïnformeerd bij nieuws.</p> <p>b) <u>Stand van zaken vrijwilligheid bij de Brandweer</u> De commissie is meegenomen in de stappen die worden ondernomen inzake vrijwilligheid. Aan de hand van een matrix moet iedere regio een impactanalyse uitvoeren. Dat is de opmaat naar het Veiligheidsberaad van 9 juni. Daar staat het onderwerp geagendeerd. Mw Schokker vraagt naar de impact op de Waddeneilanden. Dhr Kleinhuis geeft aan, met de kennis van nu, dat de situatie op de Waddeneilanden mogelijk in stand kan blijven. Het heeft de meeste impact op specialistische functies en die hebben de Waddeneilanden weinig. De gemeente Súdwest-Fryslân heeft de situatie besproken. Mw de Vries hecht waarde aan het behoudt van hulpverlening op het water. Dhr Kleinhuis benadrukt dat het echt nog onduidelijk is welke kant de discussie op gaat. Momenteel vindt het onderzoek plaats. Als er nieuwe ontwikkelingen zijn dan zal dhr Kleinhuis dit mededelen.</p> <p>c) <u>Ingekomen stukken: Inspectierapport regiobeeld operationele prestaties</u> Het betreft een onderzoek van de Inspectie van J&V. De Veiligheidsregio is blij met dit rapport omdat erin staat dat wij 'op orde' zijn. En op het onderdeel evalueren voorbeeld van anderen.</p>

	<p>Binnenkort komt de bundeling met alle regio's beschikbaar. Er wordt opgeroepen om hierover te communiceren, bijvoorbeeld voor de raden is het ook goed om te weten.</p> <p>d) <u>Ingekomen stukken: de voorbereiding op hulpverlening na een terroristische aanslag</u> Dit is een rapport met een heel ander karakter. Het is belangrijk om te realiseren dat dit beeld is gebaseerd op onderzoek uit 2017/2018 en daarmee enigszins gedateerd. Maar de minister heeft een beleidsreactie gegeven en is van mening dat er te veel verschil is. Er moet eenheid zijn in optreden én eenheid in uitrusting. In Fryslân vinden wij eenheid in optreden ook uitermate wenselijk. Daarvoor ondernemen wij diverse activiteiten, waaronder een grote oefening in de Marnewaard.</p> <p>In Fryslân heeft de brandweer echter niet hetzelfde uitrustingsniveau als in de randstad. Wij hebben een ander risicoprofiel en op basis daarvan destijds in afstemming het bestuur een afweging gemaakt. Dit wijkt echter af van de reactie van de minister. De voorzitter neemt dit mee naar het Veiligheidsberaad. Tot die tijd blijven wij de huidige afspraken handhaven. De commissie beaamt dit.</p>
4.	Zienschijzen Kaderbrief 2021 – 2024
	<p>Na vaststelling van de concept Kaderbrief 2021 - 2024 in december 2019 is deze op 29 december naar alle Friese gemeenten gestuurd voor zienschijze. De gemeenten zijn gevraagd uiterlijk 7 februari hun zienschijze kenbaar te maken. De voorzitter spreekt de waardering uit voor de wijze waarop dit traject door de veiligheidsregio wordt doorlopen.</p> <p>Er zijn 6 zienschijzen ingediend. De gemeente Smallingerland heeft als enige gemeente niet ingestemd. Dhr Rijpstra geeft een korte toelichting op de zienschijze van de gemeente Smallingerland. En geeft aan het moment voor de begroting te willen benutten om op één lijn te komen met de raad.</p> <p>Het Dagelijks Bestuur verzorgt de inhoudelijke reactie op de gemeentelijke zienschijzen met betrekking tot de kaderbrief. Daarna wordt de kaderbrief ter vaststelling aangeboden aan het AB en wordt het kader verwerkt in de conceptbegroting 2021 (-2024). Definitieve vaststelling van de begroting 2021 vindt plaats in het Algemeen Bestuur op 1 juli 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>De Bestuurscommissie neemt kennis van de ingekomen zienschijzen op de kaderbrief 2021-2024.</i>
5.	Jaarstukken 2019 Programma Veiligheid
	<p>Dhr Oostinga geeft een presentatie over de jaarcijfers 2019. Dhr Kleinhuis geeft een toelichting op het programma Veiligheid (Crisisbeheersing en Brandweer). De Brandweer heeft te maken met een extra klas vrijwilligers en dat zorgt voor een tekort. Alle opleidingskosten stijgen fors. Het spreiden van realistisch oefenen is één van de maatregelen die wordt genomen om de kosten beheersbaar te houden. Dhr van der Zwan merkt de onrust onder brandweerpersoneel omdat er wel vrijwilligers zijn, maar er wordt gewacht met de opleiding. Dhr Kleinhuis geeft aan dat dit correct is. Er is ruimte voor vijf initiële klassen maar soms is er behoefte aan meer. Mw Waanders steunt zuinigheid maar zou het zonde vinden als dit leidt tot verlies van potentiële vrijwilligers. Daarmee de oproep om te zoeken naar de mogelijkheden.</p> <p>Mw van Gent meldt dat via het ministerie uiteindelijk kosten voor de inzet bij de containercalamiteit van de gemeente Schiermonnikoog zijn vergoed en wil graag weten of dit niet alsnog ook mogelijk is voor de veiligheidsregio. Dhr Kleinhuis geeft aan dat bestuurlijk een andere afweging is gemaakt. Met als belangrijkste argument dat de inzet van de crisisorganisatie onderdeel is van het reguliere werk van de veiligheidsregio.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>In het jaarverslag veiligheid 2019 wordt inhoudelijke verantwoording afgelegd voor de programma's Crisisbeheersing en Brandweer. De teksten liggen voor ter bespreking. Op verzoek van dhr van de Nadort wordt aan de programma's een korte verklaring toegevoegd van de belangrijkste afwijkingen.</i> ➤ <i>De Bestuurscommissie onderschrijft, met de hiervoor beschreven tekstuele aanpassing, de conceptteksten voor het programma Veiligheid voor de jaarstukken 2019 en adviseert het DB/AB deze vast te stellen.</i>

6.	Conceptbegroting 2021 Programma Veiligheid
	<p>Door zowel Crisisbeheersing als Brandweer zijn de ambities in één programma Veiligheid uitgewerkt naar speerpunten in de programmabegroting 2021. De conceptteksten liggen nu voor. De totale begroting wordt eind maart aangeboden aan het DB en daarna naar de gemeenten verzonden voor zienswijzen. Eind mei komen de zienswijzen retour, waarna het reguliere besluitvormingstraject plaats vindt dat eindigt in besluitvorming in het AB op 1 juli.</p> <p>Mw Waanders vraagt een toelichting op de proeftuinen brandweer van de toekomst (overzicht samen paraat). Dhr Kleinhuis geeft aan dat toen dit werd opgeschreven in het beleidsplan er nog geen weet was van de huidige problematiek rondom vrijwilligheid. In Fryslân was echter al behoefte om meer te doen aan de houdbaarheid van vrijwilligheid. Door de huidige ontwikkelingen staan de proeftuinen onhold. Dhr van de Nadort wil graag weten of bestaande waterputten ook in beeld worden gebracht bij de bluswatervoorziening. De veiligheidsregio wil dit deels visualiseren in de GEO-voorziening waar financiering voor wordt gevraagd. Met het project bluswatervoorziening is dit allemaal in kaart gebracht. Mw de Vries geeft aan dat de gemeente graag mee denkt bij het betrekken van inwoners bij de crisisorganisatie. Ook wordt gerefereerd aan het programma Young Fire & Rescue Team van de veiligheidsregio Zaanstreek Waterland. Dit initiatief om jongeren te leren over de diverse hulpverleningsdiensten is succesvol en spreekt erg aan.</p> <p>➤ <i>De bestuurscommissie onderschrijft de conceptteksten voor het programma Veiligheid voor de begroting 2021 en adviseert het DB deze vast te stellen.</i></p>
7.	Herbenoeming lid auditcommissie
	<p>Mevrouw Waanders is namens de bestuurscommissie Veiligheid lid van de auditcommissie. Haar huidige zittingsperiode van vier jaar loopt ten einde. Beide partijen willen het lidmaatschap graag verlengen.</p> <p>➤ <i>De Bestuurscommissie benoemt mevrouw Waanders voor een tweede termijn van vier jaar als lid van de auditcommissie.</i></p>
8.	a. Benoeming lid Agendacommissie Veiligheid met portefeuille Crisisbeheersing en GHOR
	<p>Dhr. Oosterman heeft aangegeven zijn plek als lid van de Agendacommissie Veiligheid met de portefeuille Crisisbeheersing en GHOR beschikbaar te stellen. Dit zorgt voor een vacature. Dhr Rijpstra is bereid gevonden om invulling te geven aan deze vacature.</p> <p>Bij de voordracht van een nieuw lid wordt rekening gehouden met het waarborgen van een evenwichtige verdeling over de regio.</p> <p>➤ <i>De Bestuurscommissie benoemt Dhr. J. Rijpstra (Smallingerland) als lid van de agendacommissie Veiligheid met de portefeuille Crisisbeheersing en GHOR.</i></p>
	b. Benoeming portefeuillehouder Zorg en Veiligheid
	<p>In de commissies Gezondheid en Veiligheid is afgesproken in beide commissies een portefeuillehouder Zorg en Veiligheid aan te stellen. Aan de gezondheidskant is inmiddels mw Wielinga benoemd. De veiligheidsregio kent deze functie niet in de statuten. Van de portefeuillehouders wordt verwacht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koers en sturing te geven aan zorg en veiligheid; - Het bestuur hierover te adviseren; - Het bestuur van de veiligheidsregio te vertegenwoordigen in het domein en de vele bijeenkomsten waar dit onderwerp wordt besproken. <p>➤ <i>De Bestuurscommissie benoemt dhr van der Zwan als portefeuillehouder zorg en veiligheid.</i></p>
9.	Plan van aanpak hoog water en evacuatie
	<p>In de vorige Bestuurscommissie Veiligheid is de stand van zaken gegeven over het programma Wave 2020 en het project Water en evacuatie uit de Strategische Agenda 2014-2018 van het Veiligheidsberaad. Daarbij is aangegeven deze bestuurscommissie terug te komen met het plan van aanpak. De Directie Crisisbeheersing heeft het plan van aanpak inmiddels vastgesteld en is ingericht</p>

	<p>als stuurgroep. Daarmee zijn de betrokken diensten vertegenwoordigd om het proces te volgen. Om op tijd en met de juiste resultaten te komen</p> <p>Dhr Sluiter vraagt aandacht voor het informeren over de ontwikkelingen op bestuurlijk niveau. Dhr Kleinhuis geeft aan dat het informeren & alarmeren en communicatie, onderdeel zijn van de brede aanpak in dit programma. De financiële consequenties beperken zich tot het eerste project. Dhr Rijpstra wil graag weten waarom er geen calculatie is gemaakt van de drie andere projecten. Dit is volgens dhr Kleinhuis afhankelijk van de uitkomsten van de impactanalyse. Het uitgangspunt is dat de activiteiten binnen de reguliere begroting passen. Mocht dit niet het geval zijn, dan komt dat terug in de commissie.</p> <p>➤ <i>De Bestuurscommissie stelt het plan van aanpak hoog water en evacuatie vast.</i></p>
10.	Presentatie stand van zaken Wet Verplichte GGZ
	<p>GGD Fryslân is sinds 1 januari de uitvoerende partij voor het verkennend onderzoek en het horen van betrokkenen in het kader van de Wet Verplichte GGZ. Mw Biekram (Beleidsadviseur GGD) presenteert de ervaringen van de GGD over de eerste zes weken.</p> <p>In de maand januari zijn 26 crisismaatregelen (CM) afgegeven. Als deze cijfers worden geëxtrapoleerd, laat dit een lichte daling zien ten opzichte van de aantallen inbewaringstellingen (IBS) in 2019. In deze 26 gevallen is er 9 keer gehoord door de GGD.</p> <p>Er is tot op heden 14 keer een verkennend onderzoek (VO) uitgevoerd. Gemeenten vullen hiervoor een triage-formulier in. Afspraak is dat gemeenten pas een VO doorzetten als ze echt van mening zijn dat dit onder de Wvvgz te scharen valt.</p> <p>Er zijn twee issue-logboeken, intern en extern. Het blijken veelal procesmatige issues te zijn. Issues worden binnen één werkdag teruggekoppeld en deze worden besproken met het management en de opdrachtgevers. In maart/april is de eerste kwartaal-evaluatie gepland.</p> <p>Mw Schokker geeft aan dat het verhoren van een betrokkene niet mogelijk is op een Waddeneiland. Zij worden naar de wal gebracht. Dit heeft enorme impact.</p> <p>Mw Biekram geeft aan dat deze specifieke situatie wordt meegenomen.</p> <p>Uit het gesprek over de eerste ervaringen blijkt dat er nog veel knelpunten zijn. Deze moeten meegenomen worden in de herstelwet. Er is zorg of de mensen de hulp krijgen die met de wet wordt beoogd. De voorzitter geeft aan dat veel dingen nog ingeregeld moeten worden. Maar dat verbetering mogelijk is. Daarom wordt er ook belang gehecht aan de portefeuillehouder zorg en veiligheid. De themabijeenkomst van het Algemeen Bestuur voor de zomer zal ook weer in het teken staan van de Wet Verplichte GGZ.</p>
11.	Omgevingslab veiligheid: bouwsteen Veiligheid
	<p>In de Bestuurscommissie Veiligheid van oktober is een presentatie gegeven over de bouwsteen veiligheid en de stappen die veiligheidsregio zet in het kader van de omgevingswet. De bouwsteen veiligheid is inmiddels afgerond en opgeleverd aan de opdrachtgever; De Friese Aanpak.</p> <p>Mw Waanders vindt het mooie exercitie, en wil graag weten hoe samenwerking op Friese schaal verder gaat. Het is momenteel onduidelijk hoe de Friese Aanpak zich ontwikkelt. In ieder geval moeten gemeenten zelf in actie komen om de diverse keuzemogelijkheden een plek te geven in de visie.</p> <p>➤ <i>De bouwsteen Veiligheid wordt ter informatie aangeboden aan de bestuurscommissie.</i></p>
12.	Rondvraag en sluiting
	<ul style="list-style-type: none"> • Mw van Gent geeft aan dat de raad veel vragen heeft over de brandweervrijwilligers. Dhr Kleinhuis biedt aan om dit telefonisch te bespreken omdat dit aan het begin van de vergadering aan de orde is geweest. • Dhr Agricola verzoekt de stukken voor deze vergadering tijdig beschikbaar te stellen. Dhr Agricola spreekt de complimenten uit over twee korpsavonden die hij recent heeft meegemaakt. Er is waardering voor de wijze waarop de beroepsmedewerkers van de brandweer omgaan met de vrijwilligers. • Mw Kroon gaat kort in op de 11stedenzwemtocht en hecht waarde aan duidelijke communicatie over rollen en verantwoordelijkheden. Het Wetterskip meet de waterkwaliteit op plekken waar meezwemmers zijn. Maar het oordeel over de uitslag van de meting is niet aan het Wetterskip.

	<p>De voorzitter geeft aan dat er een ambtelijke werkgroep actief is, waar alle partijen in vertegenwoordigd zijn. Die zijn de vergunningaanvragen aan het beoordelen. Mw Kroon geeft aan dat zij is begonnen aan haar eerste tien werkdagen en dat een persoonlijke kennismaking met alle burgemeesters volgt.</p> <ul style="list-style-type: none">• Dhr Veldhuis meldt dat C2000 is gemigreerd na jaren van voorbereiding. Er wordt gesproken over een succesvolle migratie, toch wordt tot op de dag van vandaag ervaren dat er kinderziektes in het systeem zitten. Van gebied tot gebied wordt dit op technisch en operationeel vlak nauwkeurig in de gaten gehouden. <p>In de vorige Bestuurscommissie is gesproken over de boerenacties. De politie heeft op basis van de ervaring in december de tolerantiegrenzen voor nieuwe acties aangescherpt. Het nieuwe handelingsperspectief heeft oa als doel het ontmoedigen van het platleggen van de snelwegen. De voorzitter wordt gevraagd het nieuwe handelingsperspectief te verspreiden met het verzoek aan gemeenten deze te bekrachtigen in de driehoek.</p> <p>Tot slot speelt bij de politie het vroegpensioen. De totstandkoming van het beleid achter het pensioenakkoord gaat niet vanzelf. De politiebond organiseert ledenbijeenkomsten om onder het personeel te peilen of er behoefte is aan acties. En er wordt niet uitgesloten dat deze er gaan komen.</p> <p>De voorzitter sluit de vergadering en bedankt iedereen voor zijn inbreng.</p>
--	--

Vastgesteld in de vergadering van de bestuurscommissie Veiligheid van 11 juni 2020.

Voorzitter

Secretaris

S. van Haersma Buma

W.K. Kleinhuis

OPLEGNOTITIE INFORMEREND

Onderwerp	Voortgang gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	R. Sluiter
Auteur	W. Kleinhuis
Bijlagen	-
Vergaderdatum	11 juni 2020
Agendapunt	3a
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	H. Schuijn, L. van Tongeren, J. Pommer, I. Hooisma, A. ter Weeme, O. van Deursen en S. Veerbeek.
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Kennisnemen van

1. De stand van zaken gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing.

Inleiding

Doel

De Risico Index Natuurbrand (=RIN) maakt de risico's van brand in een natuurgebied zichtbaar. Hierbij wordt gekeken naar de kans dat een eenmaal ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare properties.

De RIN als input voor de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. Binnen dit samenwerkingsverband wordt gedurende een periode van minimaal 4 jaar samengewerkt om de risico's binnen het natuurgebied te verlagen. De RIN wordt gebruikt om maatregelen te inventariseren en/ of om maatregelen te prioriteren.

Met de gebiedsgerichte aanpak streven wij naar:

- Het voorkomen en beperken van brand(gevaar) en slachtoffers in natuurgebieden;
- Het borgen van een adequate en veilige incidentbestrijding (beheersbaar, bestrijdbaar) in geval zich een incident voordoet.

Dit moet uiteindelijk bijdragen aan onze ambitie: minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade.

De planning

Omdat het meerdere natuurgebieden in Friesland betreft is een planning opgesteld om de opstartfase van de gebiedsgerichte aanpak te spreiden over de tijd. Dit is nodig, omdat voor de opstartfase veel tijd benodigd is. In de praktijk is dit zelfs nog meer gebleken dan vooraf ingeschat. Er zijn namelijk veel stakeholders nodig/ betrokken. Elk hebben op hun beurt weer verschillende (wettelijke) verplichtingen hebben binnen natuurbeheer.

Kernboodschap

Op basis van de onderstaande voortgangsmatrix, afkomstig uit de notitie gebiedsgerichte aanpak, wordt verslag gedaan van de voortgang.

		NW	NO	ZO	ZO	NO	NW	ZW	NO	ZO	ZO	ZO	ZO	ZO	
		2018: Terschelling	2018: Alde Feanen	2018: Drents-Friese Wold	2018: Fochteloërveen	2019: Ameland	2019: Vlieland	2019: Gaasterland	2020: Schiermonnikoog	2020: Veenbos	2020: Vossenbosch	2021: Hauleveld / Blauwe bos	2021: Oranjewoud e.o.	2021: Beeterzwaag e.o. / Stokersdobbé	
Jaar 1	Fase 1: opstartfase	1.1: Actorenanalyse uitvoeren													
		1.2: Bijeenkomst mono-werkgroep brandweer: aftrapbijeenkomst													
		1.3: Bijeenkomst 1 multi-werkgroep: aftrapbijeenkomst													
		1.4: Dossieronderzoek													
		1.5: Bijeenkomst 2 multi-werkgroep: dossieronderzoek bespreken													
		1.6: Schouwen													
		1.7: RIN opgesteld													
		1.8: Maatregelenmatrix opstellen													
		1.9: Bijeenkomst 3 multi-werkgroep: maatregelenmatrix bespreken													
		1.10: Voorleggen aan het bestuur													
		1.11: Informatiebijeenkomst													
Jaar 2	Fase 2: doorlooptfase	2.1: Bijeenkomst 1 multi-werkgroep													
		2.2: Bijeenkomst 2 multi-werkgroep													
		2.3: Bijeenkomst 3 multi-werkgroep													
Jaar 3	Fase 2: doorlooptfase	2.4: Bijeenkomst 4 multi-werkgroep													
		2.5: Bijeenkomst 5 multi-werkgroep													
Jaar 4	Fase 2: doorlooptfase	2.6: Bijeenkomst 6 multi-werkgroep													
Fase 3: Afsluitende bijeenkomst/ herstart cyclys															

Alde Feanen : In verband met het lage risico is er geen gebiedsgerichte aanpak aan de RIN gekoppeld.

Drents-Friese Wold : De aftrap met recreatieondernemers is vanwege de Coronacrisis stilgelegd.

Ameland: : De aftrap met recreatieondernemers is vanwege de Coronacrisis stilgelegd.

Vlieland : De aftrapbijeenkomst stond gepland. Deze is vanwege Corona geannuleerd.

Gaasterland : Voorbereiding zijn getroffen, maar de aanpak ligt nu stil vanwege Corona.

Beheersmaatregelen

Met betrekking tot (de voortgang van) maatregelen constateren wij onderstaande punten:

1. Er is geen financieel kader bij natuurbeheerorganisaties voor actiepunten in de maatregelenmatrix (behalve de eilanden). Benoemde actiepunten in de maatregelenmatrix worden daardoor niet altijd uitgevoerd. De lage houtprijs maakt dat er ook geen houtkap gepland wordt in de gebieden. Enkele actiepunten van de maatregelenmatrix hangen hiermee samen en worden daarmee ook niet uitgevoerd.
2. Onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak is de schouw van recreatieondernemers in of grenzend aan de natuurgebieden. De verwachting is dat deze groep ondernemers financieel hard geraakt gaat worden door de coronacrisis. Dit heeft mogelijk consequenties m.b.t. de uitvoering van maatregelen.
3. Een belangrijk item binnen gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing is de beschikbaarheid van bluswater. Binnen Fryslân is het project bluswater opgepakt en binnen dit project zijn bluswatervoorzieningen in natuurterreinen ook een belangrijk issue. Ook hier geldt dat vele partijen (wettelijke) verplichtingen dan wel inspanning moeten leveren om dit te kunnen bewerkstelligen.

Om deze betrokkenheid niet meer vrijblijvend te hebben wordt op dit moment gewerkt aan een concept intentieverklaring overeenkomstig de landelijke rapportage gebiedsgerichte aanpak. Deze zal getekend worden door alle betrokken stakeholders, zodat met gezamenlijke (financiële) inspanningen de beoogde doelen binnen de gebiedsgerichte aanpak zoveel als mogelijk behaald worden.

Consequenties

Informeren over de voortgang zelf heeft geen consequenties. Echter de Coronacrisis heeft wel mogelijke consequenties voor de voortgang:

- De doorloofase, daarmee het uitvoeren van maatregelen, ligt stil;
- De opstartfase van gebieden kan niet opgestart worden. Er ontstaat een mogelijke vertraging in de planning.

Communicatie

-

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan het Veiligheidsberaad
H.M.F. Bruls en W.Kolff
Postbus 7010
6801 HA ARNHEM

**Minister van Justitie en
Veiligheid**
Programma Veiligheidsregio's

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
mr A.L. Irimies

T 070 370 68 89
F 070 370 79 39

Datum 13 maart 2020
Onderwerp Rechtspositie brandweervrijwilligers en Europa

Ons kenmerk
2855470

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heren Bruls en Kolff,

Voorafgaand aan het Veiligheidsberaad van 16 maart a.s. breng ik u in het kader van de rechtspositie brandweervrijwilligers op de hoogte van de vorderingen van mijn overleg in Brussel en richting andere Europese lidstaten.

In de afgelopen weken en maanden zijn er vanuit mijn ministerie in Europees verband meerdere gesprekken gevoerd over de rechtspositie van brandweervrijwilligers, onder meer met een ambtelijke afvaardiging van de Europese Commissie (CIE). Ook is vanuit mijn ministerie gesproken met Duitsland, België en Frankrijk over de vraag in welke mate de situatie in die landen vergelijkbaar is, of een gezamenlijk optrekken richting de CIE mogelijk is en of dat versterkend uitpakt. Deze gesprekken hebben vooralsnog geen vruchtbare route opgeleverd. De verschillen in de feitelijke situatie en de verschillen in wensen tot verandering zijn tussen deze EU-landen groter dan eerder voorzien.

De diverse contacten overziend kom ik tot een bevestiging van het eerder door mij geschetste beeld dat we geen hooggespannen verwachtingen moeten hebben van een uitzonderingspositie in EU-verband. Gegeven ook de fundamentele bescherming die werknemers genieten via de Deeltijdrichtlijn (97/81/EG) en de Arbeidstijdenrichtlijn (2003/88/EG), beschouw ik de kans op een aparte richtlijn voor de brandweervrijwilligers als niet realistisch.

Het bovenstaande laat zien dat wij onverminderd moeten doorwerken aan het traject taakdifferentiatie brandweervrijwilligers zoals in ons overleg in december jl. afgesproken. Vrijwilligheid bij de brandweer is een groot goed. We zetten ons gezamenlijk in voor het behoud hiervan.

**Minister van Justitie en
Veiligheid**
Programma Veiligheidsregio's

Datum
13 maart 2020

Ons kenmerk
2855470

Ik vraag u deze brief onder de aandacht te brengen van de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Begroting 2021, eerste begrotingswijziging 2020, jaarrekening 2019
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de bestuurscommissie Veiligheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Jeroen Gebben
Auteur	Johan Oostinga
Bijlagen	Zienswijzen: a. Ameland b. Leeuwarden c. Smallingerland d. Súdwest-Fryslân e. Tytsjerksteradiel
Vergaderdatum	11 juni 2020
Agendapunt	4

Conceptbesluit
- Het dagelijks bestuur te adviseren om de jaarrekening 2019, eerste begrotingswijziging 2020 en begroting 2021, wat betreft het programma Veiligheid, ongewijzigd voor te leggen aan het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Fryslân

Inleiding
<p>Net als alle overheden heeft Veiligheidsregio Fryslân een jaarlijkse cyclus van planning & control documenten. Via de kaderbrief, een conceptbegroting en een conceptjaarrekening, die behandeld zijn in agendacommissies, bestuurscommissies, dagelijks bestuur en alle Friese gemeenten zijn we nu aangekomen bij het sluitstuk: de vaststelling van de begroting en de jaarrekening in het algemeen bestuur op 1 juli a.s.</p> <p>Belangrijke input voor de vaststelling van deze documenten zijn de zienswijzen van gemeenten. Immers, Veiligheidsregio Fryslân is van en voor de gemeenten, en het is belangrijk dat de inhoudelijke en financiële doelen aansluiten bij die van gemeenten. In de bijlage vindt u het overzicht van de ingediende zienswijzen tot nu toe.</p> <p>Hieruit valt op te maken dat verreweg de meeste gemeenten geen zienswijze indienen. Ondanks deze blijk van vertrouwen moeten we de ogen niet sluiten voor de ingediende reacties. De meeste zienswijzen vragen de veiligheidsregio om kritisch te zijn op verdere uitzettingen van de begroting. Een reactie die goed te begrijpen is, gelet op de financiële situatie van de gemeenten. En waar wij als gemeenschappelijke regeling een plicht hebben om te kijken hoe wij hieraan een bijdrage kunnen leveren.</p> <p>Niet voor niets heeft de veiligheidsregio de afgelopen jaren zich maximaal ingespannen om de gemeentelijke bijdrage zo laag mogelijk te houden. Het kenmerkt de veiligheidsregio dat zij eerst de eigen reserves soupeert om zo de gemeentelijke bijdrage in 2020 niet te hoeven verhogen. Daarnaast heeft het bestuur op alle inhoudelijke terreinen de ondergrens aangehouden als het gaat om kwaliteit, en tonen benchmarks aan dat we één van de goedkoopste veiligheidsregio's van het land zijn. Een verdere verlaging van de gemeentelijke bijdrage heeft direct invloed op het takenpakket dat de organisatie levert.</p> <p>De komende tijd komen er mogelijkheden om hierover het gesprek aan te gaan. De geplande evaluatie van het dekkingsplan is daar een uitgelezen mogelijkheid voor. Ondertussen kan de evaluatie van de wet</p>

veiligheidsregio's wellicht ook een bijdrage leveren in dit proces. En de portefeuillehouder van financiën gaat, samen met financiële ambtenaren van de gemeente, onderzoeken of de koppeling tussen overhead en primaire processen wenselijk is, om verrassingen te voorkomen.

Zo spant de organisatie zich maximaal in om de gemeenten tegemoet te komen. En met die initiatieven in het achterhoofd vraag ik u om het dagelijks bestuur te adviseren alle documenten zonder wijziging voor te leggen aan het algemeen bestuur.

Beoogd effect

Bestuurlijk goedkeuring over de te behalen resultaten voor 2021, de aangepaste middelen voor 2020 en de verantwoording over 2019

Argumenten

1.1 De meeste gemeenten stemmen in met de stukken zoals ze voorliggen

Van de achttien gemeenten kiest een ruime meerderheid ervoor om geen zienswijze in te dienen voor alle stukken. Dit wil zeggen dat zij het bestuur mee willen geven om de stukken zoals ze aan de gemeenten zijn voorgelegd ongewijzigd vast te stellen.

1.2 De inhoud van de ingediende zienswijzen vraagt niet om het aanpassen van stukken

De gemeenten die er wel voor hebben gekozen om een zienswijze in te dienen, vragen vooral aan het bestuur om aandacht te hebben om in de toekomst financiële stijgingen zoveel mogelijk te beperken of te voorkomen. Daarmee doen de zienswijzen vooral een oproep voor de toekomstige begrotingen, en minder op het wijzigen van de voorliggende stukken.

1.3 Dit maakt het mogelijk om de beschreven resultaten voor een veilig en gezond Fryslân de komende jaren te realiseren

De begroting beschrijft welke resultaten de organisatie het komende jaar wil realiseren. Door de stukken ongewijzigd vast te stellen kan Veiligheidsregio Fryslân de lijn voortzetten van de afgelopen jaren en zich maximaal inzetten voor een veilig en gezond Fryslân.

1.4 Met vaststelling van de eerste begrotingswijziging 2020 zal de gemeentelijke bijdrage in 2020 niet worden verhoogd.

Door het vaststellen van de eerste begrotingswijziging 2020 stemt het bestuur in met het onttrekken van € 1.260.000 uit de egalisatiereserve. Hierdoor zal er in 2020 geen verhoging van de gemeentelijke bijdrage noodzakelijk zijn omdat de ontwikkelingen die zich voordoen in 2020 kunnen worden opgevangen vanuit de egalisatiereserve.

Kanttekeningen

1.1 Het is belangrijk om de zienswijzen niet naast ons neer te leggen, en te kijken wat we ervan kunnen overnemen

Het is van belang om iedere zienswijze serieus te nemen, en te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om gemeenten hierin tegemoet te komen. Zoals u in de inleiding hebt kunnen lezen, spant veiligheidsregio zich maximaal in om de stijging van de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te beperken. Een verlaging van de bijdrage heeft direct invloed op het takenpakket van de organisatie, en het is aan de gemeenten om aan te geven welke risico's hierin acceptabel zijn.

Met de aangekondigde evaluatie van het dekkingsplan, de lopende evaluatie van de wet veiligheidsregio's en, in 2022, het samen met de raden opstellen van ons meerjarenbeleidsplan komen er meerdere momenten aan om hierover het gesprek aan te gaan. Ondertussen intensiveren we het contact met de financiële ambtenaren, onder andere door gezamenlijk te onderzoeken naar

de wenselijkheid van een koppeling tussen de kosten van het primair proces en de overhead, om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de instrumentaria van de gemeenten.

1.2 Door de stukken ongewijzigd vast te stellen komt de egalisatiereserve onder de eerder vastgestelde grens van 2%

Vooraf de begrotingswijziging in 2020 en het negatieve resultaat in 2019 doen een dusdanig beroep op de egalisatiereserve dat deze onder de afgesproken grens van 2% komt. Echter, reserves zijn er juist om in financieel lastigere tijden gebruikt te worden. Daarnaast zorgt deze ingreep ervoor dat er wel geïnvesteerd kan worden in een toekomstbestendige bedrijfsvoering, terwijl er geen verhoging van de gemeentelijke bijdrage in 2020 voor nodig is.

Financiële consequenties

Geen.

Vervolgaanpak/uitvoering

Het dagelijks bestuur verzamelt de adviezen van alle commissies en bepaalt op basis hiervan of zij de stukken wel of niet ongewijzigd voorlegt aan het algemeen bestuur.

Het algemeen bestuur besluit hierover op 1 juli, waarna de begroting voor 2021 definitief is.

Communicatie

Geen.

Besluit:

- niet vastgesteld
- ongewijzigd vastgesteld
- gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

**Paraaf
secretaris:**

Veiligheidsregio Fryslân
De heer S. Van Haersma Buma
Postbus 612
9801 BK LEEUWARDEN

Onderwerp	Bijlage(n)	Ons kenmerk	Telefoon	Datum	Verzonden
Zienswijze op financiële stukken Veiligheidsregio Fryslân	-	BO/LB	(0519) 555 555	25 mei 2020	

Geachte heer Van Haersma Buma,

Op 30 maart 2020 heeft u ons gevraagd om al dan niet een zienswijze in te dienen voor drie financiële stukken van de Veiligheidsregio Fryslân, te weten de jaarrekening 2019, de eerste begrotingswijziging 2020 en de conceptbegroting 2021. We kunnen u hierover het volgende melden.

De begroting is opgesteld op basis van de eerder in de raad behandelde kaderbrief, die is vastgesteld door het algemeen bestuur van uw organisatie op 11 maart 2020. Enkele gemeenten hebben naar aanleiding van deze kaderbrief een zienswijze ingediend, omdat ze zich zorgen maken over de verschillende kostenstijgingen. Ook wij uitten naar aanleiding van de betreffende kaderbrief via onze zienswijze onze zorgen over de jaarlijkse stijging van kosten en vroegen u kritisch te zijn op verdere stijgingen.

In de nu voorliggende (concept)begroting zijn de kosten wederom (veel) hoger dan aanvankelijk werd aangenomen. Hierbij benadrukken we nogmaals dat de jaarlijkse kostenstijging van de Veiligheidsregio Fryslân ons zorgen baart en dat de bijdrage aan de Veiligheidsregio Fryslân enorm drukt op onze begroting. We verzoeken u hierbij nogmaals om kritisch te zijn op stijgingen en te (blijven) onderzoeken hoe een verdere stijging van de kosten kan worden voorkomen.

De Veiligheidsregio Fryslân is voor ons de belangrijkste partner op het gebied van veiligheid. Door deze extra investering kan de dienstverlening van de Veiligheidsregio Fryslân worden gecontinueerd en mogelijk naar een hoger niveau worden getild. We gaan er dan ook vanuit dat door deze investering de inzet van mensen, materiaal en materieel op Ameland ook minimaal wordt gecontinueerd.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Heeft u vragen naar aanleiding van deze brief dan kunt u contact opnemen met Lars Brouwer, via telefoonnummer (0519) 555 555.

Met vriendelijke groet,

De gemeenteraad van Ameland,

Leo Pieter Stoel
Burgemeester

Jacqueline Metz
Griffier

Veiligheidsregio Fryslân
De heer W.K. Kleinhuis
Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

Onderwerp Zienswijze Jaarstukken 2019, 1e wijziging begroting 2020, Begroting 2021-2024
Uw kenmerk UIT/20012195/DIR
Ons kenmerk Z222219-2020
Dienst Concernstaf
Sector Concernstaf
Contact Marten Bosma, 058 233 8821
WhatsApp
Bijlagen
Datum 14 april 2020

Geachte heer Kleinhuis,

Op 30 maart jl. ontvingen wij de Jaarstukken 2019, eerste wijziging van de begroting 2020 en de Begroting 2021-2024 met daarbij de uitnodiging om op deze stukken een zienswijze te geven. Hieronder volgt onze reactie hierop.

Jaarstukken 2019

Met zorg hebben wij kennisgenomen van het feit dat 2019 is afgesloten met een tekort van € 524.000 door Veiligheidsregio Fryslân. Het negatieve resultaat is het saldo van een aantal afwijkingen van de begrotingsbudgetten die voor de hoofdactiviteiten van de VRF beschikbaar zijn gesteld.

Het rekeningresultaat is het saldo van € 1,356 mln. aan meevallers en € 1,88 mln. aan tegenvallers. De omvang en aard van de tegenvallers baren ons zorgen. Slechts een deel van tegenvallers is als onvoorzienbaar en onvermijdbaar te duiden, zoals bijvoorbeeld de meerkosten van de containerramp begin 2019 en schade die bij een oefening is ontstaan. Als hier vervolgens bij betrokken wordt dat een deel van meevallers eveneens gezien moet worden als ongewenst, dan moet het negatieve rekeningssaldo helaas als geflatteerd worden beschouwd. Ongewenste meevallers zijn meevallers die op voorhand in de begroting hadden moeten en kunnen worden verwerkt en/of waarachter het niet realiseren van beleidsdoelen schuil gaat.

Op basis van het voorgaande geven wij als zienswijze op de Jaarstukken 2019, dat de VRF bij alle programma's (Gezondheid, Crisisbeheersing, Brandweer en Organisatie) meer aandacht moet besteden aan het binnen de financiële en beleidsmatige kaders van de begroting uitvoeren van de activiteiten. Graag ontvangen wij daarom per programma van u nadere informatie over wijze waarop u aan dit verzoek invulling denkt te gaan geven.

Eerste wijziging van de begroting 2020

De eerste wijziging betreft grotendeels het effectueren van de keuzes die in de Kaderbrief 2021-2024 zijn opgenomen en betrekking hebben op het jaar 2020. Dat financieel effect wordt ten laste van de egalisereserve gebracht in plaats van dat daarvoor een verhoging van de gemeentelijke bijdrage in 2020 wordt gevraagd. Dit gaat om een bedrag van € 1,633 mln. en is conform hetgeen in de Kaderbrief is opgenomen. Verder wordt per saldo € 372.000 aan lagere lasten doorgevoerd die samenhangen met de uitvoering van Dekkingsplan 2.0. Per saldo wordt door deze wijziging € 1,26 mln. aan de egalisereserve onttrokken. Inhoud van de wijziging geeft geen aanleiding tot het geven van zienswijze daarop. De ontwikkeling van de egalisereserve daarentegen wel.

De egalisereserve daalt door de begrotingswijziging én het negatieve rekeningresultaat 2019 (zie hiervoor) van € 2.212.413 ultimo 2019 naar €427.413 ultimo 2020. Dit is lager dan de afgesproken bandbreedte waarbinnen de egalisereserve zich zou mogen of moeten bewegen (2%-5% van de begroting). In de toelichting op de begrotingswijziging wordt verder niet ingegaan op deze ontwikkeling en gelet op de aanwending van de egalisereserve in het verleden hadden wij dat wel verwacht.

Op basis van het voorgaande geven wij dan ook als zienswijze dat wij graag hadden gezien dat in de begrotingswijziging op de ontwikkeling van de egalisereserve zou zijn ingegaan aangezien de omvang zich na wijziging ruim buiten de bandbreedte van 2%-5% van de begroting bevindt. Daarom alsnog de uitnodiging om aan te geven welke conclusies hieruit worden getrokken.

Begroting 2021-2024

De aangeboden begroting 2021-2024 is inhoudelijk in overeenstemming met de inhoud van de Kaderbrief 2021-2024 waarover wij al eerder een zienswijze hebben ingediend. Het totaal van de begroting is wel hoger dan dat van de Kaderbrief waardoor de gevraagde gemeentelijke bijdrage ook hoger uitvalt. De verklaring die hiervoor is gegeven, is afdoende.

Op basis van het voorgaande geven wij geen zienswijze op de begroting 2021-2024.

In afwachting van uw reactie op de hiervoor aangegeven zienswijzen op de onderscheiden documenten,

Hoogachtend,

voorzitter

griffier

Aan de gemeenteraad

Onderwerp: ZIENSWIJZE JAARSTUKKEN 2019, PROGRAMMABEGROTING 2021 EN EERSTE BEGROTINGSWIJZIGING 2020 VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Beh. ambt: Felix Groenewoud / Jessica Gerretzen / Anke de Vries

Tel/kamer: 0512 - 581 280/ Flex 2e

Voorstel

1. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van jaarstukken 2019
2. Geen zienswijze in te dienen tegen de eerste begrotingswijziging 2020
3. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de programmabegroting 2021
4. In te stemmen met de bijgevoegde brief gericht aan de VRF.

Inleiding

De Veiligheidsregio Fryslân (VRF) heeft jaarverslag en jaarrekening 2019, de begroting 2021 en de eerste begrotingswijziging 2020 ingediend.

Volgens artikel 29 en artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân worden jaarrekening en ontwerp begroting twee maanden voordat het algemeen bestuur van de regeling besluiten neemt toegezonden aan colleges en raden van de deelnemende gemeenten. Deze kunnen dan eventuele zienswijzen indienen bij het dagelijks bestuur die deze dan meestuurt met de betreffende stukken naar het algemeen bestuur.

Besluitvorming door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Fryslân is op 1 juli 2020.

Jaarrekening 2019

De jaarrekening 2019 is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. De jaarrekening 2019 sluit met een nadelig resultaat van € 524.000 (2018: € 1.873.000 voordelig). Dit is een afwijking van 0,68% van de totale begroting. Het voorstel van de VRF is om het tekort van € 524.000 ten laste te brengen van de egalisatiereserve.

Op 19 december 2018 is door het algemeen bestuur de beleidsnota weerstandvermogen en risicobeheersing vastgesteld. Daarin is besloten om gebruik te maken van een egalisatiereserve om tussentijdse fluctuaties in het begrotingssaldo op te vangen. Deze reserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal. Na resultaatbestemming 2019 bedraagt het saldo van de egalisatiereserve € 1.688.000 (2,25% van het begrotingstotaal). Hiermee kunnen wij instemmen.

Het jaarresultaat gesplitst per programma:

Programma	resultaat 2019	resultaat 2018
Gezondheid	145	255
Brandweer	-/- 470	104
Crisisbeheersing	-/- 4	181
Organisatie	-/- 277	38
Subtotaal operationeel resultaat	-/- 606	578
<i>Bijzondere incidentele baten/lasten</i>		

Vennootschapsbelasting		170
Niet afboeken hulpverleningsvoertuigen	257	520
Werkgeverspremies		605
Schade oefening	-/- 175	
Subtotaal incidentele baten/lasten	82	1.295
Totaal resultaat	-/- 524	1.873

De grootste posten die het operationele resultaat per programma beïnvloeden zijn:

Programma gezondheid:

- hogere opbrengsten reizigersvaccinaties € 163.000
- voordelig saldo TBC-bestrijding € 89.000
- voordeel publieke gezondheidszorg asielzoekers € 50.000
- hogere kosten inspecties kinderopvang -/- € 124.000

Programma brandweer

- hogere opleidingskosten brandweer -/- € 351.000
- opstarten brandweerkazerne Oudega -/- € 127.000
- hogere lasten huisvesting brandweer -/- € 117.000
- tijdelijk niet ingevulde vacatures € 285.000

Programma crisisbeheersing

- evaluatie containerramp -/- € 60.000
- tijdelijk niet ingevulde vacatures € 56.000

Programma organisatie

- toename formatie -/- € 235.000
- hogere kosten licenties -/- € 90.000

Het nadelig resultaat is per saldo met € 82.000 voordelig beïnvloed door de volgende bijzondere incidentele baten en lasten:

- Niet afboeken hulpverleningsvoertuigen € 257.000; Door een vertraging in de levering van vervangend nieuw materieel worden de hulpverleningsvoertuigen zonder kraan niet in 2019, maar in 2020 worden afgestoten. Hierdoor ontstaat in de jaarrekening een eenmalig voordeel van € 257.000 omdat de boekwaarden niet hoeven worden afgeboekt.
- Schade oefening € 175.000; Tijdens een oefening is er schade ontstaan op een externe oefenlocatie bij een Friese ondernemer. De schade betrof € 200.000. De verzekering heeft slechts een klein deel van de schade aan ons uitgekeerd, omdat het een locatie betrof die niet in eigendom van Brandweer Fryslân is. Het door Brandweer Fryslân uitgekeerde bedrag van €175.000 betreft een incidentele last voor 2019.

Voor een meer uitgebreide en inhoudelijke analyse van de afwijkingen ten opzichte van de begroting verwijzen we naar de toelichting in de jaarstukken, hoofdstuk 7.6 Toelichting op de programmarekening.

Eerste Begrotingswijziging 2020

De eerste begrotingswijziging leidt tot een totale uitzetting van de begroting 2020 van € 1.260.000. De VRF stelt dit bedrag niet aan de deelnemers door te berekenen, maar volledig te onttrekken aan de egalisatiereserve.

In de begrotingswijziging is geen nieuw beleid opgevoerd, maar zijn wel de effecten van de kaderbrief 2021-2024 die doorwerken naar 2020 meegenomen. De structurele uitzetting van netto € 750.000 bestaat uit hogere uitgaven van € 1.313.000 en hogere vergoedingen van € 563.000. De kosten voor de WvGGZ (€ 483.000) en Kansrijke Start (€ 80.000) worden weer gedekt door rijkbijdragen. De structurele hogere netto uitgaven hebben grotendeels betrekking op de toekomstbestendige bedrijfsvoering € 605.000, nieuwe omgevingswet € 100.000 en AVE € 45.000.

De wijziging bestaat voor € 500.000 uit eenmalige effecten van beleidsontwikkelingen uit de kaderbrief 2021-2024. Voor de toekomstbestendige bedrijfsvoering is € 500.000 opgevoerd en voor het onderzoek bestuurderstevredenheid € 50.000. Verder zijn de autonome ontwikkelingen op het gebied van salarissen (CAO/ABP), verzekeringen en rijksbijdrage Bdur herrekend met een eenmalige last van € 382.000 voor 2020.

Daarnaast zijn een aantal incidentele baten en lasten opgevoerd met per saldo een voordeel van € 372.000. Dit zijn grotendeels ontwikkelingen uit het Dekkingsplan 2.0 die betrekking hebben op het eerder of later vervangen van materieel. De structurele doorwerking van deze posten is reeds verwerkt in de begroting 2020 op basis van de kaderbrief 2021-2024. In deze begrotingswijziging zijn alleen de eenmalige effecten meegenomen.

Het tekort van € 1.260.000 eenmalig uit de egaliseringsreserve dekken is niet in lijn met de beleidsnota weerstandvermogen en risicobeheersing. Daarin is besloten dat deze reserve een minimale omvang van 2% van het begrotingstotaal zou moeten hebben. Na deze begrotingswijziging is het saldo van de egaliseringsreserve nog maar € 428.000 (0,53% van het begrotingstotaal). Gezien de financiële situatie bij de gemeenten, heeft het bestuur van de VRF de keuze gemaakt op dit moment geen aanvullende bijdragen van gemeenten te vragen om de ondergrens 2% te bereiken. Uiteindelijk staan de deelnemende gemeenten hier wel garant voor.

Gezien de financiële huidige situatie steunen we het voorstel van de VRF om de uitzettingen uit de reserves te dekken.

Begroting 2021

De begroting over 2021 is gebaseerd op het meerjarig financieel kader 2021-2024. In de raadsvergadering van 4 februari 2020 is de kadernota 2021-2024 behandeld en is besloten een zienswijze in te dienen om niet in te stemmen met de kadernota. Alle 18 gemeenten hebben een reactie gegeven op de kaderbrief. Smallingerland was de enige gemeente die niet heeft ingestemd met de kaderbrief. De VRF heeft bij de behandeling van de Kadernota toegezegd eenmaal per kwartaal te rapporteren over de financiële ontwikkelingen. In een afzonderlijke bijlage wordt de reactie van de VRF op de zienswijzen weergegeven.

Omdat 17 gemeenten instemden, is de kaderbrief 2021-2024 in de vergadering van het algemeen bestuur van 11 maart 2020 ongewijzigd vastgesteld. Voor onze gemeente is de bijdrage in 2021 € 460.000 hoger dan in 2020.

Per thema is onze bijdrage als volgt:

	2020	2021	stijging
Gezondheid	2.129.102	2.306.671	177.569
Veiligheid	187.401	218.845	31.444
Brandweer	2.851.815	3.102.957	251.142
	<u>5.168.318</u>	<u>5.628.473</u>	<u>460.155</u>

In het eerder gepresenteerde financieel kader 2021-2024 van de VRF zijn de nieuwe ontwikkelingen al meegenomen. Deze hebben grotendeels te maken met het toekomst bestendig maken van de bedrijfsvoering.

De gemeentelijke bijdragen wijken enigszins af van de verwachting in het financieel kader, omdat de indexeringen voor lonen en materiële kosten zijn aangepast aan de recente landelijke cijfers. Deze gehanteerde indexeringen en ontwikkelingen zijn logisch en reëel en conform de eerder gemaakte afspraken. Ten opzichte van de gemeentelijk gehanteerde accessen (€ 83.000) en reeds aanvullend gereserveerde middelen voor het dekkingsplan 2.0 van de brandweer (€ 31.000) betekent dit een budgetuitzetting van € 346.000. Deze

Uw kenmerk: -

Veiligheidsregio Fryslân
T.a.v. t.a.v. dhr. W.K. Kleinhuis
Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

Ons nummer: CONCEPT

Behandeld door: mevrouw G. Algra

Telefoon: 14 0515

Sneek, 12 mei 2020

Onderwerp: Zienswijze Jaarstukken 2019, 1e
wijziging begroting 2020, begroting
2021-2024

Geachte heer Kleinhuis,

Hierbij ontvangt u onze zienswijze met betrekking tot de Jaarstukken 2019, begroting 2021-2024 en de eerste wijziging van de begroting 2020.

Jaarstukken 2019

De jaarrekening sluit met een tekort van € 524.000. Dit resultaat wordt veroorzaakt door verschillende mee- en tegenvallers. In de huidige financiële situatie van gemeenten, nog afgezien van de coronacrisis, is dit een tegenvaller voor ons. Wij willen dan ook benadrukken dat het voor ons van essentieel belang is dat u binnen uw begroting blijft. Ook uw accountant geeft in haar verslag aan dat verbeteringen op het gebied van het budgetrecht van het Algemeen Bestuur en de interne beheersing blijvende aandacht noodzakelijk is. Wij vragen uw aandacht daarvoor.

Begroting 2021-2024

De vastgestelde kaderbrief is de basis voor de begroting 2021. Daarin kwam al naar voren dat de bijdrage van alle Friese gemeenten met meer dan € 3 miljoen stijgt ten opzichte van de bijdrage die reeds in eerdere begrotingen is opgenomen. De gemeente Súdwest-Fryslân gaat in 2021 € 295.000 meer betalen (zonder loon- en prijsstijgingen) dan over het jaar 2020. Dit is een zeer forse verhoging. Deze stijging wordt voor het grootste deel veroorzaakt door extra uitgaven gericht op het toekomst bestendig maken van de bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio. De discussie hierover hebben wij bij de kaderbrief gevoerd en dit was voor ons geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

Eerste begrotingswijziging 2020

Een aantal ontwikkelingen uit de kaderbrief 2021 zijn ook van invloed op het huidige jaar 2020. Denk aan de gevolgen van de omgevingswet, zorg en veiligheid, kansrijke start, de hogere kosten voor de ongevallenverzekering en de verhoging van de BduR, de cao en de werkgeverslasten. Daarnaast is er een aantal incidentele ontwikkelingen, specifiek voor 2020. Ook de gevraagde budgetten voor toekomst bestendige bedrijfsvoering zijn verwerkt in deze begrotingswijziging.

Per saldo vraagt u voor bijna € 1,3 miljoen extra budget voor 2020. U stelt voor om de bijna € 1,3 miljoen te dekken uit de egalisereserve. Daarmee wordt voorkomen dat gemeenten gedurende het begrotingsjaar worden geconfronteerd met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Wij kunnen instemmen met dit voorstel.

Daarmee komt de stand van de egalisereserve op ruim € 0,4 miljoen in 2020. Dit is 0,6% van de begroting. Dit is veel lager dan de afgesproken bandbreedte waarbinnen de egalisereserve zich zou mogen of moeten bewegen (2%-5% van de begroting). Deze ontwikkeling is zorgwekkend.

U geeft aan dat later dit jaar zal worden besproken of en welke maatregelen nodig zijn om de reserve weer aan te vullen. Wij vragen u om dit zo spoedig mogelijk op te pakken en de gemeenten bij uw afwegingen te betrekken.

Coronacrisis

Wij gaan ervan uit dat er binnenkort meer duidelijkheid komt over de financiële gevolgen voor de Veiligheidsregio van de coronacrisis. De inzet van de Veiligheidsregio en van de gemeenten moet zijn dat alle extra kosten vanwege de coronacrisis door het Rijk worden vergoed. Wij vragen u zich daarvoor in te spannen.

Financiële opgaven gemeenten

De gemeenten staan voor een ingewikkelde financiële opgave om de begrotingen op orde te krijgen in het licht van de decentralisatiekortingen en de uitbreiding van het gemeentelijke takenpakket. Wij vragen u daarom blijvend na te denken over mogelijke alternatieve manieren om uitgaven te beperken en taken op te pakken. De stijgende bijdrage aan de VRF drukt enorm op onze begroting en we willen hierbij verzoeken om kritisch te zijn op verdere stijgingen.

Extra investeren en innoveren is nodig om ook in de toekomst te voldoen aan de continuering van de dienstverlening van de Veiligheidsregio op een kwalitatief goed niveau. De Veiligheidsregio is voor ons één van de belangrijkste partners op het gebied van veiligheid. In deze periode van crisis beseffen we als nooit tevoren het belang van een goed functionerende VRF. Wij hebben veel waardering voor de wijze waarop u opereert in deze complexe tijd.

Hoogachtend,

namens de raad van Súdwest-Fryslân,
de griffier,

G.W. Stegenga

CONCEPT

Veiligheidsregio Fryslân
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

Burgum,

ons kenmerk : S2020-09943
dossier : Z2020-03279
behandeld door : Suleika Wijbenga
telefoonnummer : 14 0511
uw brief van :
uw kenmerk :
onderwerp : **zienswijze op financiële stukken Veiligheidsregio Fryslân**

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur,

Op 30 maart 2020 hebben wij de Begroting 2019, jaarstukken 2019 en 1^e begrotingswijziging 2020 ontvangen van Veiligheidsregio Fryslân. Naar aanleiding van deze financiële stukken wordt de raad gevraagd om eventuele zienswijzen kenbaar te maken.

Wij hebben kennisgenomen van de financiële stukken. Wij zien dat de eerder in de Kaderbrief gemelde uitzettingen zijn verwerkt in de Begroting voor 2021. Wij hebben begrip voor de noodzakelijke financiële uitzettingen.

Wij zien en waarderen de inzet van Veiligheidsregio Fryslân, waaronder de afdeling crisisbeheersing en de GGD, inzake de bestrijding van het coronavirus. Mede dankzij deze inzet is op Fryske schaal ervoor gezorgd dat het virus in het noorden relatief gezien onder controle is gebleven.

De wereld is momenteel in de greep van het coronavirus. Dit brengt voor iedereen zorgen met zich mee. Voor ons als gemeente betekent het dat een extra financiële onzekere situatie ontstaat. We hebben nog niet inzichtelijk welke gevolgen de crisis precies zal hebben, maar zeker is dat er financiële gevolgen zullen zijn. Deze gevolgen komen bovenop de zorgen die we al hebben over onze financiële situatie vanwege de grote tekorten op met name het sociaal domein. Dit zijn problemen waar de meeste gemeenten mee te maken hebben.

Deze feiten hebben ook financiële impact op deze gemeenschappelijke regeling, wat uiteindelijk neerslaat in de gemeentelijke begroting. Het is om deze reden dat wij op u, als bestuur van de gemeenschappelijke regeling, een dringend beroep doen om

kritisch te kijken naar de kostenontwikkeling in dit lopende boekjaar en verder. Wij roepen u op om maatregelen te treffen om onvoorziene uitzettingen door bijstellingen zoveel mogelijk in de eigen begroting op te vangen.

Wij zijn bereid om het gesprek aan te gaan en worden graag op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en eventuele maatregelen die u neemt.

Met vriendelijke groet,

de griffier

de voorzitter

dhr. O.E. de Vries

dhr. drs. L.J. Gebben

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Eerste bestuursrapportage 2020
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	De heer Gebben
Auteur	De heer Oostinga
Bijlagen	1. Eerste bestuursrapportage 2020
Vergaderdatum	11 juni 2020
Agendapunt	5
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	De bestuursrapportage is een co-productie van alle kolommen
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. Het dagelijks bestuur te adviseren de inhoudelijke verantwoording van het programma Brandweer conform bijgevoegd concept op te nemen in de eerste bestuursrapportage van 2020.
2. Het dagelijks bestuur te adviseren de inhoudelijke verantwoording van het programma Crisisbeheersing conform bijgevoegd concept op te nemen in de eerste bestuursrapportage van 2020.

Inleiding

Het dagelijks bestuur legt tweemaal per jaar tussentijds verantwoording af aan de leden van het algemeen bestuur. Ligger we nog op koers om de afgesproken resultaten te behalen? En geven we daarvoor meer of minder geld uit dan vooraf gepland?

Het eerste verantwoordingsmoment staat voor de deur. Daarvoor is een bestuursrapportage opgesteld. Deze eerste bestuursrapportage van 2020 is een bijzondere, in tijd van de coronacrisis. Dat de coronacrisis impact heeft op Veiligheidsregio Fryslân, en in het bijzonder op de GGD Fryslân, zal niemand verbazen. Maar wat is nu het effect op de werkzaamheden van de Veiligheidsregio? Wat doen we extra? Wat doen we naar verwachting niet? En wat zijn de risico's? In de bestuursrapportage is hierover een verdere uitwerking opgenomen.

De bestuursrapportage wordt 18 juni behandeld in het dagelijks bestuur, om vervolgens op de agenda te komen van het algemeen bestuur op 1 juli. De bestuurscommissie Veiligheid adviseert het dagelijks bestuur over de inhoud van de programma's Brandweer en Crisisbeheersing.

Behandeling agendacommissie

De bestuursrapportage is in de agendacommissie Veiligheid besproken. Hier is het besluit gevallen om de bestuursrapportage te agenderen voor de vergadering van de bestuurscommissie Veiligheid op 11 juni.

Beoogd effect

Het algemeen bestuur in positie brengen om tussentijds bij te sturen

Argumenten

1.1 De bestuursrapportage biedt een tussentijds moment voor het algemeen bestuur om haar controlerende rol uit te voeren

Om het algemeen bestuur te helpen ook gedurende het jaar haar controlerende rol uit te kunnen oefenen, vertellen we formeel twee keer per jaar wat de stand van zaken is als het gaat om de in de begroting opgenomen doelen.

Kanttekeningen/risico's

Geen

Financiële consequenties

Door de extreme onzekerheid van de duur en de impact van de coronacrisis is het voor nu ondoenlijk om een prognose af te geven over het te verwachten financieel resultaat aan het einde van het jaar. Binnen de reguliere processen zien we voor nu alleen binnen het programma Organisatie een bijzondere afwijking van € 185.000. Dit gaat om incidentele meerkosten op het gebied van accountancy en licentiekosten.

Voor het organiseren van de crisisstructuren worden tot 1 juli naar verwachting € 775.000 aan meerkosten gemaakt, te verdelen over de programma's Gezondheid (€ 575.000, voor extra inhuur personeel infectieziektebestrijding) en Organisatie (€ 200.000, voor extra inhuur communicatie, inrichten van een extra callcenter en facilitaire kosten). De achtergrond van alle afwijkingen worden toegelicht in de bestuursrapportage.

Vervolgaanpak/uitvoering

Het bestuurlijk proces ziet er als volgt uit:

Agendacommissie gezondheid – 20 mei, programma Gezondheid
 Bestuurscommissie veiligheid – 11 juni, programma's Brandweer en Crisisbeheersing
 Bestuurscommissie gezondheid – 11 juni, programma Gezondheid
 Auditcommissie – 15 juni, gehele bestuursrapportage
 Dagelijks Bestuur – 18 juni gehele bestuursrapportage
 Algemeen bestuur – 1 juli, gehele bestuursrapportage

Communicatie

Geen

Besluit:

- niet vastgesteld
 ongewijzigd vastgesteld

**Paraaf
secretaris:**

☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	
Kopie naar auteur	

Bestuursrapportage

Januari - april 2020

1. Inleiding

Programmaoverstijgende onderwerpen

Een aantal thema's speelt in meerdere of alle kolommen. Verantwoording over de stand van zaken van deze onderwerpen vindt hier plaats.

Coronavirus COVID-19

Dat de coronacrisis impact heeft op Veiligheidsregio Fryslân, en in het bijzonder op GGD Fryslân, zal u niet verbazen. Toen begin maart de eerste inwoners van Fryslân positief getest werden op het virus is de crisisorganisatie maximaal opgetuigd, met zowel een GRIP- als een GROF-structuur die operationeel is.

Voor de GRIP spreken we van een GRIP 4-situatie, omdat het hier om een crisis gaat die gemeenteverstijgend is. We werken daarbij met een regionaal beleidsteam (RBT). Dit team heeft de bestuurlijke leiding, onder voorzitterschap van de voorzitter van de veiligheidsregio. Zij worden operationeel ondersteund en geadviseerd door een regionaal operationeel team (ROT), aangestuurd door een wekelijks wisselende operationeel leider. In het regionaal operationeel team zijn alle takken van sport vertegenwoordigd. Denk aan onder andere politie, bevolkingszorg, defensie en natuurlijk de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR).

Omdat de coronacrisis zich vooral op het gebied van de publieke gezondheidszorg afspeelt, is ook het rampenopvangplan van de GGD (GROF) actief. Deze structuur richt zich op het organiseren van alle inhoudelijke werkzaamheden gerelateerd aan de coronacrisis. In het crisisteam is infectieziektebestrijding vertegenwoordigd, maar ook communicatie, personeelszaken en facilitair beheer. Door gebruik te maken van GROF-structuur kunnen besluiten sneller en gericht genomen worden. Zo is op korte termijn de capaciteit voor bemonstering, publieksvoorlichting en registratie van besmette inwoners drastisch verhoogd. De eindverantwoordelijkheid voor GROF ligt bij de directeur publieke gezondheid. Deze neemt zitting in het regionaal beleidsteam, waardoor er weer een verbinding is tussen GROF en GRIP.

Met de inwerkingtreding van beide crisisstructuren op zo'n grootschalig niveau voor zo'n lange tijd doet de coronacrisis een maximaal beroep op onze kennis, vaardigheden en inzet. Het doet ons deugd te zien hoe we in Fryslân de handen ineenslaan en deze crisis het hoofd bieden. Als overheden werken we maximaal samen, met het delen van personeel, informatie en middelen. De GRIP-structuur doet een buitengewoon beroep op gemeenteambtenaren en ketenpartners. We werken nauw samen met de pers over wat de beste wijze is om de inwoners van Fryslân te informeren. En in onze eigen organisatie zet iedereen alles op alles om bij te dragen aan de bestrijding van het coronavirus.

Want naast de crisissituatie hebben we als veiligheidsregio ook nog onze reguliere taken te doen, met daarbij oog voor het welzijn van onze medewerkers. Dat het ziekteverzuim sinds het begin van de coronacrisis lager dan anders is, geeft aan hoe iedereen zich maximaal wil inzetten. Om ervoor te zorgen dat medewerkers zelf fysiek en mentaal gezond blijven wanneer deze crisis achter de rug is, is er een actief psychosociaal hulpverleningsaanbod, worden medewerkers gestimuleerd waar mogelijk hun rust te nemen en is er actieve informatiedeling vanuit directie en management.

Door daarnaast in een vroegtijdig stadium inzichtelijk te maken welke processen kritisch zijn, en welke minder, is het mogelijk de capaciteit daar in te zetten waar het echt nodig is. Dit brengt uiteraard met

zich mee dat ander werk blijft liggen, uitgesteld of afgesteld wordt. In deze bestuursrapportage informeren wij u hierover. Per programma kunt u de impact van de coronacrisis lezen: wat voor meerwerk en meerkosten brengt de crisis met zich mee, wat is de impact op de geplande resultaten voor dit jaar, en welke taken en kosten hebben we daardoor niet meer dit jaar.

De toelichtingen omtrent coronagerelateerde zaken zijn geschreven met de kennis van 1 mei.

Financiële effecten

Door de extreme onzekerheid van de duur en de impact van de coronacrisis is het voor nu onmogelijk een prognose af te geven over het te verwachten financieel resultaat aan het einde van het jaar. Wel kunnen we u in deze bestuursrapportage informeren over de financiële stand van zaken na de eerste vier maanden voor de reguliere exploitatie en de kosten tot 1 juli die we voorzien door Corona. Binnen de reguliere processen zien we voor nu alleen binnen het programma Organisatie een bijzondere afwijking van € 185.000. Dit gaat om incidentele meerkosten op het gebied van accountancy en licentiekosten.

Voor het organiseren van de crisisstructuren worden tot 1 juli naar schatting € 775.000 aan meerkosten gemaakt, te verdelen over de programma's Gezondheid (€ 575.000, voor extra inhuur personeel infectieziektebestrijding) en Organisatie (€ 200.000, voor extra inhuur communicatie, inrichten van een extra callcenter en facilitaire kosten). De achtergrond van alle afwijkingen worden toegelicht in de betreffende programma's.

Het is voorstelbaar dat deze kosten gecompenseerd worden, bijvoorbeeld vanwege andere werkzaamheden of activiteiten die uitgesteld of verminderd worden als gevolg van de crisis. Deze zijn voor nu nog onvoldoende zichtbaar. In de tweede bestuursrapportage verwachten we hier een inschatting van te kunnen maken.

Daarnaast houden wij er rekening mee dat de kosten door het Rijk (grotendeels) worden vergoed. In de financiële en urenadministratie zijn voorzieningen getroffen om de kosten adequaat te registreren. Wij onderzoeken, samen met alle andere GGD-en en veiligheidsregio's op dit moment waar welke kosten gedeclareerd kunnen worden. Daarbij bekijken we op een later moment welke kosten onder Gezondheid vallen en welke onder Veiligheid. Voor de prognose is nu nog geen rekening gehouden met deze mogelijke vergoeding.

Voor een aantal projecten geldt dat de uitvoering wordt uitgesteld en daardoor waarschijnlijk over de jaargrens zal gaan lopen. Om de budgetten hierop aan te sluiten zullen wij hiervoor mogelijk bestemmingsreserves vormen.

Overige, externe ontwikkelingen

De coronacrisis zorgt voor veel uitstel op diverse, externe ontwikkelingen. Denk hierbij aan de Omgevingswet en de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). Voor de Omgevingswet houden we als VRF overigens voorlopig de oorspronkelijke planning aan om voor het einde van het jaar klaar te zijn.

Voor de Wnra bereiden we ons intern voor om - bij voorkeur - aan te sluiten bij de werkgeversorganisatie samenwerkende gemeenschappelijke organisatie (WSGO) met de bijbehorende cao.

De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's wordt vooralsnog volgens de beoogde planning uitgevoerd. Doel is eind 2020 een onderzoeksrapport uit te brengen. In het licht van de ontwikkelingen rondom COVID-19 wordt deze planning regelmatig geëvalueerd. De evaluatie heeft zeer waarschijnlijk vanaf 2021 bestuurlijke, organisatorische en/of financiële gevolgen voor VRF.

2. Programma Gezondheid

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De belangrijkste afwijking van de begroting binnen het programma Gezondheid betreft de extra kosten in verband met de uitbraak van het coronavirus. De extra kosten worden voor de periode tot 1 juli geschat op € 575.000. Bij deze schatting is uitgegaan van de landelijke opdracht dat de GGD voorbereid moet zijn op het uitvoeren van 100 testen per dag.

De extra kosten voor het bestrijden van het virus zijn vooral extra personeelskosten (€ 450.000) voor het bemensen van de 'teststraat' en daarmee samenhangende processen (indicatiestelling, contactonderzoek, informatielijn, etc.). Naast de extra personele inzet hebben de extra kosten te maken met:

- de aanschaf van persoonlijke beschermings- en desinfectiematerialen (€ 40.000);
- de laboratoriumkosten voor uitgevoerde testen (€ 50.000);
- de kosten van extra facilitaire voorzieningen, zoals locatiehuur, catering en huur auto's voor bemonstering (€ 35.000).

De genoemde laboratoriumkosten zijn de kosten van de testen tot 6 april. In verband met de landelijke opdracht (per 6 april) om het aantal testen uit te breiden, komen in ieder geval de laboratoriumkosten na 6 april voor rekening van het Rijk.

Naast de directe impact van de coronacrisis, heeft deze ook gevolgen voor de overige taken van de GGD. Zo is bijvoorbeeld de uitvoering van reizigersadviesing/-vaccinatie nagenoeg tot stilstand gekomen. En voor het toezicht op de kinderopvang geldt dat door de sluiting van de kinderopvang de reguliere inspecties niet kunnen worden uitgevoerd.

De financiële impact is nu nog moeilijk te duiden. Deze zal ook sterk afhankelijk zijn van eventuele versoepeling van maatregelen en in hoeverre deze de uitvoering van taken weer mogelijk maakt.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

De GGD staat sinds eind februari voor een dubbele operatie: de opschaling voor de bestrijding van het coronavirus en het herschikken en aanpassen van de overige vitale functies. Waar mogelijk hebben de reguliere processen doorgang gevonden, maar veel processen zijn afgeschaald ten gevolge van de coronacrisis.

Voor de bestrijding van het virus is de inzet voor infectieziektebestrijding met circa 40 fte uitgebreid, gevoed vanuit de afdeling CDO en de regio's.

Het betreft zowel medische disciplines als artsen en verpleegkundigen, als beleidsfuncties die coördinerende werkzaamheden en secretariaatsfuncties verrichten. Door een verschuiving van werkzaamheden en het niet kunnen uitvoeren van een aantal reguliere taken, levert de opschaling van 60 fte niet per definitie meer lasten op. Een deel is daarom op te vatten als meerwerk.

Een aantal taken is nu stilgelegd en loopt dus vertraging op. Er is echter ook een deel dat zal moeten worden ingehaald. Dit kan later in het jaar of mogelijk in 2021 tot extra kosten leiden. We volgen hierbij de landelijke lijn. Nu we van een sprint naar een marathon verschuiven, is het ook zaak weer de nodige aandacht aan preventie te geven. Een gezonde bevolking is beter bestand tegen een dergelijke pandemie. Preventie speelt hierin een grote rol. We verwachten dat er voor de volgende processen inhaalwerkzaamheden zullen volgen:

JGZ

Screeners

De gehoorscreening is vervallen vanwege gebrek aan vervolgacties bij audiologische centra. Risico hiervan is dat we kinderen met gehoorproblematiek missen en/of laat signaleren. We streven er daarom naar dit in te halen voor 1 september.

Vaccinaties

De DKTP-vaccinaties zijn circa 1 maand niet uitgevoerd. Deze moeten op een later moment worden ingehaald. De eerste vaccinatieronde voor Men-ACWY voor 14-jarigen is ook uitgesteld. Deze ronde zullen we inhalen voor 1 juli, waarbij we van groepsvaccinatie overschakelen naar individuele vaccinatie.

Contactmomenten

De contactmomenten 0-4, basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs worden nu alleen telefonisch en digitaal gevoerd. Hiermee lopen we het risico dat we problematiek onvoldoende zien en/of laat signaleren. Hiervoor willen we in het derde en vierde kwartaal een inhaalslag maken, met een aangepaste werkwijze.

TBC

Eerste screening en vervolgonderzoek IND, reizigers en zorgpersoneel

Deze eerste screening is uitgesteld, wat het risico op een mogelijke toename van TBC met zich meebrengt. Hier zullen we een inhaalslag voor maken.

BCG-vaccinaties

Ook de BCG-vaccinaties zijn uitgesteld, wat ook het risico op een mogelijke toename van TBC vergroot. Mogelijk moeten we ook hier een inhaalslag voor doen.

THZ

Inspecties kinderopvang

Door de coronacrisis is de verwachting dat de inspecties in de maanden april, mei en juni geen doorgang kunnen vinden. Dit levert een verlies van 3 maanden uitvoering, omdat we voor deze maanden geen dekking voor personeelskosten hebben. Deze worden namelijk gedekt door facturering per inspectie-uur. Dit levert een tekort op. Daarnaast moeten de inspecties mogelijk worden ingehaald. We volgen ook hierbij de landelijke lijn.

Stand van zaken overige resultaten

SOA Sense

Voor het spreekuur is de werkwijze aangepast. Dit vindt telefonisch plaats en alleen met hoogrisicogroepen. Dit kan een toename van het aantal soa's en stijging van de zorgkosten voor de lange termijn betekenen tot gevolg hebben. Na het einde van de corona maatregelen zullen er extra spreekuren worden ingezet.

JGZ 3.0

Ook het programma JGZ 3.0 heeft door de coronacrisis vertraging opgelopen. Doordat een groot deel van het personeel is ingezet voor IZB, was er weinig ruimte voor ontwikkelingen binnen dit programma. Er heeft geen scholing plaatsgevonden, de onderwijspilots en taakherziening zijn gestaakt. De digitale ervaringen uit de afgelopen periode hebben wel een impuls gegeven aan ontwikkelingen t.b.v. JGZ 3.0 en worden al meegenomen voor het schooljaar 2020/2021. Er is een aangepaste programmaopzet en

structuur gemaakt, welke per 1 september kan ingaan. We houden u op de hoogte van deze ontwikkelingen.

3. Programma Crisisbeheersing

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De afdeling Crisisbeheersing richt zich op dit moment volledig op continuïteit en ondersteuning van de crisisorganisatie. Dit betekent dat reguliere vakbekwaamheidsactiviteiten tijdelijk zijn stilgezet en geplande inhuur op projecten is uitgesteld. Ook zijn er minder reisbewegingen, waardoor de reis- en verblijfskosten lager zullen zijn. De afdeling maakt in beperkte mate gebruik van extra inhuur van derden voor de crisisorganisatie. Op totaalniveau zien wij op dit moment nog geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Afwijkingen ten opzichte van de inhoudelijke jaarplanning

Algemeen

In het programmaplan Crisisbeheersing staan 5 speerpunten centraal:

1. Risico's in beeld ("actueel risicobeeld, vergroten veiligheidsbewustzijn burgers")
2. Netwerksamenwerking ("relatiebeheer met partners, veerkracht inwoners benutten")
3. Crisisorganisatie ("vakbekwame crisisfunctionarissen, crisisorganisatie is toekomstbestendig uitgerust en komt in actie bij GRIP-opschaling en zonder dat sprake is van GRIP-opschaling")
4. Advisering ("adviseren van gemeenten over evenementen, adviseren en ondersteunen van zorginstellingen bij hun voorbereidingen op rampen en crises")
5. Evalueren ("Leren van evaluaties en belevingsonderzoeken om continu te verbeteren")

Sinds de uitbraak van de coronacrisis ("en sinds de opschaling naar GRIP 4 op 11 maart) ligt de *focus* van de afdeling Crisisbeheersing volledig op continuïteit en ondersteuning van de crisisorganisatie.

Prioriteiten in de focus zijn:

- Het uitvoeren van de GHOR-processen (monitoring zorgcontinuïteit, in verbinding met de acute zorgpartners via het ROAZ, in verbinding met de niet-acute zorgpartners via het RONAZ, in verbinding met het GGD-crisisteam, uitvoering van het project corona-units en coronacentra)
- Het waarborgen van de continuïteit van de crisisorganisatie ("personele bezetting van alle crisisteams")
- Het inrichten van een informatieknooppunt (IKP) ten behoeve van de crisisorganisatie. Het IKP is de verbindende schakel tussen vragen van onder andere de gemeenten en de crisisorganisatie en verzorgt ook het actuele beeld voor de crisisorganisatie.
- Het ondersteunen van de operationeel leider en het regionaal operationeel team door het inrichten van een backoffice bestaande uit (beleids)medewerkers die de crisisorganisatie ondersteunen met het voorbereiden van de ROT- en RBT-vergaderingen, uitwerken van scenario's, en monitoring van impact en effect van de maatregelen

"Dankzij de coronacrisis" worden diverse geplande werkzaamheden uit ons jaarplan 2020 versneld geconcretiseerd, zoals:

- ✓ de doorontwikkeling van ons informatieknooppunt
- ✓ de voorbereiding van de crisisorganisatie op thema's zoals de gezamenlijke aanpak van de ongekende crises, samenwerking algemene en functionele kolom, crisisbesluitvorming – en organisatie op strategisch niveau
- ✓ het intensiveren van de banden tussen de publieke crisisorganisatie en de private zorginstellingen (oprichting RONAZ-platform, informatie-uitwisseling tussen crisisorganisatie en zorginstellingen)
- ✓ het omgaan met de netwerksamenleving: samen met het Fries Sociaal Planbureau wordt onderzoek gedaan naar de maatschappelijke impact van de coronacrisis op de "Fryske Mienskip";
- ✓ het versterken van de veerkracht van de netwerksamenleving (in gesprek en in verbinding met maatschappelijke organisaties over de inrichting van de anderhalvemetersamenleving)

- ✓ de dagelijkse online vergaderingen van onze crisisteam via Microsoft Teams (“Slimme inzet van data & technologie”)

Welke wettelijk verplichte en beleidsmatige werkzaamheden worden nu tijdelijk niet uitgevoerd?

Daar waar dat kan continueren we reguliere werkzaamheden tijdens de coronacrisis. Voor onderstaande werkzaamheden geldt dat deze sinds de opschaling naar GRIP 4 (op 1 maart) op een lager pitje zijn gezet :

Wettelijke verplichte werkzaamheden

- Herziening rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden; de herziening van dit plan loopt mogelijk vertraging op. De verwachting is dat we dit in het 2^e deel van 2020 af kunnen ronden. In de 2^e berap 2020 is hier meer duidelijkheid over te geven.
- Actualiseren van het crisisplan: de herziening van dit plan loopt vertraging op. Echter, dit geeft bestuurlijk geen knelpunt omdat de bestuurscommissie Veiligheid tijdens de vergadering van 14 november 2019 besloten heeft de looptijd van het huidige regionaal crisisplan, 2016-2019, te verlengen tot de vaststelling van het nieuwe crisisplan, uiterlijk in 2021.
- Evenementenadvisering: het organiseren van evenementen is door het kabinet in ieder geval tot 1 september verboden. Dit geeft dus geen bestuurlijke knelpunten.

Beleidsmatige werkzaamheden

- Opstellen van een impactanalyse als opmaat voor een op te stellen evacuatie- en veiligheidsstrategie voor de Waddeneilanden en de vaste wal (Crisisbeheersing bij overstromingen)
- Het opstellen van het Incidentbestrijdingsplan Hoofdvaarwegen Fryslân
- Evenementen: o.a. implementatie van een nieuwe landelijke Handreiking publieksevenementen advisering afstemmen op Omgevingswet (in januari en februari heeft de afdeling nog werkzaamheden verricht voor o.a. de Zwemelfstedentochten van Maarten van der Weijden en Stefan van der Pal, de Slachtemarathon en het beleidskader Skûtsjesilen)
- Vakbekwaamheidsactiviteiten: deze zijn voor de crisisorganisatie opgeschort tot 1 september. Nagedacht wordt over een “nieuw vakbekwaamheidsprogramma” voor de rest van het jaar. De intentie is de vakbekwaamheid van de crisisfunctionarissen aan te passen aan de anderhalvemetersamenleving (overdracht van kennis niet meer “klassikaal organiseren maar online”; praktijkoefeningen worden uiteraard nog wel “fysiek georganiseerd”)
- Evalueren van 6 GRIP-inzetten in de periode januari - april 2020 en de evaluatie van de boerenprotestacties (18 december 2019)
- Organiseren van thematische bijeenkomsten voor partners

4. Programma Brandweer

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De bestuursrapportage rapporteert op de resultaten uit de Begroting 2020 en de belangrijkste ontwikkelingen in de afgelopen periode. Bij het opstellen van de Begroting 2020 hebben het Meerjarenbeleidsplan 2019-2022 en de speerpunten als basis gediend.

Financieel loopt de brandweer vooralsnog conform plan. Het is echter zeer voorstelbaar dat de coronacrisis effect zal hebben op de reguliere exploitatie. Het zicht daarop is nu nog niet te geven, ook al omdat nog onvoldoende helder is welke inhaaleffecten zich gaan voordoen en in welke mate. Met de achtmaandsrapportage komen we hier uitgebreid op terug.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Brandweer Fryslân tijdens de maatregelen in het kader van het coronavirus

- **Paraatheid**
Door komst van het coronavirus naar Nederland was de verwachting dat er een hoog aantal ziektegevallen zou zijn onder de brandweervrijwilligers- en medewerkers. De paraatheid zou hiermee in het geding komen. Door de inzet van maatregelen van het kabinet en ook regionaal door Brandweer Fryslân, is dat tot op heden niet het geval. De afgelopen periode laat een hoge paraatheid in de hele regio zien. Relatief veel vrijwilligers en medewerkers werken vanuit huis en dat draagt positief bij aan de bezetting van de posten. Deze is ruim voldoende.

De clusterhoofden en ploegleiders houden de paraatheid van de posten nauwlettend in de gaten. Ook de werkgroep continuïteit Brandweer houdt actief zicht op uitdagingen en risico's die (mogelijk) ontstaan. Wanneer nodig wordt er in overleg met de afdelingen en het MT Brandweer bijgestuurd. Elke week ontvangen de brandweervrijwilligers en -medewerkers een nieuwsbrief. Er is een nauwe samenwerking met de werkgroep continuïteit VRF.

- **Vakbekwaamheid**
Voor opleidingen (vakbekwaam worden) geldt dat alle leergangen, inclusief de examenactiviteiten, stilliggen als gevolg van de maatregelen omtrent het coronavirus. Op dit moment wordt er ook niet fysiek geoefend door repressief personeel (vakbekwaam blijven). Wel wordt er 'geoefend op afstand'. Vanuit de afdeling Vakbekwaamheid worden er oefeningen aangeboden die gebruik maken van de digitale mogelijkheden, zoals een webinar. Ook worden via de elektronische leeromgeving (ELO) verschillende trainingen aangeboden. In mei wordt er een persoonlijke-online-bekwaamheids-quiz (POB-quiz) georganiseerd. De posten kunnen ook zelf initiatieven ontplooiën om met elkaar (op afstand) te blijven oefenen. Dit wordt ook al gedaan in de regio.

Voor zowel vakbekwaam worden als blijven geldt dat er nagedacht wordt over hoe vakbekwaamheidsactiviteiten weer opgepakt kunnen worden in de anderhalvesamenleving. Voor het fysiek oefenen wordt in kaart gebracht welke essentiële oefeningen de posten hebben gemist die ingehaald moeten worden en welke mogelijkheden er zijn om dit vorm te geven. Op landelijk niveau wordt er vanuit de verschillende gremia en de Programmaraad ook nagedacht over dit onderwerp. De uitkomsten worden voorgelegd aan de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV). Brandweer Fryslân draagt bij aan de totstandkoming van een landelijke handreiking.

- **Bijdrage crisisorganisatie**
Binnen de kolom Brandweer wordt vanwege de coronacrisis aan een aantal reguliere taken geen of minder invulling gegeven. Het gaat hierbij onder andere om evenementenadvisering, het geven van voorlichtingen, trainingen/oefeningen en het uitvoeren van controles. De beschikbare medewerkers uit de kolom Brandweer (45) zijn aangeboden aan de crisisorganisatie of de andere kolommen binnen Veiligheidsregio Fryslân. Zo'n 14 medewerkers vanuit de kolom Brandweer zijn op deze

manier ingezet om extra menskracht te leveren in deze crisis. Denk hierbij aan bezetting van het informatieknooppunt van Crisisbeheersing, ondersteuning in de GHOR-processen, projectleider Infectieziektebestrijding, operationeel managers zorghotels i.o. en ondersteuning bij JGZ-vaccinaties. Tevens geeft Brandweer Fryslân invulling aan de reguliere piketrollen die nu ook actief bijdragen aan de huidige opschaling GRIP 4.

Risicobeheersing

Binnen afdeling Risicobeheersing spelen in 2020 en 2021 de volgende ontwikkelingen die een effect hebben op de begroting van Brandweer Fryslân:

- **Verlies inkomsten regierol openbaar meldsysteem (OMS)**
Na diverse onderzoeken en een gerechtelijke uitspraak komen de inkomsten voor de regierol op het OMS per 29 juli 2020 te vervallen. Dit betreft een structureel bedrag van € 283.000.
Voor 2020 geldt dat het tekort van circa €118.000 binnen de begroting wordt opgevangen. Voor 2021 en verder zal dit door middel van ombuigingen binnen de begroting opgevangen gaan worden.
- **Opvangen korting op de IOV-gelden per 2021**
Sinds de inwerkingtreding van het Besluit externe veiligheid (Bevi) in 2004 ontvangen (regionale) brandweren de Impuls OmgevingsVeiligheid (IOV)-gelden; aanvankelijk bedoeld als impuls voor de uitvoering van de toen nieuwe taken op het gebied van externe veiligheid en sinds 2015 voor de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Brandweer Fryslân ontvangt jaarlijks € 100.000. Door een verschuiving van verantwoordelijkheden bij de ministeries is vanaf 2021 een korting op de IOV-gelden te verwachten. Naar verwachting zal het budget afnemen van 5,3 miljoen euro naar 4,4 miljoen euro. Dit zal later dit jaar bekend worden gemaakt. Het budget dat het ministerie beschikbaar stelt is niet dekkend voor de werkzaamheden die gemeenten, omgevingsdiensten en veiligheidsregio's uitvoeren.
Brandweer Fryslân heeft de IOV-gelden nooit als structurele inkomsten gelabeld en er geen fte's aan gekoppeld, maar ingezet voor extra activiteiten. Op dit moment wordt door Brandweer Nederland en de veiligheidsregio's, vertegenwoordigd door Veiligheidsregio Fryslân en Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond een verdeelsleutel uitgedacht, die later wordt getoetst en uitgewerkt door het Centrum voor beleidsadviesend onderzoek (Cebeon). De effecten voor Veiligheidsregio Fryslân zijn nog niet bekend. Zodra dit beeld er is, wordt deze gedeeld met het bestuur.

Prestaties van 2^e TS 2019

Bij de vaststelling van het Dekkingsplan 2.0 in 2017 zijn in begin 2018 op een aantal posten de tweede tankautospuit uit de operationele sterkte gehaald. Volgens de netwerkgedachte wordt de operationele dekking geleverd vanuit de omliggende posten. Jaarlijks wordt over de operationele prestaties gerapporteerd.

In totaal is in Fryslân in 2019 een totaal van 3978 alarmeringen geweest. Hiervan hebben er 1088 plaatsgevonden in het werkingsgebied van een post die in het verleden een tweede TS hadden. Opnieuw kan worden geconcludeerd dat het inzetten van de netwerkorganisatie ook bij de grotere posten conform de verwachting is verlopen en dat een gelijkwaardig niveau van repressieve prestaties wordt geleverd. Van de 1088 alarmeringen was er in slechts 2% van de gevallen (30 alarmeringen) de noodzaak voor een 2e TS uit een andere post om ter plaatse te komen. In 83% van de gevallen was de brandweer op tijd dan wel ter plaatse met een overschrijding van maximaal 60 seconden. Of het betrof een alarmering in een 18+ gebied. De nadere analyse van de relevante incidenten uitgesplitst per post is gedeeld met de AOV'ers.

Taakdifferentiatie vrijwilligers – opschorting van het proces.

Het huidige systeem van een aparte rechtspositie voor vrijwilligers bij de brandweer is in strijd met de Europese wet- en regelgeving. De Denktank Taakdifferentiatie heeft een denkrichting uitgewerkt dat brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel onderscheidt van de beroepskrachten en voldoet aan de wet- en regelgeving. De planning was dat in het voorjaar elke veiligheidsregio de consequenties van deze denkrichting in kaart bracht, waarna nog voor de zomer van 2020 de besluitvorming over het

definitieve stelsel plaats zou vinden tijdens een overleg van het Veiligheidsberaad met de minister van Justitie en Veiligheid.

Eind maart heeft het Veiligheidsberaad laten weten dat, gezien de huidige ontwikkelingen rondom het coronavirus en de rol van de veiligheidsregio's hierin, het niet opportuun is om per veiligheidsregio de consequenties van de denkrichting in kaart te brengen. Om die reden is besloten om het traject taakdifferentiatie voorlopig op te schorten. Afhankelijk van de situatie wordt rond de zomerperiode het traject hervat.

(financiële) ontwikkelingen (rondom) Brandweeropleidingen Noord (BON)

Door de maatregelen omtrent het coronavirus zijn bij de BON zowel de opleidingen als de oefeningen stilgelegd. De BON zoekt naar mogelijkheden om de planning weer te hervatten en zo de omzetsderving die nu wordt geleden te beperken. Op uitvoeringsniveau wordt er, samen met veiligheidsregio's Groningen en Drenthe, geprobeerd zo veel mogelijk van de opleidingen en oefeningen in de resterende maanden van 2020 in te halen en een negatieve financiële impact te beperken. Ook het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) is hierbij gesprekspartner. Momenteel is er nog te veel onzekerheid of dit daadwerkelijk haalbaar is en wat voor extra kosten dit oplevert. Er kan om die reden nog geen standpunt worden ingenomen over de impact van de financiële gevolgen bij de BON en het financiële risico's voor de VRF.

Stand van zaken overige resultaten

Realisatie brandweerkazerne Oudega

Het bestuur heeft in december 2018 ingestemd met de realisatie van Brandweerkazerne Oudega. In mei 2019 is de ploeg gestart met hun opleiding tot manschap. Medio maart 2020 zou de module brandbestrijding worden afgerond met een examen, maar door de maatregelen omtrent het coronavirus is het examen brandbestrijding in ieder geval tot juni uitgesteld. Het uitstel leidt tot een vertraging, maar kan mogelijk deels worden ingehaald. Na het examen volgen de overige modules van de basisopleiding en het opleiden van bevelvoerders en chauffeurs. Naar verwachting worden alle opleidingen eind 2022 afgerond.

De realisatie van de brandweerkazerne wordt continu gemonitord. Een belangrijk aandachtspunt is de paraatheid van de post en dan met name in dag-situatie. Monitoring van de paraatheid laat zien dat er gedurende de gehele week een voldoende beschikbare en parate ploeg is. In de tweede helft van 2020 wordt gezocht naar een alternatieve locatie voor de brandweerkazerne voor de komende vijf tot zeven jaar. Hierdoor worden er nog geen onomkeerbare investeringen gedaan. Parallel wordt onderzocht welke alternatieve vormen van brandweezorg er mogelijk zijn, mocht de huidige route toch niet haalbaar blijken.

Resultaten Begroting 2020

Voor de overige resultaten zoals vastgelegd in de Begroting 2020, geldt dat deze nog grotendeels volgens planning lopen. Denk hierbij aan de projecten bluswatervoorziening, uitruk op maat en het vakbekwaamheidsregistratiesysteem. Resultaten waarbij fysiek contact nodig is, zoals een bezoek aan scholen, burgers en ketenpartners, geldt dat deze in een andere vorm dan wel later dit jaar worden opgepakt. De resultaten op het gebied van vakbekwaamheid en paraatheid zijn gezien de coronacrisis verschoven naar het paraat zijn, een andere (digitale) wijze van vakbekwaam blijven en het voorbereiden van de (her)start van opleidingen (vakbekwaam worden), zoals al eerder in dit hoofdstuk beschreven.

Repressieve cijfers

Aantal alarmeringen	NO		NW		ZO		ZW		Totaal	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Alarm brand	50	57	69	63	50	60	32	43	201	223
Alarm overig	4	4	6	13	3	1	1	1	14	19
Brand	118	121	129	126	98	113	101	96	446	456
Dienstverlening	42	39	56	61	33	33	34	30	165	163
Gezondheid	7	9	11	15	6		7	6	31	30
Leefmilieu	8	23	14	34	8	13	4	19	34	89
Ongeval	43	34	67	68	43	59	57	38	210	199
Veiligheid en openbare orde	2	1	2	3				2	4	6
Verkeer	1								1	0
Totaal aantal	275	288	354	383	241	279	236	235	1106	1185

Het aantal incidenten waarvoor Brandweer Fryslân tot 29 april 2020 is gealarmeerd bedraagt 1185. Dit is een toename van 79 alarmeringen ten opzichte van 2019 (1106). Deze toename is vooral terug te zien bij de categorie leefmilieu. Voor specifiek deze categorie waren er 89 alarmeringen in 2020 ten opzichte van 34 alarmeringen in 2019. 60 van deze alarmeringen zijn op 9 februari geweest toen de storm Ciara over het land trok. Voor de overige toename is geen directe aanleiding te noemen.

5. Programma Organisatie

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De coronacrisis vraagt ook extra inzet van de ondersteunende diensten binnen het programma Organisatie. Vooral op het gebied van communicatie is enorme opschaling nodig, om alle persvragen, voorlichting aan inwoners en de sociale mediakanalen te kunnen verzorgen. Een inschatting van extra kosten tot 1 juli bedragen € 125.000.

Daarnaast schatten we de andere meerkosten tot 1 juli in op € 75.000. Denk aan aanvullende telefonie en ICT-kosten om het Klant Contact Centrum uit te breiden, facilitaire kosten voor schoonmaak, huur, afvalinzameling en de inrichting van een testlocatie voor Izore en extra kosten voor catering. De totale meerkosten a € 200.000 zullen worden meegenomen in het declaratieproces en dus mogelijk gesplitst worden voor de programma's Veiligheid en Gezondheid.

De reguliere exploitatie van het programma Organisatie laat een tekort zien van € 185.000. Dit betreft met name een tekort op de computerlicenties van € 155.000. Voor 2021 is dit grotendeels opgelost. Omdat we computersystemen steeds vaker niet meer aanschaffen, maar op licentiebasis afnemen, kan een deel van het budget voor kapitaallasten hiervoor worden aangewend. Daarnaast is er een geprognoseerd tekort van € 30.000 op accountantskosten (meerwerk audit 2019 en hogere fee audit 2020).

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

100% digitale dienstverlening

In de begroting 2020 stond als verwachte resultaat om een uitgewerkt informatiebeleidsplan te hebben. Onder de noemer van 'Toekomstbestendige Bedrijfsvoering' zijn middelen beschikbaar gesteld om dit te realiseren. Ondanks de coronacrisis gaat de aanbesteding om te komen tot een partij die dit mee gaat faciliteren gewoon door. Juist nu is het wenselijk om de kansen die deze situatie met zich meebrengt op het gebied van informatisering en automatisering in gang te zetten. Daarbij is het prettig te constateren dat de basisdienstverlening en de eigen kantoorautomatisering voldoende functioneert, zodat medewerkers ook nu hun werk kunnen blijven doen.

Het streven is rond de zomer een partner geworven te hebben. In de kaderbrief 2022, die eind dit jaar aan gemeenten ter zienswijze wordt voorgelegd, willen we de eerste resultaten opnemen en kennen we de financiële impact.

Stand van zaken overige resultaten

Duurzaamheid

Nul op de meter is een ambitieus doel, dat nogal wat organisatie, tijd en investering vraagt om te gaan realiseren. Tegelijkertijd, duurzaamheid is breder dan alleen het klimaat, denk bijvoorbeeld aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Dit jaar zijn we nog steeds voornemens een plan op te stellen met de te realiseren doelstellingen voor zowel dit jaar als in de toekomst.

Uitstekend werkgeverschap

Het doel voor 2020 staat nog steeds overeind: we willen ook in 2020 dat onze medewerkers ons bestempelen als een Great Place to Work. De planning is door de coronacrisis vertraagd, waardoor we in het najaar weten of we het certificaat behouden hebben.

Tevredenheid bestuur

Iedere vier jaar meten we de tevredenheid van ons bestuur. Dit onderzoek staat vooralsnog voor dit jaar gepland. Insteek is om eind dit jaar de resultaten te hebben.

Effectiviteit ondersteuning

We onderzoeken dit jaar op welke wijze we deze indicator het beste kunnen meten.

Betaaltermijn

De ambitie snel te betalen is voor 2020 aangescherpt van 95% binnen 21 dagen in 95% binnen 14 dagen. Na vier maanden betalen we 77% binnen deze termijn. De gemiddelde betaaltermijn bedraagt 12 dagen.

Om de problemen die bedrijven en inwoners hebben door de coronacrisis niet te vergroten, hanteren wij – naast het snel betalen - de komende tijd een minder stringent incassobeleid. Hierbij zoeken we actief telefonisch contact om betalingsafspraken te maken, die voor beide partijen passend zijn.

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Temporiseren bouwagenda ivm rechtspositie brandweervrijwilliger
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☐ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	R. Sluiter
Auteur	W. Kleinhuis
Bijlagen	
Vergaderdatum	11 juni 2020
Agendapunt	6
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Afdeling financiën, B. Bouma
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. Instemmen met voorgestelde temporisering bouwagenda kazernes

Inleiding

In februari 2019 heeft de Bestuurscommissie Veiligheid een bouwagenda vastgesteld voor een zevental brandweerkazernes. Dit betreffen de kazernes van Drachten, Sneek, Damwoude, Makkum, Langweer, Terschelling-West en Parrega. Het gaat hierbij om nieuwbouw of renovatie. Nu, een jaar later bij de uitvoering van de bouwagenda, staat VRF voor onomkeerbare keuzes zoals het aankopen van grond of het verstrekken van opdrachten aan aannemers.

Ondertussen speelt een fundamentele discussie in Nederland over de rechtspositie van de brandweervrijwilliger. De uitkomst hiervan kan een wijziging betekenen in ons brandweersysteem met vrijwilligheid en kan ook effect hebben op de huisvesting. Voorstelbaar is bijvoorbeeld dat de verdeling van specialismen anders wordt dan in het dekkingsplan is vastgesteld. Deze mogelijke effecten hebben impact op de huisvesting. Het is daarom op dit moment verstandig om onomkeerbare keuzes in de bouwagenda te voorkomen.

In juni zou het Veiligheidsberaad met onderzoeksresultaten komen. Door de Corona crisis zal dit langer op zich laten wachten.

VRF houdt de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten. De bouwagenda wordt hervat zodra er meer duidelijkheid is over de rechtspositie brandweervrijwilliger en duidelijk is of, en welk effect dit heeft op huisvesting.

Beoogd effect

De bouwagenda passend maken aan de ontwikkelingen over de rechtspositie brandweervrijwilliger.

Argumenten

1.1 Door het opschuiven van de bouwagenda voorkomt VRF vermijdbare faalkosten.

VRF wil voorkomen om kosten te maken die naderhand onnodig bleken. Door de bouwagenda enigszins te temporiseren wordt dit voorkomen.

Kanttekeningen/risico's

1.1 Er komt druk te staan op de motivatie van brandweervrijwilligers en de verbetering van uitruktijden.

De kazernes genoemd in de bouwagenda zijn ongeschikt en sommigen ook onveilig. Bij enkele kazernes is bijzonder weinig manoeuvreerruimte rondom de voertuigen. Dit is gevaarlijk bij een uitruk.

Ongeschikte huisvesting zal langer voortduren in afwachting van duidelijkheid over de rechtspositie brandweervrijwilliger. Dit heeft mogelijk en soms nu al daadwerkelijk een nadelig effect op motivatie van vrijwilligers, maar in sommige gevallen ook op opkomsttijden.

1.2. In het meerjareninvesteringsplan vindt er een verschuiving plaats naar achteren.

Er zal in 2020 minder worden geïnvesteerd. Dit betreft aankoop gronden, maar ook bouwkosten voor specifiek Damwoude. Als in 2021 er nog steeds geen besluit is omtrent de rechtspositie brandweervrijwilliger dan zal ook daar een verschuiving van naar achteren plaatsvinden van de posten Makkum en Langweer.

1.3 Uitzondering voor kazerne Drachten.

Uitzondering op de temporisering is de renovatie van Drachten.

Wijzigingen in de rechtspositie van de brandweervrijwilliger zullen naar verwachting weinig effect hebben op de huisvesting in Drachten. VRF zal derhalve continueren met de renovatie van Drachten

Financiële consequenties

De uitgestelde investering van 2020 wordt geschat tussen de € 1.100.000,- en € 1.500.000,- De bijbehorende kapitaalslasten hiervan bedragen ongeveer € 39.000,- per jaar

Vervolgaanpak/uitvoering

De voorbereiding van de bouwagenda zal gecontinueerd worden. Denk hierbij aan locatieonderzoek, prijsonderhandelingen, bestemmingsplanwijzigingen, het vervaardigen van tekeningen, en het voorbereiden van aanbestedingen.

Onomkeerbare besluiten zullen echter uitgesteld worden. Denk hierbij aan aankoop van gronden of gunning van opdrachten aan aannemers.

Communicatie

Samen met het verantwoordelijk clusterhoofd zullen de brandweerposten op de hoogte worden gebracht van het temporiseren.

Besluit:

niet vastgesteld

ongewijzigd vastgesteld

gewijzigd vastgesteld als volgt:

**Paraaf
secretaris:**

Kopie naar auteur	

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Incident Risicoprofiel 2020
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	R. Sluiter
Auteur	W. Kleinhuis
Bijlagen	1. Ontwerprapportage Incidentrisicoprofiel Fryslân 2020
Vergaderdatum	11 juni 2020
Agendapunt	7
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	[de auteur geeft hier aan met welke afdelingen/medewerkers is afgestemd]
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennis te nemen van de inhoud van de ontwerprapportage "Incidentrisicoprofiel Fryslân". 2. De ontwerprapportage "Incidentrisicoprofiel Fryslân" ter consultatie aan te bieden in de maanden juni – oktober 2020.

Inleiding
<p>Veiligheidsregio's zijn verplicht tot het inzichtelijk maken van de risico's binnen hun werkgebied. Deze verplichting is vastgelegd middels artikel 15 (lid 2) van de Wet veiligheidsregio's. Hierin is geregeld dat dit inzicht wordt verschaft door het opstellen van een zogenaamd regionaal risicoprofiel. Om ook inzicht te geven in de dagdagelijkse brandweerincidenten wordt het regionaal risicoprofiel aangevuld door het incident risicoprofiel zoals dat nu voorligt.</p> <p>Om inzicht te geven in de risico's zijn alle brandweerincidenten in beeld gebracht tussen 2007 en 2018. Het huidige incidentrisicoprofiel stamt uit 2016 en is onderverdeeld in vier thema's waar analyse op plaatsgevonden heeft:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brand - Technische Hulpverlening (THV) - Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) - Waterongevallen (WO) <p>Het nu voorliggende risicoprofiel voorziet in een update van de gegevens van het vorige profiel en heeft een aantal thema's zoals THV en IBGS verder uitgewerkt. Deze analyses zijn tevens toegevoegd aan het rapport.</p> <p><u>Het product</u> Het product wordt gezien als ondersteunend product en is geen beleid op zichzelf. Doel van het incidentrisicoprofiel is om inzicht te bieden in de risico's van branden en incidenten (brandweerincidenten). Het incidentrisicoprofiel vormt mede de basis waarop de andere producten binnen</p>

het programma brandweezorg 2.0 gebaseerd kunnen worden.

Naast de data en de gegevens weergegeven in deze rapportage is er nog veel meer data beschikbaar in de GIS omgeving. De beschikbare data is breed te gebruiken binnen de organisatie. De rapportage is feitelijk een samenvatting van de analyse van alle beschikbare databestanden.

Beoogd effect

- Een vastgesteld incidentrisicoprofiel en de grote hoeveelheid bijhorende databestanden dat inzicht geeft in de risico's op (brandweer gerelateerde) incidenten op gebiedsniveau in Friesland voor de vier 4 taakvelden van de repressieve organisatie van Brandweer Fryslân.
- Door de consultatieronde kunnen de gemeenten en de overige partners in één keer reageren.

Argumenten

1. Het nieuwe risicoprofiel biedt een up to date beeld op risico's in Fryslân en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan een efficiënte brandweerorganisatie waarbij goede keuzes gemaakt kunnen worden op basis van geanalyseerde risico's.
2. Het product draagt bij aan een verdere professionalisering van Brandweer Fryslân. Het product geeft inzicht en helpt om keuzes te kunnen maken of te onderbouwen. Het product is tevens een stap in de richting van "business intelligence".
3. Het product levert nieuwe en completere data sets op om gebruikt te worden in een GIS-omgeving.
4. Het product levert nieuwe datasets op die gebruikt kunnen worden bij de advisering aan gemeenten op bijvoorbeeld brand- evenementen- en omgevingsveiligheid.
5. Het product biedt de mogelijkheid om gebiedsgericht beleid/ keuzes te maken. Door de gebiedsbenadering is o.a. differentiatie in beleid mogelijk per gebied.
6. Geeft input voor gemeentelijk veiligheidsbeleid. Bij het ontwikkelen van fysiek veiligheidsbeleid van de gemeente kan gebruik worden gemaakt van het product om bijvoorbeeld beleidskeuzes te onderbouwen.

Kanttekeningen/risico's

n.v.t.

Financiële consequenties

1. Het risicoprofiel en de bijbehorende datasets en dashboards zijn budgetneutraal ontwikkeld.
2. Er wordt geen rekening gehouden met mogelijke kosten van beleidsmatige keuzes die volgen in andere producten.

Vervolgaanpak/uitvoering

Na instemming van de bestuurscommissie zal het rapport aan gemeenten worden gezonden voor zienswijze. Dit zal gebeuren aan elke gemeente binnen Fryslân en elke gemeente ontvangt hierbij een korte samenvatting van de (brand) risico's binnen haar grondgebied. Daarnaast ontvangt elke gemeente het complete rapport als bijlage.

Communicatie

Consultatie

Wij stellen voor om de wettelijke consultatieronde van het incidentrisicoprofiel (artikel 15, lid 3) te laten plaatsvinden in de maanden juni tot oktober. Hierdoor is het voor de gemeenteraden en onze partners inzichtelijk hoe er wordt omgegaan met de doorwerking van de risico's. Zodra de consultatieronde start,

wordt met de gemeenten afgestemd of (raads)voorlichting wenselijk is.

Dashboards

Om het product en de opgeleverde informatie zo goed en breed mogelijk te ontsluiten wordt voorzien in een tweetal dashboards binnen de bestaande BI-omgeving van de VRF. Deze dashboards spitsen zich toe op de thema's brandrisico en IBGS en geven per thema specifieke informatie.

Voor het thema brand zal dat leiden tot het presenteren van het brandrisico per buurt vak met daaronder (wanneer de gebruiker verder inzoomt) gegevens over alle brandweerincidenten die te maken hebben met (gebouw)brand.

Voor het thema IBGS geeft het dashboard inzicht in het IBGS risico per buurt vak en zal daaronder data beschikbaar komen over de gebruikte kwetsbare objecten en verschillende risicobronnen.

Beide dashboards worden zo opgebouwd dat ze inzicht geven in de regionale risico's als ook in beelden die op gemeenten specifiek van toepassing zijn.

Besluit:	
☐ niet vastgesteld	Paraaf secretaris:
☐ ongewijzigd vastgesteld	
☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	
Kopie naar auteur	

Incidentrisicoprofiel Fryslân

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Samenvatting.....	3
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Het project	5
1.3 Het product en de rapportage	6
1.4 Afstemming en consultatie	6
1.5 Werkgroep.....	6
1.6 De methode en projectaanpak	7
1.6.1 (Gebouw) brandrisico.....	7
1.6.2 Verkeersongeval risico.....	9
1.6.3 Waterongeval risico	12
1.6.4 IBGS risico	12
2. Het gebied en de ontwikkelingen.....	14
2.1 Relevante gebiedskenmerken.....	14
2.2 Relevante toekomstige ontwikkelingen.....	18
3. Beoordeling risico's.....	22
3.1 Algemeen.....	22
3.2 (Gebouw)brandrisico	25
3.3 Verkeersongeval risico	33
3.4 Waterongeval risico	38
3.5 IBGS risico.....	41
4. Conclusies en aanbevelingen.....	43
Bijlagen.....	45

Samenvatting

Veiligheidsregio's zijn verplicht tot het inzichtelijk maken van de risico's binnen hun werkgebied. Deze verplichting is vastgelegd middels artikel 15 (lid 2) van de Wet veiligheidsregio's. Hierin is geregeld dat dit inzicht wordt verschaft door het opstellen van een zogenaamd regionaal risicoprofiel. In dit risicoprofiel worden alleen de grootschalige incidenten behandeld en geanalyseerd. Er is in het regionaal risicoprofiel alleen aandacht voor rampen en crises en niet voor de "dagelijkse risico's" op bijvoorbeeld brand en gevaarlijke stoffen.

Dit ligt vooral in het feit dat voor een analyse van grootschalige risico's andere methoden en data gebruikt worden dan de dagdagelijkse risico's waar veiligheidsregio's mee te maken krijgen. Om ondanks de verschillende ordes van grootte wel een inzicht te geven in beide vormen van risico's is er in Fryslân gekozen om deze risico's te verdelen over twee specifieke risicoprofielen:

- Het regionaal risicoprofiel voor de grootschalige incidenten, rampen en crises;
- Het incident risicoprofiel voor de dagdagelijkse incidenten en risico's.

Veiligheidsregio Fryslân beschikt op dit moment al over beide soorten profielen. Beide hebben echter een 'levensduur' van maximaal vier jaar waarna de profielen moeten worden herzien en risico's opnieuw moeten worden geanalyseerd.

Het huidige incidentrisicoprofiel stamt uit 2016 en is onderverdeeld in vier thema's waar analyse op plaatsgevonden heeft:

- Brand
- Technische Hulpverlening (THV)
- Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS)
- Waterongevallen (WO)

Het profiel uit 2016 heeft een schat aan informatie en (GEO)data opgeleverd die de laatste jaren op meerdere terreinen veelvuldig is gebruikt. Hierbij valt te denken aan advisering in het kader van evenementen of externe veiligheid en het regionaal dekkingsplan. Dit gebruik was echter gebonden aan technische onvolkomenheden omdat de meeste mensen binnen de VRF niet beschikken over een Gis-omgeving.

Doelstelling en product voor 2020

Ondanks de vele informatie die op meerdere plekken is (her)gebruikt, kan het gebruik en verspreiding van informatie nog beter. Daarom is één van de doelstellingen voor 2020 om het profiel op een andere manier aan te bieden: er wordt voorzien in een aantal dashboards binnen de bestaande BI-omgeving waar de risico's op de thema's interactief worden weergegeven op een plek waar iedereen binnen de veiligheidsregio toegang toe heeft.

De belangrijkste doelstelling om inzicht te geven in de risico's van branden en brandweerincidenten blijft naast het interactief aanbieden van het product uiteraard staan. Hiermee wordt ook voor de komende jaren weer een basis gelegd voor andere producten gelegd die gebruik kunnen maken van de GEO data en uitwerkingen van het risicoprofiel.

Het incident risicoprofiel 2020

Om inzicht te geven in de risico's zijn alle brandweerincidenten in beeld gebracht tussen 2007 en 2018. Deze zijn daarop onderverdeeld in de vier belangrijkste incidenttypen zoals hiervoor al benoemd.

Brandrisico

De analyse op brand laat zien dat de meeste branden voorkomen in gebieden waar menselijke activiteit plaatsvindt/ waar sprake is van verstedelijking. Het thema brand is onderverdeeld in "Brand buiten" en "Brand gebouw" omdat dit de twee meest voorkomende typen branden zijn.

Buitenbranden komen het meest voor in stedelijke gebieden. Natuurbranden zijn hier apart van meegenomen (en nader uitgewerkt in de RIN).

Voor gebouwbranden is een uitgebreide analyse uitgevoerd waarbij elk object in de provincie een score heeft gekregen op bijvoorbeeld bouwjaar, oppervlakte en gebruik. Nieuw in dit profiel is het zogenaamde uitbreidingspotentieel. Hierbij is gekeken naar hoeveel direct aangrenzende burens een object heeft.

Alle objectscores zijn vervolgens opgeteld en vertaald naar buurtscores zodat voor de hele regio een beeld van de risico's op brand per buurt ontstaat. Hierbij vallen, net als in de vorige versie van het risicoprofiel, de oude binnensteden en enkele andere wijken zoals Bilgaard op. Deze scores nog altijd beduidend hoger dan gemiddelde andere buurten in de regio.

Technische hulpverlening

De analyse op dit thema laat zien dat dit incidenttype zich, net als brand, concentreert rondom de gebieden waar veel menselijke activiteiten plaats vinden (bebouwde kom en wegen). Het incident 'ongeval op de weg' heeft een groot aandeel in de technische hulpverlening en concentreert zich vooral op de A- en N-wegen in de regio. Mede daarom is de analyse gericht op deze A- en N-wegen. Hiervoor zijn per wegvak scores bepaald op factoren als toegestane snelheid, wel of geen vangrail aanwezig en wel of geen obstakels langs de weg.

Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS)

De analyse op ongevallen met gevaarlijke stoffen lijkt in zekere mate op die van de waterongevallen. Er zijn namelijk relatief weinig incidenten geregistreerd. Een bijkomend nadeel op dit thema is dat veel ongevallen die te maken hebben met (lage druk) aardgasleidingen ook onder dit thema vallen. Het is hierdoor niet goed mogelijk om een analyse te doen op de frequentie van ongevallen binnen dit thema. De analyse is daarom toegespitst over de verdeling van risicobronnen over de regio in relatie tot de kwetsbare objecten in hun omgeving.

Waterongevallen

De uitgevoerde analyse op dit thema laat zien dat ongevallen op het water relatief weinig voorkomen (in verhouding tot andere ongevalstypen). Daarnaast zijn de ongevallen wijd verspreid over de regio. De meeste waterongevallen vinden plaats langs grote wegen waar water naast gelegen is. Hiermee zijn deze ongevallen dus niet direct gekoppeld aan de waterrijke gebieden. Dit leidt ertoe dat voor dit thema geen diepe analyse mogelijk is anders dan het in beeld brengen van de ongevallen en de constatering dat deze zich vooral rond wegen concentreren.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De veiligheidsregio dient op basis van artikel 15, lid 2 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) een regionaal risicoprofiel op te stellen. In dit regionaal risicoprofiel dienen de risico's op branden, rampen en crises in beeld te worden gebracht met de gevolgen daarvan. Aangezien het analyseren van risico's op rampen en crises een andere benadering heeft dan het analyseren van risico's op branden, heeft Veiligheidsregio Fryslân er voor gekozen om hier twee verschillende risicoprofielen van te maken: het regionaal risicoprofiel en het incident risicoprofiel. In het regionaal risicoprofiel is de focus gelegd op rampen en crises, het incident risicoprofiel richt zich op de dagdagelijkse incidenten waarbij een beroep gedaan wordt op de basisbrandweezorg. Deze manier van werken wordt gehanteerd sinds het vaststellen van het allereerste regionaal risicoprofiel in 2010.

In 2013 is het eerste incidentrisicoprofiel vastgesteld voor de Veiligheidsregio Fryslân. Deze dient om de vier jaar opnieuw te worden vastgesteld door het algemeen bestuur van de veiligheidsregio. De tweede versie van dit profiel is in 2016 vastgesteld en daarmee ligt de derde versie van het incidentrisicoprofiel nu, in het jaar 2020, voor u. Het incidentrisicoprofiel maakt deel uit van het jaarplan van de afdeling risicobeheersing en valt daarmee onder een van de terugkerende going-concern taken van deze afdeling.

Daarnaast biedt het incident risicoprofiel een goede onderlegger voor één van de speerpunten uit het beleidsplan (2019-2022) waar onder meer de afdeling risicobeheersing aan werkt: samen risicobewust en risicogericht werken. Daarnaast biedt het incident risicoprofiel een goede onderlegger voor speerpunten uit het beleidsplan (2019-2022) waar onder meer de afdeling risicobeheersing aan werkt: samen risicobewust en risicogericht werken.

1.2 Het project

Het incident risicoprofiel brengt in kaart welke risico's in de Veiligheidsregio Fryslân aanwezig zijn op de vier brandweertaken, maar ook hoe vaak en op welke locatie de brandweer is ingezet voor deze taken. De volgende vier basistaken gelden voor de brandweer:

- Brand
- Technische Hulpverlening (THV)
- Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS)
- Waterongevallen (WO)

Naar aanleiding van zo'n risicoprofiel kunnen er binnen de organisatie bestuurlijke- en beleidskeuzes worden gemaakt ten aanzien van de basisbrandweezorg. Zo is de vorige versie gebruikt voor onder andere:

- Afhechting dekkingsplan 1.0
- Dekkingsplan 2.0
- Uitvoeringsprogramma Brandveilig Leven
- Project Bluswatervoorziening Fryslân

Om het bestaande risicoprofiel te actualiseren en door te ontwikkelen is het bestaande risicoprofiel tegen het licht gehouden, zijn datasets verrijkt en aangevuld met 'nieuwe jaren data' (vanaf 2015 t/m 2018). In het jaar 2019 zijn alle berekeningen en dergelijke uitgevoerd, waardoor de data van 2019 worden meegenomen in de volgende versie van het profiel.

Daarnaast is als onderdeel van de doorontwikkeling een kijkje in de keuken genomen bij andere regio's die op hun beurt ook dergelijke risicoprofielen hebben opgesteld de laatste jaren. Dit kijkje in de keuken is daarmee in feite stap 1 in het hele proces.

1.3 Het product en de rapportage

Met de nieuwe versie van het incidentrisicoprofiel hebben we de risico's op basisbrandweezorg incidenten binnen Veiligheidsregio Fryslân (opnieuw) in beeld gebracht. Nieuw in deze versie is dat we voor elk van de vier basistaken van de brandweer een methodiek hebben proberen te maken, om naast de kans op een incident ook de effecten in beeld te brengen en daarmee het complete risico (Risico = Kans x Effect). Daarnaast laten we in deze versie ook de totalen van alle incidenten per categorie en locatie zien.

1.4 Afstemming en consultatie

Beheersmatige afdelingen

In het traject is er contact gezocht met alle vier verschillende clusters. Hierin zijn de wensen van de clusters besproken, wat zij graag als resultaat zouden willen zien in het incidentrisicoprofiel. Ook zijn in de verschillende functionele overleggen presentaties gegeven over het plan van aanpak en het product, hiermee zijn alle clusters het gehele traject betrokken geweest. Na het vaststellen van de rapportage door het MT-brandweer zal er wederom teruggekoppeld worden aan de verschillende beheersmatige clusters.

MT Brandweer

In het MT brandweer is de aanpak om te komen tot het incidentrisicoprofiel besproken en goedgekeurd. Ook is hier in besproken dat het opleveren van product 1 (rapportage) in januari zal plaatsvinden. Hierna is afgesproken om te door ontwikkelen naar een BI-omgeving en dergelijke. Het MT Brandweer heeft hiermee ingestemd.

Gemeenten

De gemeenten zijn betrokken middels een presentatie van de werkwijze in een AOV overleg. Hierin is informatie gebracht en gehaald aangaande het incidentrisicoprofiel. Na het vaststellen van de rapportage zullen de gemeenten wederom worden meegenomen in de resultaten van het incidentrisicoprofiel. Dit zal plaatsvinden middels een consultatieronde zoals ook wordt gedaan in het kader van bijvoorbeeld het regionaal risicoprofiel en het beleidsplan.

1.5 Werkgroep

Wie	Afdeling	Rol in projectgroep
Rutger de Groot	RB	
Lars van Tongeren	RB	
Samira Veerbeek	RB	Meewerkend opdrachtgever
René Silvius	RB	
Eeltje Bakker	RB	
Renate Hogeterp	RB	
Paulien Versluis	PV	
Thessa van Dijken	Staf	
Robert Liefers	PV	Technisch vraagbaak/ feedback

1.6 De methode en projectaanpak

Om tot de gewenste resultaten te komen is er per basistaak een methode ontwikkeld. De verschillende methodes zijn ontwikkeld op basis van de bezoeken bij andere veiligheidsregio's, gesprekken met collega's uit de verschillende beheersmatige clusters en de gebruikte methode uit het verleden. Hieronder wordt per thema besproken hoe de methode is opgezet:

1.6.1 (Gebouw) brandrisico

Het risico op een gebouwbrand wordt berekend door de kans op brand te vermenigvuldigen met de effecten van een brand. Het risico wordt berekend per object. Hierna wordt het risico door vertaald naar het risico per CBS buurt vak. Welk risico een object of CBS buurt vak krijgt, wordt aan de hand van kleurcodering bepaald. Qgis (GEO software) verdeelt de scores tussen de hoogste en de laagste score en geeft aan de hand hiervan een kleur. Hoe de kans en het effect wordt berekend is hieronder beschreven.

$$\text{Risico} = \text{kans} \times \text{effect}$$

Kans

De kans op een gebouwbrand wordt berekend aan de hand van de incidentfrequentie per gebruiksfunctie. Zo worden alle gebouwbranden over de periode 2008 t/m 2018 vertaald naar de bijbehorende gebruiksfunctie, waarna het aantal branden per gebruiksfunctie wordt afgezet tegen het aantal objecten in die gebruiksfunctie. Hierdoor ontstaat de incidentfrequentie per gebruiksfunctie over de afgelopen 11 jaar. Dit getal wordt gedeeld door het jaartal van de periode waarvan de incidenten zijn verkregen, waardoor de incidentfrequentie op een gebouwbrand per jaar ontstaat.

$$\text{Incidentfrequentie} = (\text{aantal branden} / \text{aantal objecten}) / 11$$

Effect

Het effect van een gebouwbrand wordt berekend aan de hand van vier factoren te weten:

- Oppervlaktescore
- Bouwjaarscore
- Impactscore
- Uitbreidingspotentieel (UBP)

De methode is door voortschrijdend inzicht ten opzichte van 2016 iets veranderd. Om een gelijke verdeling in scores te krijgen is de bouwjaarscore in meerdere klassen verdeeld, zodat er net als de rest van de factoren een score van 0 tot 10 valt te behalen. Naast deze verandering is er een factor toegevoegd, namelijk het uitbreidingspotentieel (UBP)

$$\text{Effect} = (\text{oppervlaktescore} \times \text{bouwjaarscore} \times \text{impactscore}) \times \text{UBP}$$

Oppervlaktescore

Om tot de oppervlaktescore van een object te komen, wordt er gekeken naar de oppervlakte in vierkante meters van het object. Hierin is onderscheid gemaakt in woningen en overige gebruiksfuncties. Bij woningen is de score groter als de woning kleiner wordt en bij de overige gebruiksfuncties wordt de score hoger als het object groter wordt. De reden waarom woningen apart worden gezien dan de andere gebruiksfuncties, is dat wanneer een woning kleiner is de verschillende ruimtes (koken, slapen, wonen) ook dichter op elkaar zitten. Daarmee wordt er ook vanuit gegaan dat grotere huizen duurder zijn en daarmee ook betere brandveiligheidsvoorzieningen hebben. In onderstaande tabel zijn de scores weergegeven:

Gebruiksfunctie	Oppervlakte	Score
Woonfunctie	Kleiner dan 80 m ²	2
	Groter dan 80 m ²	1
Overige gebruiksfuncties	< 1.000	1
	<10.000	2
	<100.000	5
	>100.000	10

Bouwjaarscore

Bij de bouwjaarscore wordt er gekeken naar het bouwjaar van het object. Hoe ouder het object is, hoe groter de score. Ten opzichte van het incidentrisicoprofiel van 2016 is er een verandering aangebracht in de te scoren punten, waardoor er in plaats van 2 scores nu 5 scores zijn. Deze verandering is aangebracht omdat de werkgroep van mening is dat er per periode wel degelijk verschil zit in kwaliteit van bouwen. Bij de verschillende scores is rekening gehouden met de landelijke handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid van Brandweer Nederland en de verschillende bouwbesluiten die er in de afgelopen jaren zijn uitgebracht. In de onderstaande tabel zijn de scores weergegeven:

Bouwjaar object	Score
<1940	10
<1992	8
<2003	6
<2012	4
>2012	2

Impactscore

De impactscore is in 2013 bij de start van het incidentrisicoprofiel bepaald aan de hand van expert-judgement. Hierbij is voor elke gebruiksfunctie een impactscore bepaald aan de hand van de methodiek die bij het regionaal risicoprofiel wordt gebruikt. Voor het risicoprofiel van 2020 wordt gebruik gemaakt van een geactualiseerde impactscorelijst. Deze impactscores wordt bepaald samen met de werkgroep en bepaald conform de in bijlage 4 genoemde methode.

Analyse

Naast het inzichtelijk maken van het gebouwbrandrisico, is er tevens van alle incidenten die vallen onder de categorie 'brand' een overzicht geleverd met een analyse hiervan. De analyses die gedaan worden hebben betrekking op het moment van ontstaan van het incident en de locatie.

Tabel – impactscores IRP

Gebruiksfunctie	Impactscores
Celfunctie	5
Woonfunctie <2003	3
Woonfunctie >2003	2
Winkelfunctie	1
Ziekenhuizen	9
Gezondheidsfunctie	4
Wonen verminderd zelfredzamen	8
Onderwijsfunctie	5
Logiesfunctie	4
Kantoorfunctie	1
Industriefunctie	5
Sportfunctie	2
Bijeenkomstfunctie	5
Overig gebruik	1
Hotspots	
BRZO	9
Parkeergarages	4
Stadions	5

Uitbreidingspotentieel (UBP)

Om niet alleen te richten op het object op zich, wordt er ook gekeken naar hoe de uitbreiding van een brand mee kan wegen in het effect. Om te komen tot deze factor is er informatie opgehaald bij de collega's uit de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG). Bij het UBP van een object wordt er gekeken naar de uitbreidingsmogelijkheden van een brand in het desbetreffende object. Hoe hoger de score, hoe groter het vermogen op uitbreiding van de brand. Om deze te scoren wordt er gekeken per object naar:

- UBp pand ID: desbetreffende object + aantal direct aangrenzende objecten - 1
- UBp functie ID: aantal gebruiksfuncties binnen het object - 1

$$\text{UBP} = (\text{UBP pand ID} + \text{UBP functie ID} + \text{UBP omgeving ID})$$

1.6.2 Verkeersongeval risico

Tijdens de gesprekken met de verschillende functionele gebieden kwam de vraag naar voren of het risico op een verkeersongeval inzichtelijk kan worden gemaakt. Hiervoor is een methode ontwikkeld om het risico te berekenen, waarbij inzichtelijk is gemaakt wat voor verkeersongeval risico de N-wegen en A-wegen in Friesland hebben.

De wegen worden opgedeeld in vakken van één kilometer. Van elk vak wordt het risico op een verkeersongeval berekend.

$$\text{Risico} = \text{kans} \times \text{effect}$$

Kans

Voor de kans op een verkeersongeval, wordt de historie van 2009-2017 gebruikt die is verkregen via landelijke datasets van Rijkswaterstaat.

Effect

Het effect van een verkeersongeval wordt berekend aan de hand van een aantal factoren:

- Snelheidsscore
- Vangrailscore
- Obstakelscore
- Aantal verkeersongevallen (2009-2017) gecategoriseerd naar: 'alleen materiele schade', 'letsel' en 'dodelijk'.

$$\text{Effect} = (\text{snelheidsscore} \times \text{vangrailscore} \times \text{obstakelscore} \times \text{ongevalscore})$$

Snelheidsscore

Bij de snelheidsscore wordt gekeken naar de maximale toegestane snelheid die gereden mag worden in het desbetreffende wegvak. Daarbij geldt hoe hoger de maximale toegestane snelheid, hoe hoger de score wordt. Dit is omdat er bij hogere snelheden meer kans op letsel en schade wordt verwacht bij een verkeersongeval.

Maximaal toegestane snelheid	Score
60	2
80	5
100	7
130	10

Vangrailscore

De vangrailscore geeft aan of de rijbanen onderling gescheiden zijn doormiddel van een midden geleider. Een midden geleider draagt bij aan de verkeersveiligheid doordat auto's hierdoor niet frontaal met elkaar kunnen botsen. Hierbij geldt een lagere score als er een midden geleider is, omdat het aannemelijk is dat hiermee letsel en schade minder zijn dan wanneer er geen midden geleider is.

Vangrail aanwezig	Score
Ja	1
Nee	2

Obstakelscore

Voor de obstakelscore is gekeken of er obstakels zijn gelegen naast de wegvakken. Hiervoor wordt een strook van 10 meter naast de wegvakken gehanteerd. Wanneer er obstakels in de vorm van bomen of sloten aanwezig zijn, vergroot dit de kans op letsel en schade bij een verkeersongeval. Bij deze factor geldt dus dat wanneer er obstakels zijn, de score hoger is.

Obstakels naast de weg	Score
Ja	2
Nee	1

Effect ongevallen (2009-2013)

Uit de gegevens die zijn opgehaald via Rijkswaterstaat worden de ongevallen gecategoriseerd naar 'alleen materiele schade', 'letsel' en 'dodelijk'. Hiermee wordt het effect van het ongeval aangeduid. Hieronder is aangegeven welke score aan welk effect wordt toegekend. Hierbij geldt: hoe groter het effect, hoe groter de score.

Effectcategorie ongeval	Score
Alleen materiele schade	1
Letsel	5
Dodelijk	10

Analyse

Naast het inzichtelijk maken van het verkeersongeval risico, is er tevens van alle incidenten die vallen onder de categorie 'THV' een overzicht geleverd met een analyse hiervan. De analyses die gedaan zullen worden hebben betrekking op het moment van ontstaan van het incident en de locatie.

De analyse levert in ieder geval de volgende gegevens/ lagen op:

- Alle ongevallen waarvoor de brandweer is gealarmeerd;
- Alle ongevallen op A- en N- wegen waarvoor de brandweer is gealarmeerd;
- Alle ongevallen zoals geregistreerd uit landelijke databronnen (RWS);
- Een analyse per wegvak.

1.6.3 Waterongeval risico

Voor het risico op een waterongeval zijn de meldingen met de classificatie 'waterongeval' (WO red.) gebruikt waarbij het O.V.R.T en/of de duikers zijn gealarmeerd. Dienstverlening als het slepen van een plezierjacht wordt in deze niet meegenomen.

Deze incident gegevens worden aangevuld met de landelijke dataset hoofdvaarwegen waarna de WO's ingedeeld kunnen worden naar vaarweg vak. Op deze manier wordt een stap gezet die in het vorige incident risicoprofiel nog niet gezet is. Ook incidenten op de (grote) meren worden hierin meegenomen aangezien veel van de grote meren worden doorkruist door hoofdvaarwegen.

Er is geen analyse gemaakt op dit thema. Hiervoor is de dataset met WO ongevallen te klein. Daarnaast ontbreekt het op het moment van schrijven over een duidelijke methode voor analyse. Preventief hebben Veiligheidsregio/ brandweer ook geen middelen of methoden om het risico/ effect te verkleinen. Een analyse zou daarom weinig toegevoegde waarde hebben.

1.6.4 IBGS risico

Voor het risico op een incident met gevaarlijke stoffen (IBGS red.) is gebruik gemaakt van de professionele risicokaart. Hierin zijn alle bedrijven met gevaarlijke stoffen – als ook buisleidingen opgenomen.

Om een schifting te maken in welke gegevens wel en niet relevant zijn op dit thema wordt aangesloten op de landelijke visie IBGS van Brandweer Nederland (2014). Hierin zijn incidenten met gevaarlijke stoffen als volgt omschreven;

- Lekkage vat brandbare stof (standaard incident).
- Lekkage wegtransport brandbare stof (standaard incident).
- Lekkage vat giftige stof (standaard incident).
- Lekkage vat bijtende stof (standaard incident).
- Lekkage opslagtank giftig, brandbaar gas (standaard afwijking).
- Lekkage spoortransport van brandbare toxische vloeistof (standaard afwijking).
- Lekkage wegtransport bijtende toxische vloeistof (standaard afwijking).

Om het IBGS risico te berekenen heeft de werkgroep een methode ontwikkeld om hier van een zo duidelijk mogelijk beeld van te krijgen.

$$\text{Risico} = \text{kans} \times \text{effect}$$

Kans

Gezien de kleine dataset van IBGS incidenten in de afgelopen 10 jaar, heeft de werkgroep besloten om de kansberekening van een IBGS incident buiten beschouwing te laten.

Effect

Voor het IBGS risico wordt net als bij gebouwbrand gebruik gemaakt van de CBS buurtindeling. Per buurtvak zijn een aantal scores bepaald om te komen tot het effect, gedeeld door het oppervlakte van de buurt. Hiermee ontstaat een IBGS risico per vierkante kilometer, waardoor de buurtvakken in verhouding tot elkaar staan.

- basisnetscore
- aardgasleidingscore
- inrichtingscore

- kwetsbare objecten

$$\text{Effect} = ((\text{basisnetscore} + \text{aardgasleidingscore} + \text{inrichtingscore}) \times \text{kwetsbare objecten}) / \text{buurtoppervlakte}$$

Basisnetscore

Om de basisnetscore te bepalen is er gekeken naar het aantal kilometers basisnetroutes in het buurtvak. Deze routes worden gebaseerd op de regeling basisnet en betreffen voornamelijk snelwegen waar gevaarlijke stoffen over vervoerd worden. Alle aantallen kilometers basisnetroutes per buurtvak, zijn teruggebracht naar een vijfpuntschaal zodat er per buurtvak een score is.

Aardgasleidingscore

Om de aardgasleidingscore te bepalen is er gekeken naar het aantal kilometers buisleiding wat is gelegen in het desbetreffende buurtvak. Alle aantallen kilometers buisleidingen, zijn evenredig teruggebracht naar een vijfpuntschaal zodat er per buurtvak een score is.

Inrichtingscore

De inrichtingscore is bepaald aan de hand van het aantal risicovolle inrichting die zijn gelegen binnen het buurtvak. Per inrichtingscategorie is een score toegekend. Hierbij geldt: hoe risicovoller de inrichting, hoe hoger de score.

Inrichting	Score
BRZO	10
Bevi	5
Overig	1

Kwetsbare objecten

Bij het berekenen van het effect wordt er ook gekeken naar hoe veel kwetsbare objecten er aanwezig zijn in het buurtvak. Hiervan worden de aantallen geteld.

2. Het gebied en de ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden in het kort de belangrijkste gebiedskenmerken van het werkgebied, de specifieke objecten in het gebied van Brandweer Fryslân (Veiligheidsregio Fryslân) en de belangrijkste ontwikkelingen die in verband staan met de verschillende risico's in beeld gebracht.

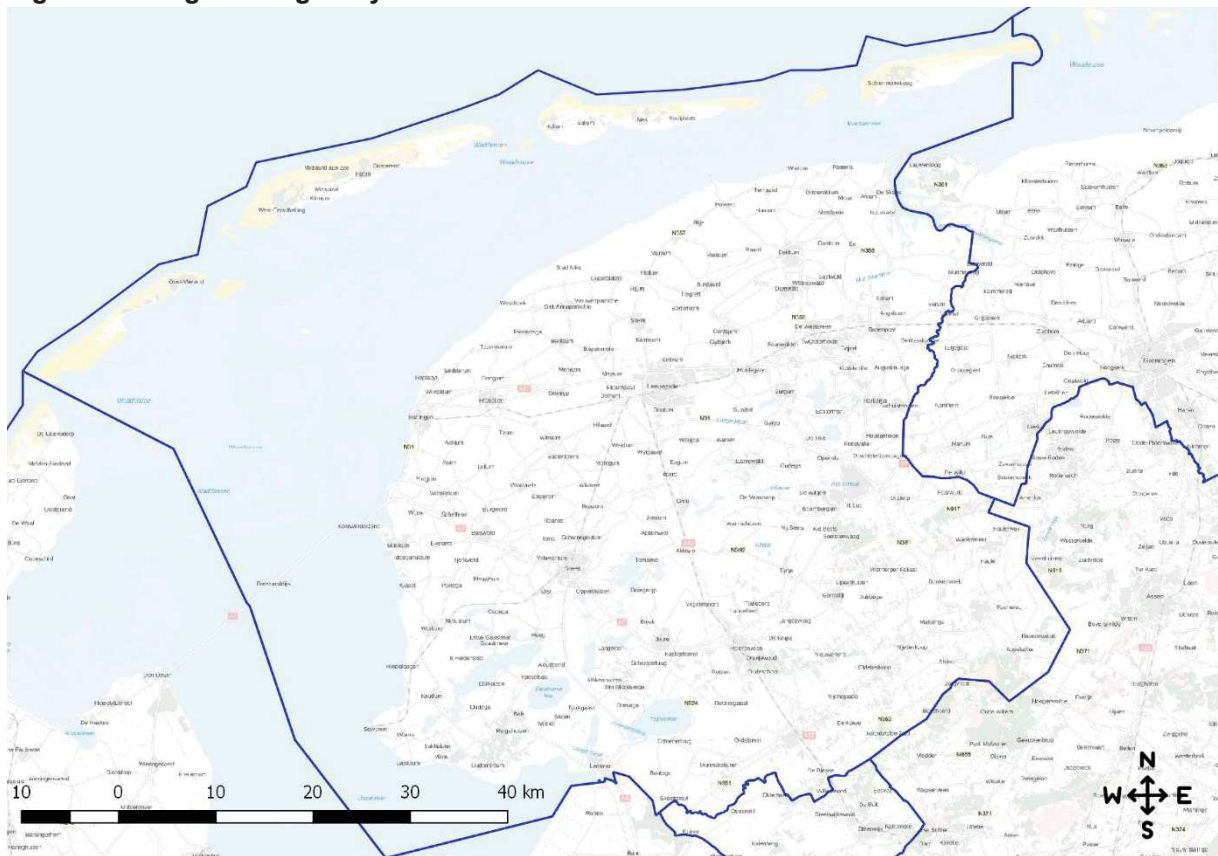
2.1 Relevante gebiedskenmerken

Algemeen

Brandweer Fryslân heeft als onderdeel van Veiligheidsregio Fryslân een werkgebied wat samenvalt met de provinciegrenzen van de Provincie Fryslân. Het werkgebied wordt begrensd door de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel en Flevoland (en in feite maar niet fysiek Noord Holland).

Daarnaast reikt het werkgebied tot (en over) het IJsselmeer, de Waddenzee – met daarbij de eilanden Terschelling, Vlieland, Ameland en Schiermonnikoog – en de Afsluitdijk.

Figuur 1: Veiligheidsregio Fryslân

Fryslân is inclusief wateroppervlakte de grootste Veiligheidsregio en provincie van Nederland. Met een bevolkingsdichtheid van circa 194 inwoners per km² is Fryslân één van de dunst bevolkte provincies van Nederland. Fryslân heeft van oorsprong een agrarisch karakter met daarbij een overvloed aan water, plassen en meren. Fryslân heeft naast de uitgestrekte plattelandsgebieden verstedelijkte (oude)kernen met complexe binnensteden, waar juist veel mensen op een relatief klein oppervlakte samen leven. Het werkgebied bestaat voor circa 59% uit land, voor 30% uit water en voor 11% uit binnenwater. Ook is er verspreid over de regio een verscheidenheid aan zware industrie.

Binnen het gebied van de Veiligheidsregio wonen ruim 646.000 mensen en zijn er ruim 369.000 verblijfsobjecten aanwezig. In de bijlage is een tabel opgenomen met alle soorten verblijfsobjecten per gemeente. Alle objecten zijn ook in de GIS omgeving te raadplegen en kunnen ook op buurt en op

objectniveau (soort gebruiksobject) benaderd worden.

Zaken die specifiek worden uitgelicht in dit document zijn:

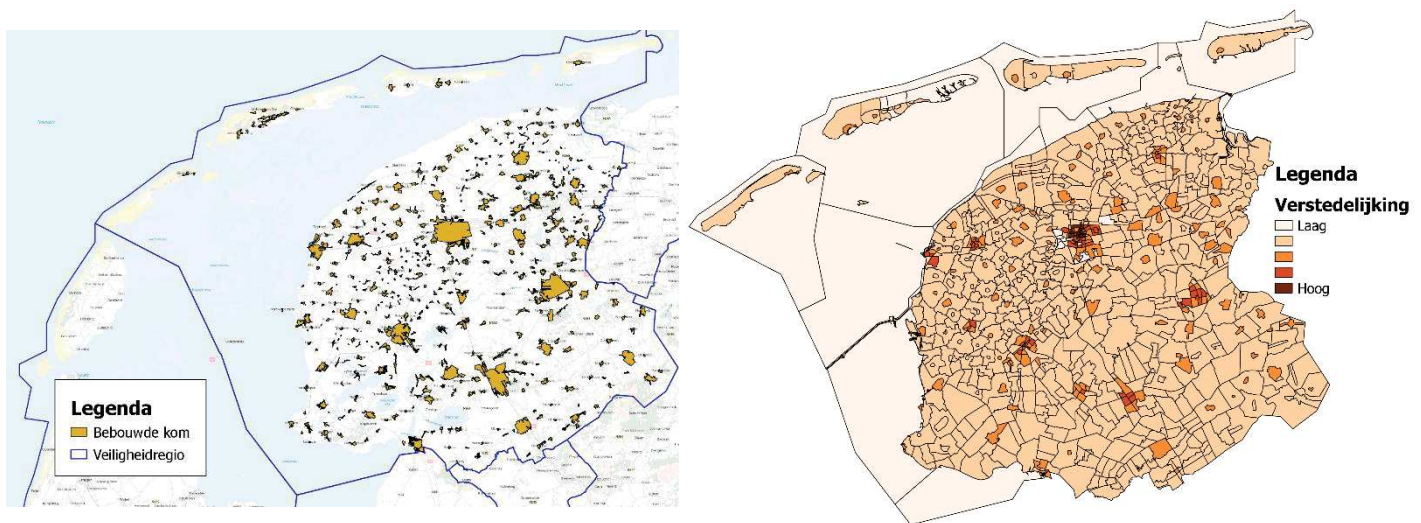
- zorg/langer thuis wonen
- hotspots
- infra
- gevaarlijke stoffen
- brand

De keuze voor de thema's en soorten van objecten is terug te leiden tot de beleidsmatige keuzes die de brandweer kan maken op deze thema's. Dit vloeit voort uit de mate waarin het eigen beleid mogelijk van invloed kan zijn op de risico's. Zo zijn de risico's op een waterongeval niet nader geanalyseerd omdat de mogelijkheden van de brandweer/ veiligheidsregio aan de voorkant beperkt zijn op dit thema. Terwijl de brandweer wel invloed kan uitoefenen aan de kans op het ontstaan van brand of kan adviseren over het gebruik en opslaan van gevaarlijke stoffen.

Bevolking en verstedelijking

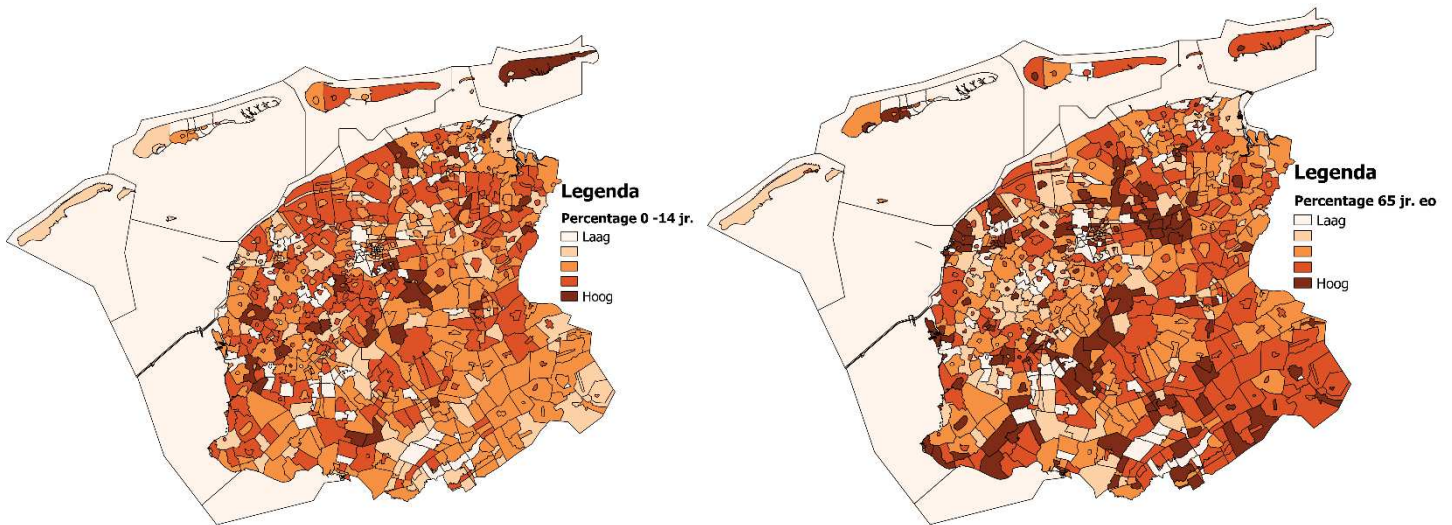
De verstedelijking in Fryslân is beperkt tot een aantal grote en middelgrote kernen. De regio kenmerkt zich door een lage bevolkings-/ en bebouwingsdichtheid. Op onderstaande afbeeldingen is weergegeven waar de verstedelijking zich concentreert in de provincie.

Figuur 2: Bebouwde kom en verstedelijking in Fryslân

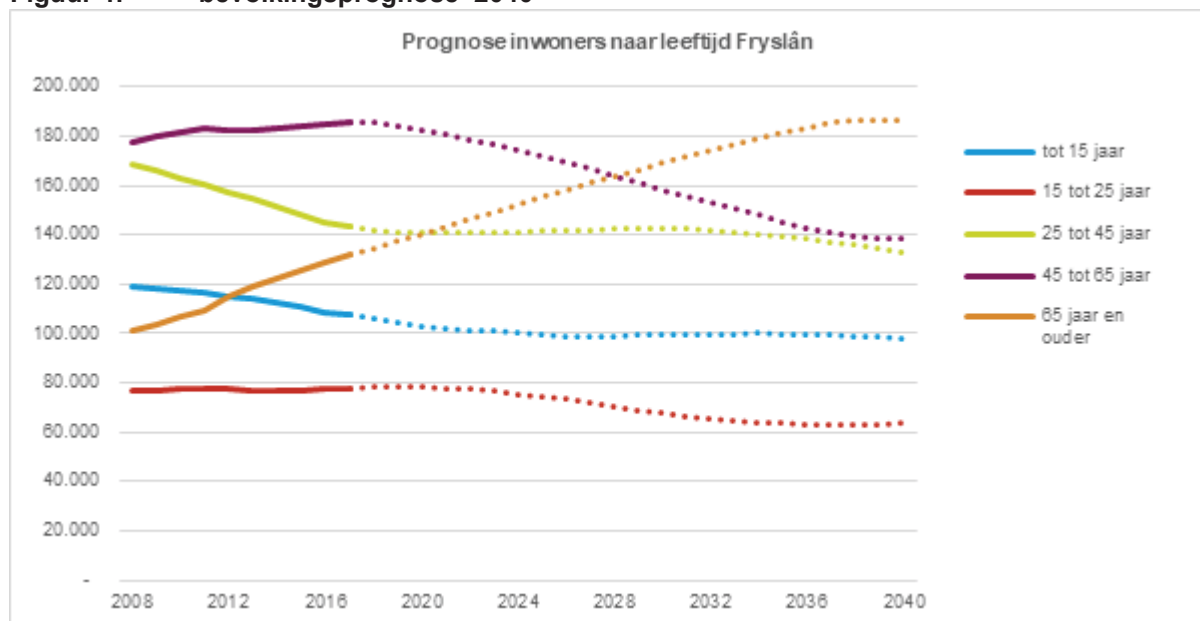
De landelijke tendens van vergrijzing is ook in Fryslân actueel. Op onderstaande afbeeldingen is de verdeling van kinderen van 0 tot 14 (links) weergegeven tegen de aanwezigheid van mensen van 65 jaar en ouder (rechts).

Figuur 3: Bevolkingsopbouw in Fryslân

In figuur 4 is de bevolkingsprognose tot het jaar 2040 weergegeven. Hier valt te zien dat er voor elke leeftijdscategorie een daling in het aantal inwoners is, behalve voor de groep 65 jaar en ouder. De verwachting is dat wanneer er meer 65+’ers zijn er ook meer zorgobjecten zullen komen. Op basis van het huidige regeringsbeleid is er daarnaast een tendens dat oudere mensen – ondanks toenemende fysieke en mentale beperkingen - langer op zichzelf blijven wonen. Dit vormt een kwetsbare groep mensen. Bij het dalen van de overige leeftijdscategorieën zou het kunnen betekenen dat er zich minder mensen zich aanmelden bij de vrijwillige brandweer in Friesland, dit kan in relatie tot de stijging van het aantal incidenten een probleem opleveren.

Figuur 4: bevolkingsprognose 2040

Bron: Provincie Fryslân, 2019

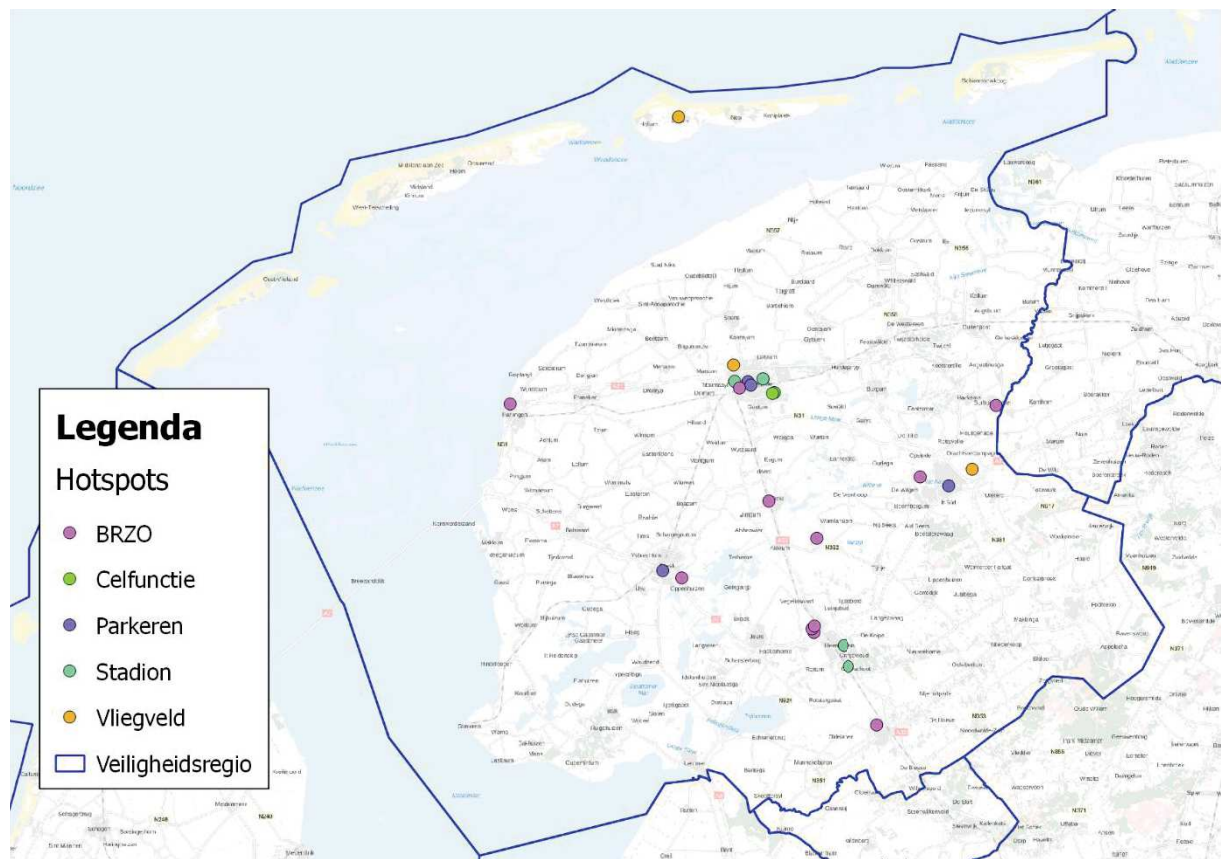
Hotspots in Fryslân

Binnen de regio Fryslân zijn er objecten en locaties die extra aandacht vragen in het kader van risico's en (veilig en adequaat) brandweeroptreden. Deze speciale locaties en objecten zijn hotspots waarbij vooral gekeken wordt naar het incident brand.

De hotspots vragen veelal om maatwerk in het kader van risico's en incidentbestrijding, voor bijvoorbeeld de complexiteit van het gebouw, de gebruikers of bijvoorbeeld aanwezige stoffen.

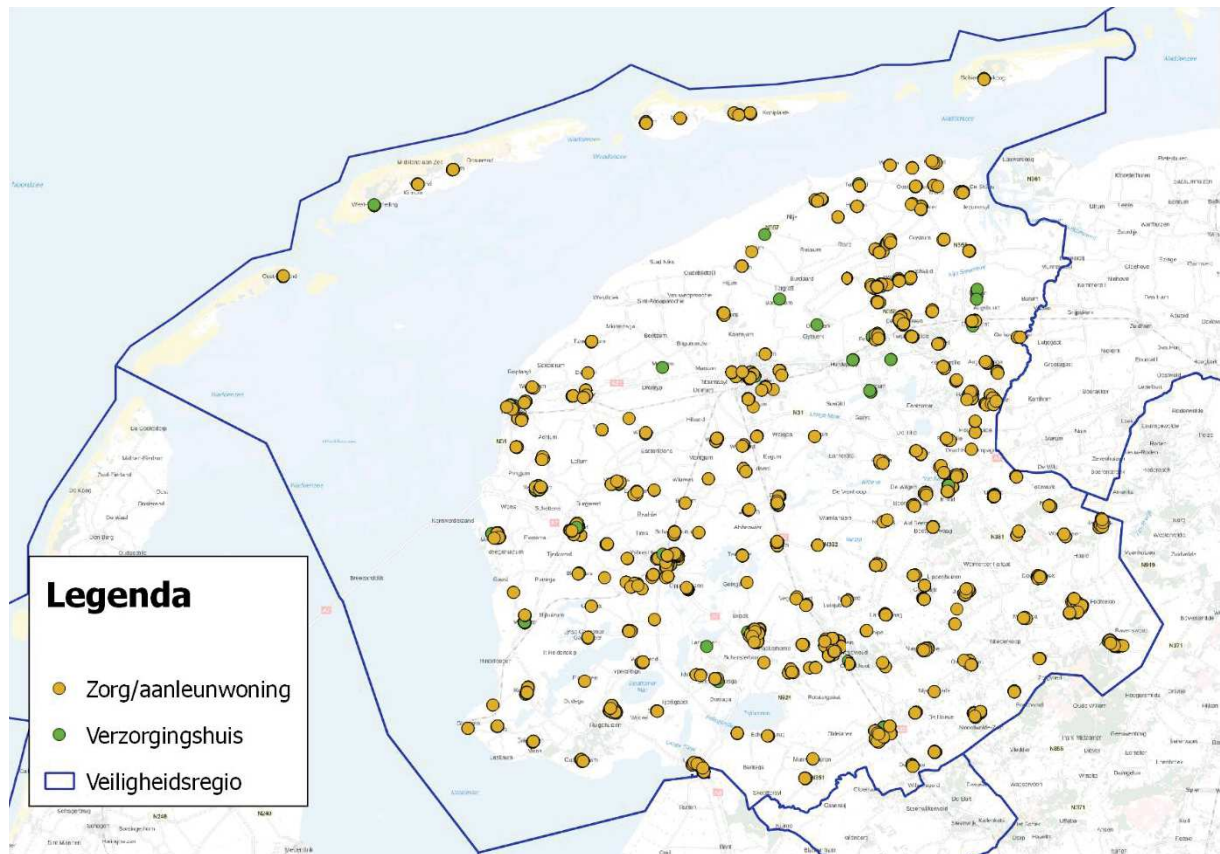
Hotspots in Fryslân zijn bijvoorbeeld grote chemische bedrijven, vliegvelden en grote (ondergrondse) parkeergarages waarboven wordt gewoond.

Figuur 5: Hotspots in Fryslân

Op bovenstaande afbeelding is te zien dat de hotspots zich vooral concentreren rondom de grote stedelijke centra. Een beeld van de verspreiding van zorginstellingen is opgenomen op onderstaande afbeelding.

Figuur 6: Zorgobjecten/wonen met zorg in Fryslân

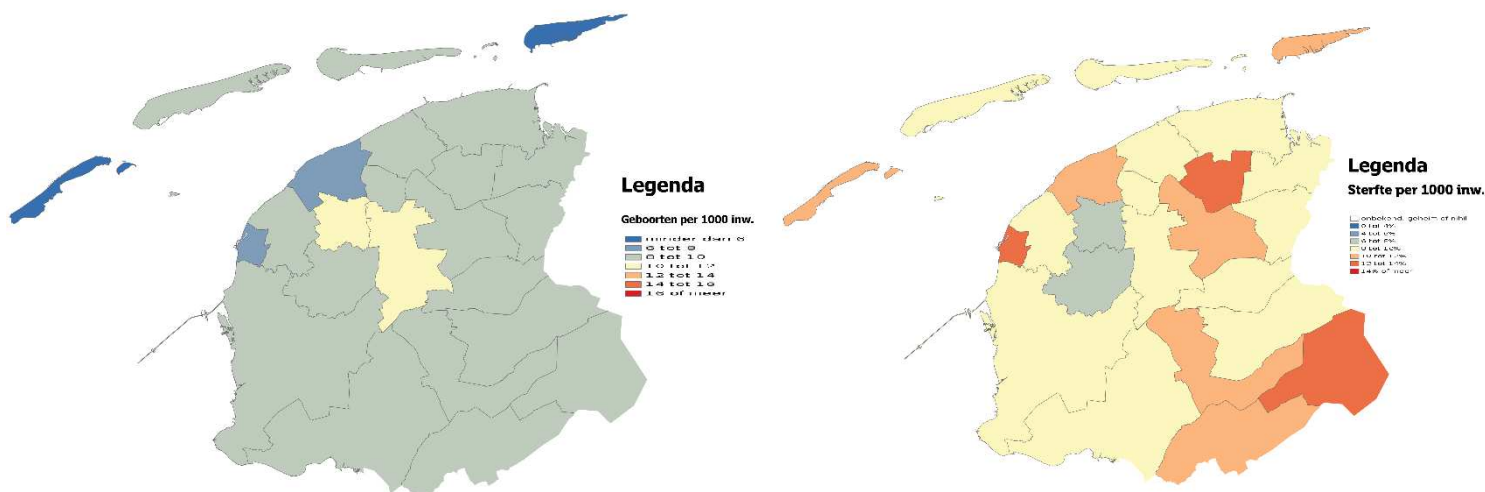
Uit de beschikbare data blijkt dat woon-zorg functies verspreid liggen over de hele regio en vaak ook buiten de (grote) stedelijke gebieden zijn gelegen. Het gaat hierbij om aanleunwoningen maar ook om gebouwen met inpandige woonruimte voor verminderd zelfredzame personen.

2.2 Relevante toekomstige ontwikkelingen

Vergrijzing

De vergrijzing zal de komende jaren toenemen en is al waar te nemen in het onderscheid tussen geboorte- (links) en sterftecijfer (rechts) zoals op onderstaande afbeeldingen is weergegeven. Doordat in de verschillende gemeenten in Fryslân het geboortecijfer lager ligt dan het sterftecijfer vergrijsst én krimpt de bevolking gaandeweg. Dit zal betekenen dat in de toekomst steeds meer delen van de provincie zullen gelden als krimp- of anticipeergebieden.

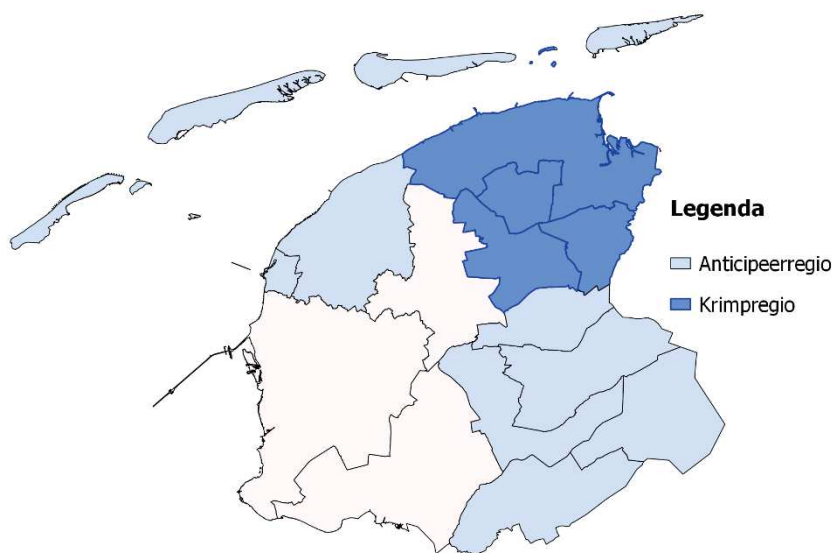
Figuur 7: Geboorte en Sterfte in Fryslân

Bevolgingskrimp/ krimpgebieden

Mede door vergrijzing en de teruglopende bevolkingsgroei ontstaan in Nederland steeds meer krimpgebieden. Deze worden door de rijksoverheid ingedeeld in Krimpregio's waar de bevolking al daadwerkelijk krimpt, en Anticipieerregio's, waar 'nog' geen sprake is van krimp maar waar deze wel wordt verwacht. De verdeling tussen krimp- en anticipieerregio's is in onderstaande afbeelding weergegeven.

Figuur 8: Krimpregio's en Anticipieerregio's in Fryslân

Bron: Rijksoverheid, 2019

De krimp van de gebieden in Fryslân maakt dat veel voorzieningen onder druk staan. Het gaat hierbij echter niet alleen om zaken als detailhandel, zorg- of recreatievoorzieningen. Het betekent ook dat het voor de brandweer steeds moeilijker zal worden om voldoende vrijwilligers te werven in dergelijke gebieden. Door het krimpende aantal mensen die wonen én werken in en rond de dorpen die nu

kunnen terugvallen op een kazerne én de vergrijzing in en rond deze dorpen zal ook de brandweezorg in de toekomst verder onder druk komen te staan.

Veranderende zorg

Een veranderende kijk op zorg en bijbehorende kosten leidt ertoe dat het uitgangspunt is dat mensen die langdurige zorg behoeven dit zo lang mogelijk in eigen huis kunnen ontvangen, in plaats van dat zij worden gehuisvest in de intramurale zorg. De zorg vindt plaats in de vorm van mantelzorg door familieleden of doormiddel van thuiszorg.

Voorbeelden hiervan zijn onder andere de buurtzorgteams van gemeenten die thuiszorg verlenen voor mensen die niet meer geheel zelfstandig kunnen leven. Dergelijke zorg vindt plaats in samenwerking met hulp van familie en naasten van de zorgbehoevenden.

Op deze manier kunnen mensen thuis blijven wonen tot het moment dat zij 24 uurszorg nodig hebben waardoor een verblijf in een zorginstelling noodzakelijk is.

Deze ontwikkeling leidt ertoe dat kwetsbare ouden maar ook personen met een beperking vaker en lager thuis, in reguliere woningen, leven. Hierop is geen of slecht zicht wanneer het gaat om acute hulpverlening zoals in geval van brand.

Nieuwe infrastructuur

Sinds de totstandkoming van het vorige incident risicoprofiel (2015/2016) zijn een aantal grote infrastructurale projecten gestart of opgeleverd. Voorbeelden hiervan zijn;

- Rotonde rijksweg bij Joure
- Verbreding N381
- Centrale As
- Haak om Leeuwarden en verandering knooppunt Werpsterhoek
- Aanpassingen Drachtsterweg Leeuwarden
- Verandering N31 Harlingen

Deze projecten hebben een positieve invloed op de doorstroming en veelal ook de veiligheid van het verkeer op deze trajecten. Er is echter gedegen onderzoek nodig in hoeverre deze projecten bijdragen aan minder/ minder zware uitrukken voor de brandweer.

Voormalig agrarische bebouwing

Schaalvergroting in de landbouw in combinatie met landbouwbedrijven die hun deuren sluiten leiden al enkele jaren tot een diversificatie van gebruik van agrarische bebouwing in Nederland. Binnenspeeltuinen, dagbestedingen en zorgboerderijen zijn hiervan enkele voorbeelden.

Voor het (her)gebruik van deze bebouwing en de leefbaarheid van het buitengebied zijn dit positieve ontwikkelingen. Voor de hulpverlening betekent dit echter dat de komende jaren steeds meer personen (vaak in groepsverband) in het buitengebied verblijven die mogelijk extra aandacht vragen in het geval zij worden geconfronteerd met een incident. Het buitengebied is uitgestrekt en kenmerkt zich door de afwezigheid van brede doorgaande wegen. Dit maakt dat de opkomsttijd van hulpverleningsdiensten in het buitengebied vaak hoog is. Dit is een aandachtspunt als het gaat om de recreatie- en zorgfuncties die zich vestigen in voormalige agrarische bebouwing aangezien zij zich de eerste minuten na een melding zelf zullen moeten redden.

Energietransitie

In de komende jaren zal er een toename zijn in het gebruik van alternatieve brandstoffen, andere warmtetoepassingen in woningen en opslag van energie. Dit is naar aanleiding van doelstellingen die het kabinet heeft gesteld ten aanzien van CO²-reductie. Hierbij valt te denken aan brandstoffen als CNG en LNG die gebruikt zal worden in voertuigen. Ook verschijnen er steeds meer voertuigen aangedreven op elektriciteit en waterstof. Het plan om af te stappen van aardgas voor woningen levert andere vormen op voor het gebruik van energie in huis. Hierbij valt te denken aan zonnepanelen, warmtepompen,

waterstoftoepassingen, opslag in Li-ion batterijen et cetera. Voor Brandweer Fryslân betekent dit dat er in de advisering rekening mee moet worden gehouden ten aanzien van de veiligheid van de burger, maar ook met de veiligheid van het repressief personeel. Een probleem kan hierbij zijn dat de huidige wet- en regelgeving achterloopt ten aanzien van de energietransitie. Daarnaast kan het bestrijden van branden complexer worden door alle verschillende toepassingen van energievoorzieningen.

Klimaatverandering

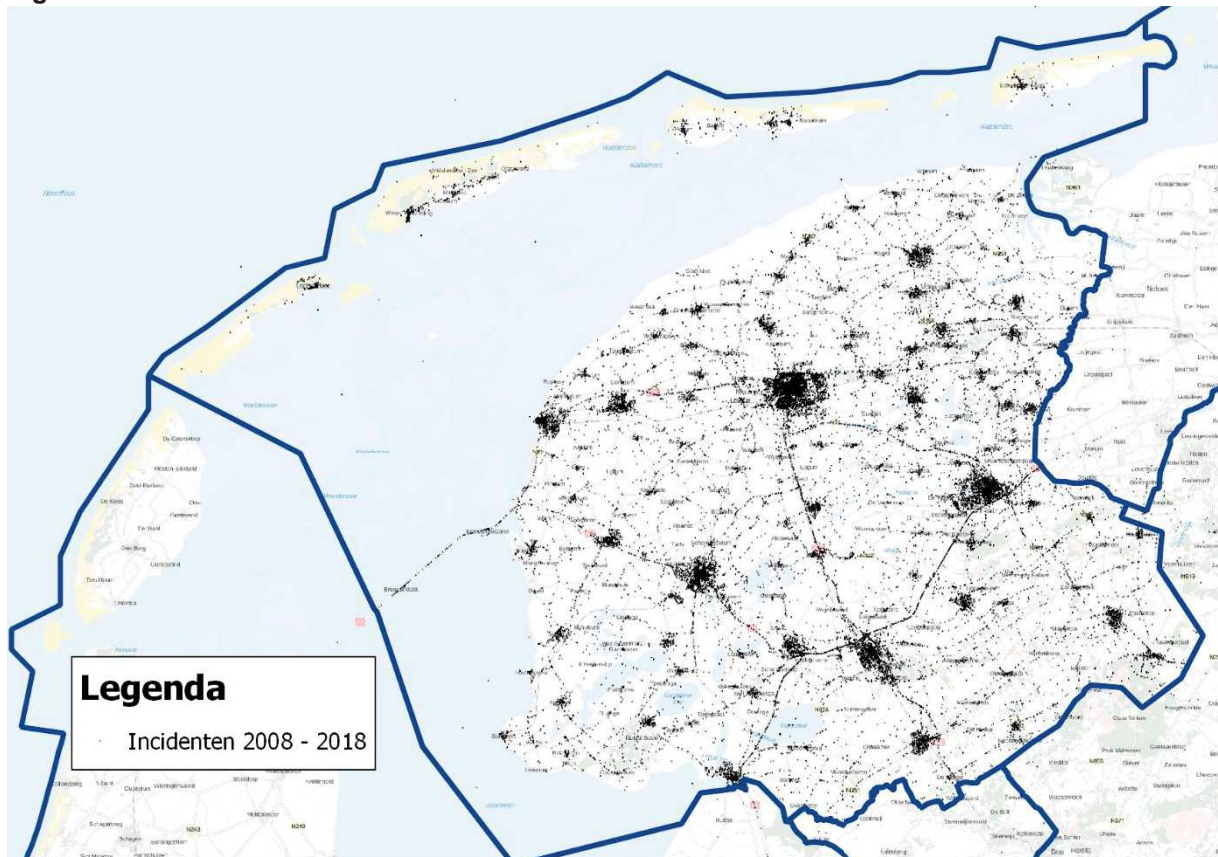
De verwachting van het KNMI is dat de klimaatverandering mogelijk gaat zorgen voor meer natuurbranden. De afgelopen warme en droge zomers hebben ook in Friesland gezorgd voor een aantal natuurbranden. De verwachting is dat er door deze klimaatverandering ook vaker en intensiever onweersbuien zullen zijn, mogelijk heeft dit consequenties voor het aantal branden.

3. Beoordeling risico's

3.1 Algemeen

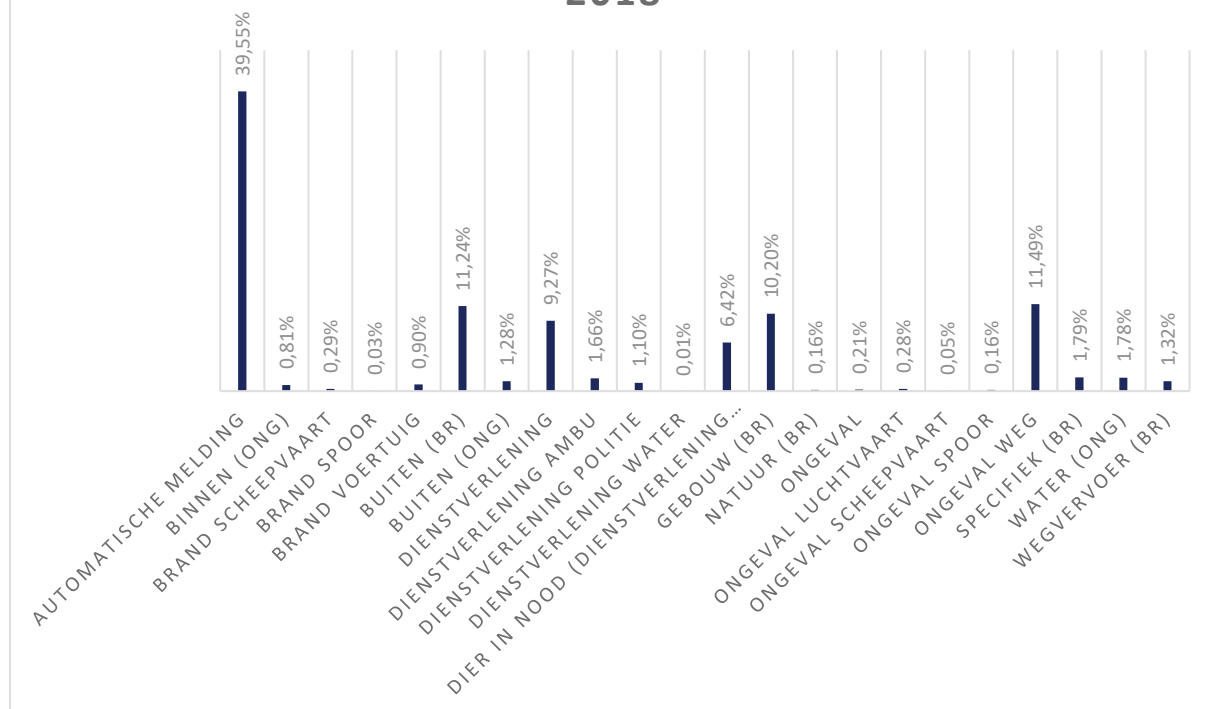
In de onderstaande afbeelding zijn alle incidenten van 2008 - 2018 op de map van Friesland geplott met een stip. In de afgelopen periode zijn er 61.979 incidenten geweest. Hiervan zijn 24.512 automatische meldingen.

Figuur 9: Totaal incidenten 2008 - 2018

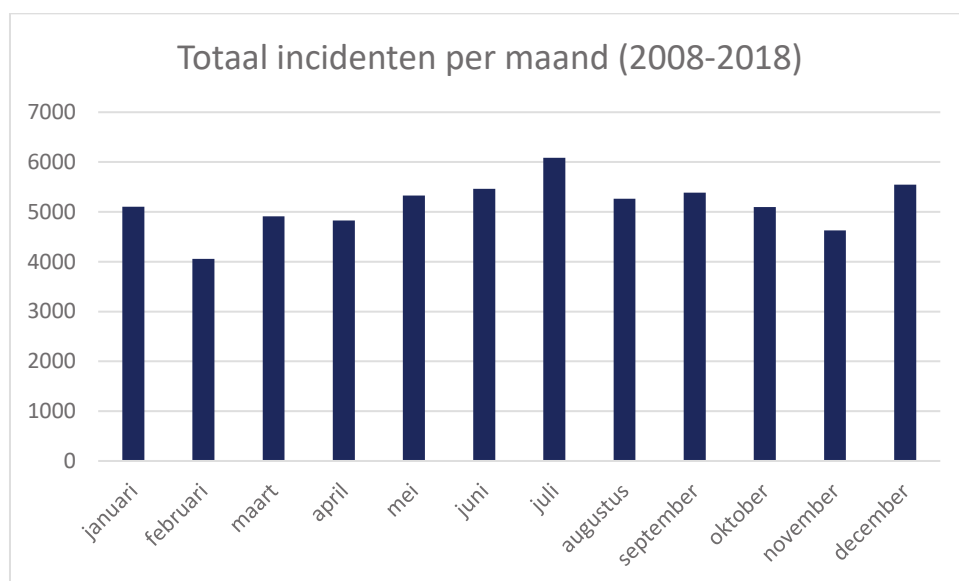
In de onderstaande grafiek is te zien in hoeverre elke incidentcategorie bijdraagt in het totaal van alle incidenten. Geconcludeerd kan worden dat de automatische meldingen de boventoon voeren in alle meldingen. Daarnaast springen de Buitenbranden, Gebouwbranden en de Verkeersongevallen eruit.

PERCENTAGE VAN TOTAAL INCIDENTEN 2008-2018

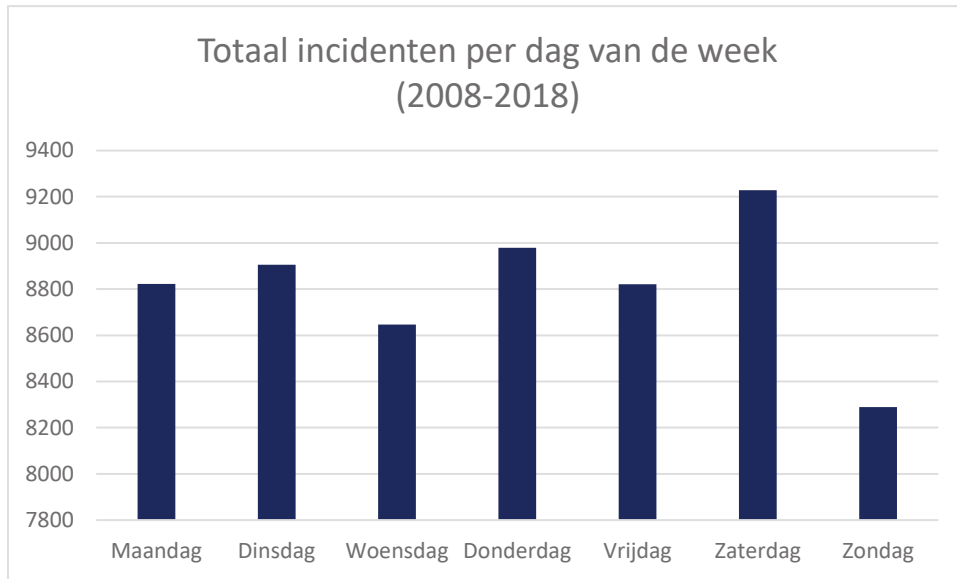

Zoals is te zien, maken de automatische meldingen (historisch) voor een groot percentage onderdeel uit van de meldingen die bij de meldkamer/brandweer binnen komen. Andere in het oog springende incidenttypen zijn buitenbranden, dienstverlening en ongevallen op de weg.

De volgende grafiek geeft de verdeling van het totaal incidenten over de maanden van het jaar weer. Hierin valt geen specifieke verdeling van (meer of minder) incidenten op. Wel valt te zien dat de maand juli, en in iets mindere mate december, er uit springen.

De verdeling van het totaal aan incidenten over de dagen van de week geeft het grootste verschil tussen de zaterdag en de zondag weer. De overige dagen van de week verschillen in verhouding niet veel van elkaar, aangezien het een overzicht is van 11 jaren.

3.2 (Gebouw)brandrisico

Voor het (gebouw)brandrisico wordt de volgende formule gehanteerd:

Risico	
=	
Kans	x
=	Effect
=	=
Incidentfrequentie	(Oppervlaktescore x Bouwjaarscore x
=	Impactscore)
(aantal branden / aantal objecten)/11	x
	Uitbreidingspotentieel

Kans

In de onderstaande tabel is weergegeven wat de kans (incidentfrequentie) op een gebouwbrand per gebouwsoort per jaar is. Deze is gebruikt om het risico per object mee te berekenen. Tevens zijn de aantallen van de gebouwbranden en het percentage per gebouwtype weergegeven.

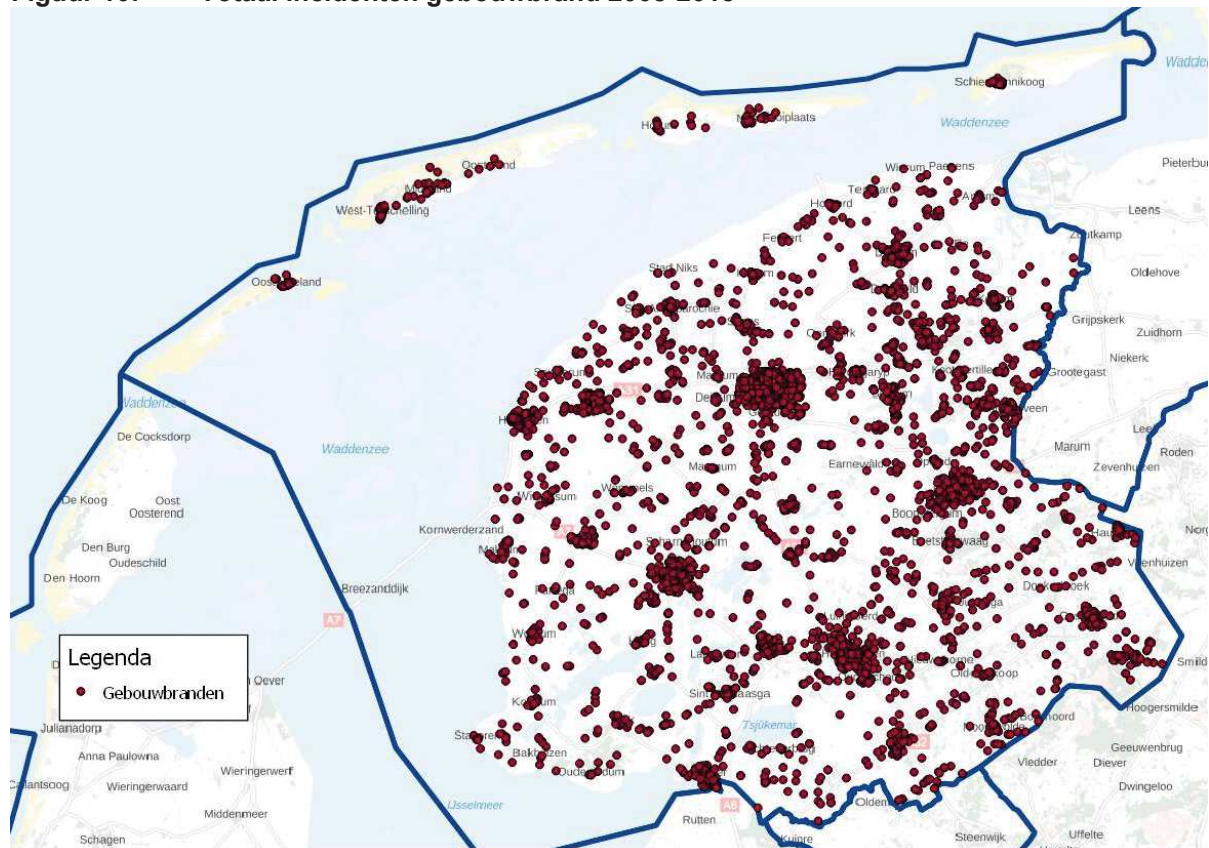
Kans op gebouwbrand

Gebouwtype	Gebouwbranden	Objectaantallen	Percentage branden	Branden naar soort (incidentfrequentie)
01 Woning/Woongebouw	3261	306355	73,7%	0,000967683
02 Bijeenkomst	138	4427	3,1%	0,00283385
03 Cel	3	5	0,1%	0,054545455
04 Gezondheidszorg	67	2831	1,5%	0,002151504
05 Industrie/Agrarisch	526	19810	11,9%	0,002413841
06 Kantoor	55	4902	1,2%	0,001019992
07 Logies	76	12529	1,7%	0,000551448
08 Onderwijs	34	817	0,8%	0,003783242
09 Sport	22	797	0,5%	0,00250941
10 Winkel	130	6820	2,9%	0,001732871
11 Overige	115	17496	2,6%	0,000597539
Eindtotaal	4427	376789	100,0%	

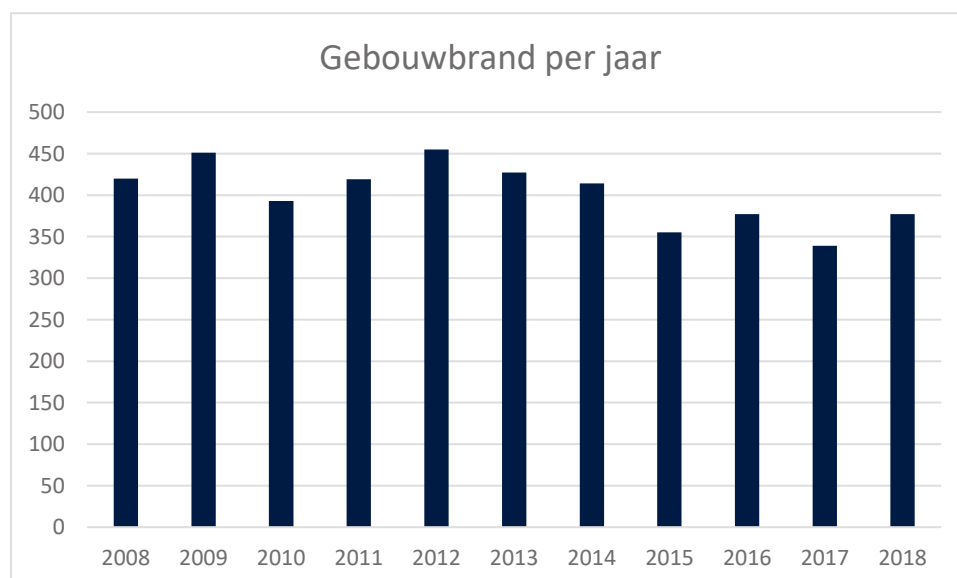
Als definitie van een gebouwbrand wordt gehanteerd “alle branden die zich in of aan/op een gebouw hebben voorgedaan”. Daarbij kan worden gedacht aan woningbranden, industriebranden of bijvoorbeeld brand aan of op een dak van een gebouw.

Gebouwbrand

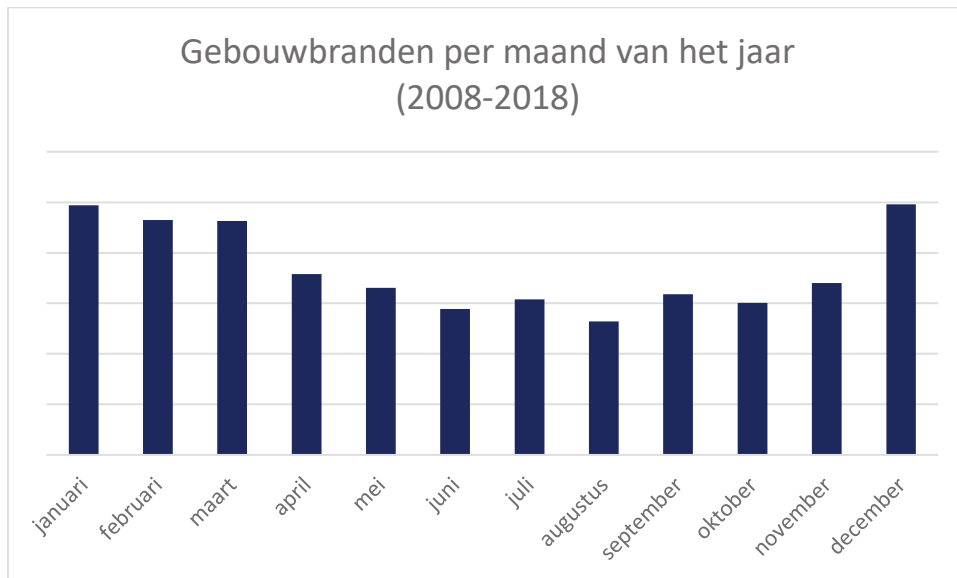
Figuur 10: Totaal incidenten gebouwbrand 2008-2018

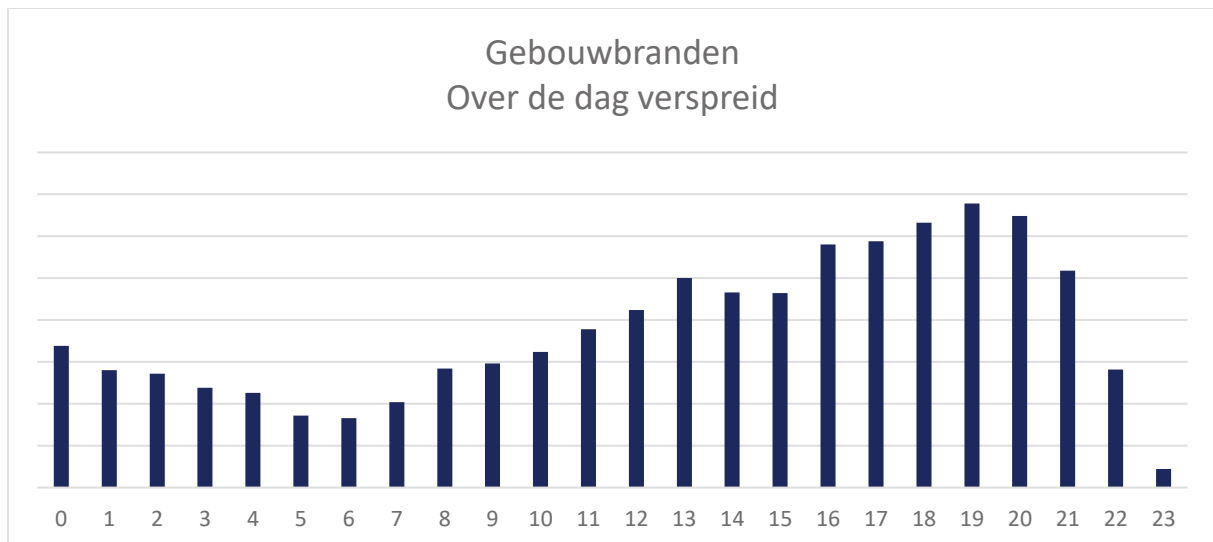
Het aantal gebouwbranden per jaar ziet weinig verschillen gezien over de hele periode.

Onderstaande grafiek geeft de verdeling weer van het aantal gebouwbranden per maand van het jaar. Hierin valt op de wintermaanden een hoger aantal gebouwbranden kent ten opzichte van de zomermaanden. Het aantal schoorsteenbranden speelt mee in dit resultaat, aangezien deze in de wintermaanden veel wordt gebruikt.

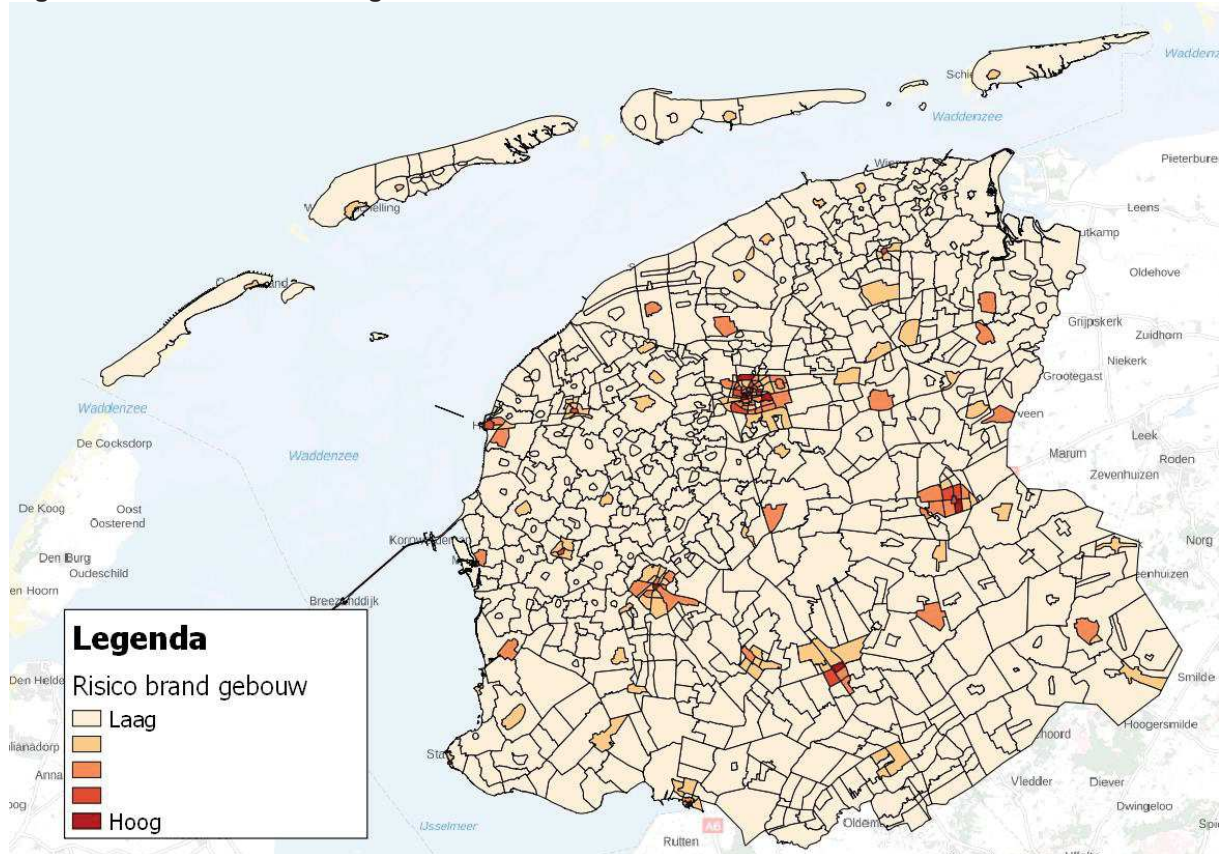
Wanneer wordt gekeken naar wanneer op de dag de kans op een brand in een gebouw het grootst is, wordt duidelijk dat dit vooral in de avond is, tussen 17:00 en 21:00 uur. Dit is weergegeven in onderstaande grafiek. Verreweg de minste branden vinden plaats in de vroege ochtend, tussen 04:00 en 07:00 uur.

Risico gebouwbrand naar buurt

De uitwerking van de formule om te komen tot een brandrisico leidt tot onderstaand risico waarbij alle objectscores naar buurten zijn vertaald. Hierbij valt op dat de oude binnensteden hoog scoren maar ook een aantal andere wijken zoals Bilgaard in Leeuwarden.

Figuur 11: Risico brand gebouw

De risicobeoordeling op buurtniveau maakt zichtbaar dat in een aantal kernen een hoger risico aanwezig is dan in andere buurten in de regio. Hierbij vallen (delen van) de dichte binnensteden van grote plaatsen als Leeuwarden, Dokkum en Sneek het meest op.

Nast de oude binnensteden zijn er nog meer buurten die opvallen door hun hogere risico. Bijvoorbeeld Bilgaard en delen van Drachten (rond het ziekenhuis bijvoorbeeld) scoren hoger dan andere buurten.

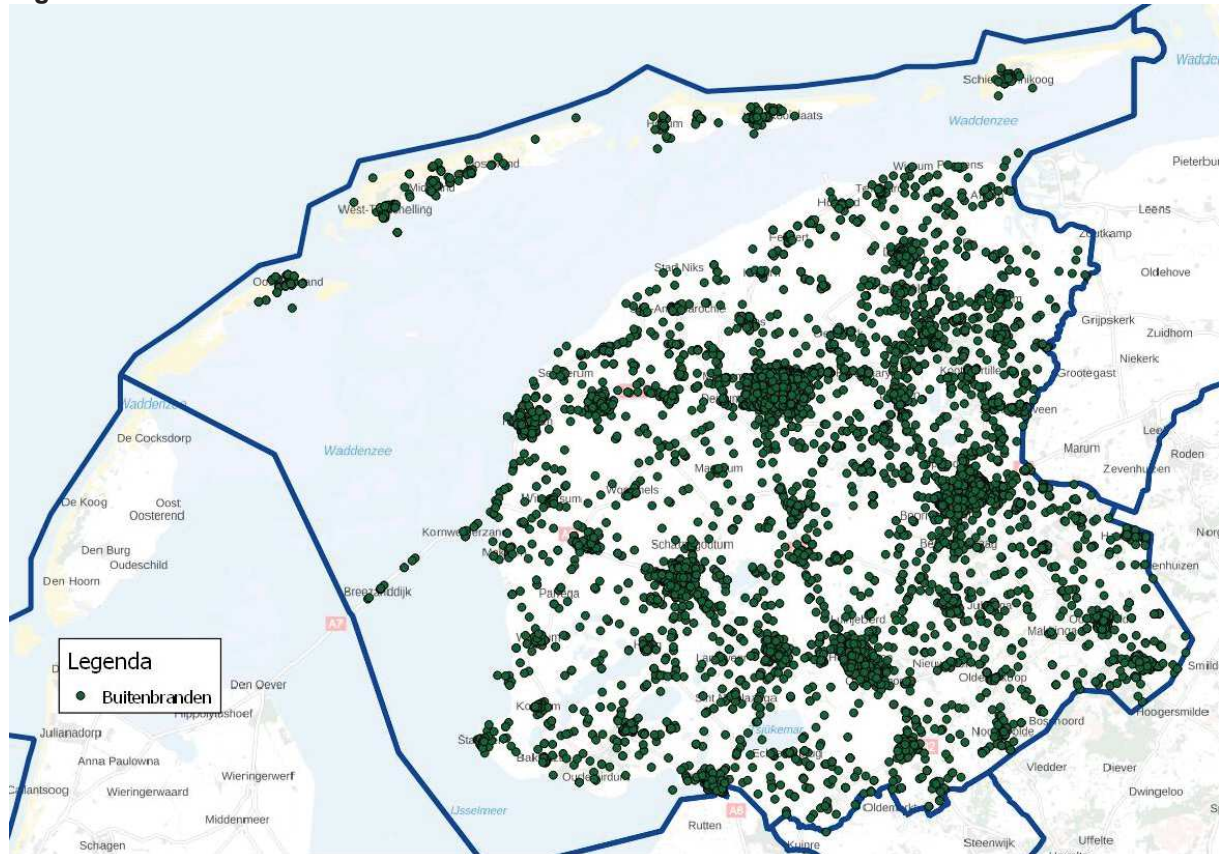
De meer landelijke gebieden en buurten scoren beduidend lager dan deze eerder genoemde buurten en binnensteden. Nieuw in de lagere categorieën is daarnaast Wolvega. Dit heeft te maken met het feit dat Wolvega van origine als één buurt is ingedeeld in de CBS buurtverdeling. Omdat dit echter een vertekend beeld geeft ten opzichte van buurten die meer organisch (door tijd) gevormd zijn, is besloten om Wolvega op te delen in een aantal kleinere buurten op basis van het soort objecten in de buurten (scheiding tussen bedrijventerreinen en woongebieden) en leeftijd, waarbij oudere buurten van Wolvega een eigen vak hebben gekregen.

Buitenbranden

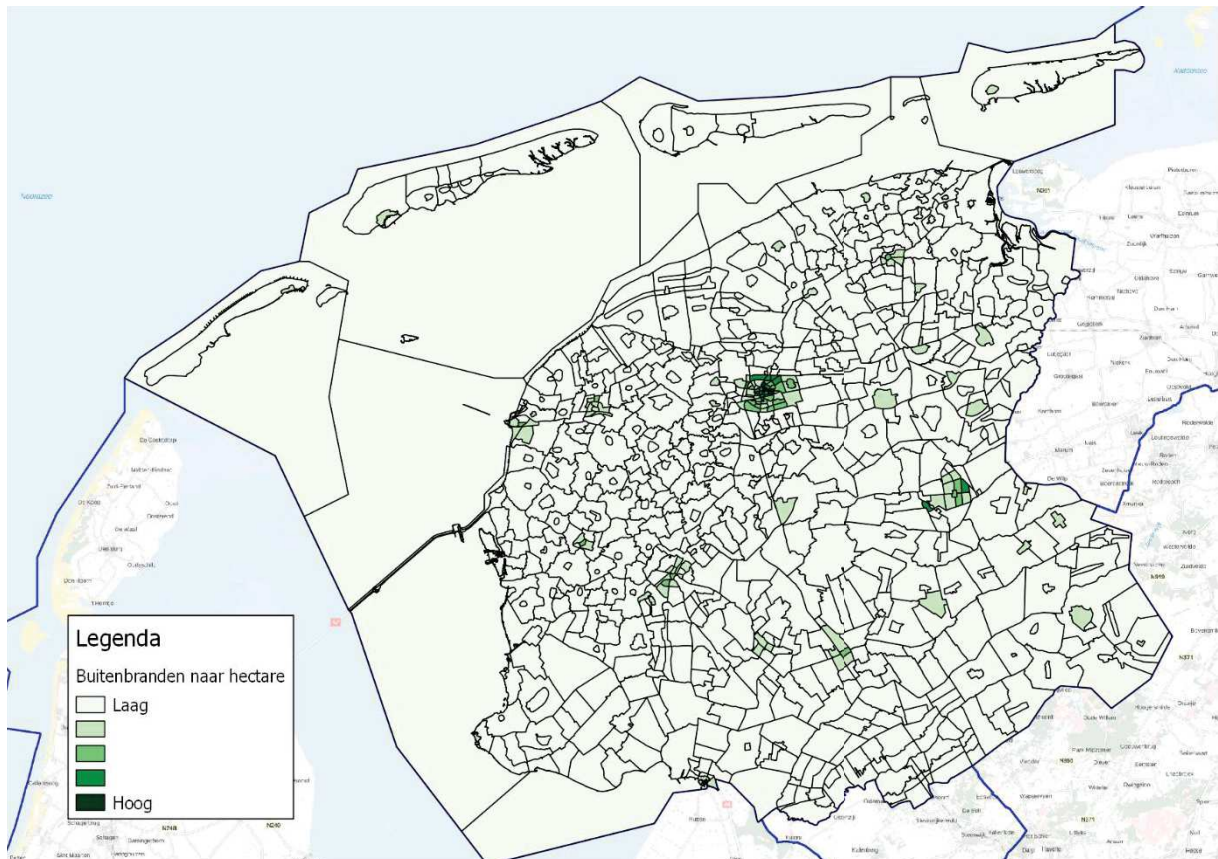
In de onderstaande afbeelding is het totaal aantal buitenbranden weergegeven op een kaart. De incidentcategorie buitenbrand is inclusief natuurbranden. Natuurbranden zijn daarom niet opgesplitst, aangezien de incidentregistratie niet voldoende is om hier een goed onderscheid in te maken.

Buitenbrand

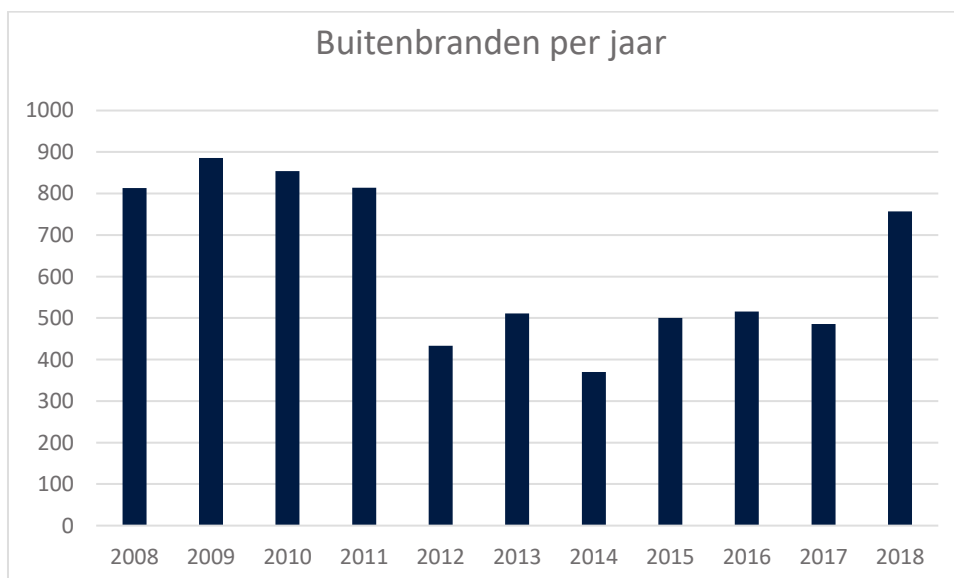
Figuur 12: Totaal incidenten buitenbrand 2008-2018

Figuur 13: Totaal incidenten buitenbrand 2008-2018 naar buurtvakken

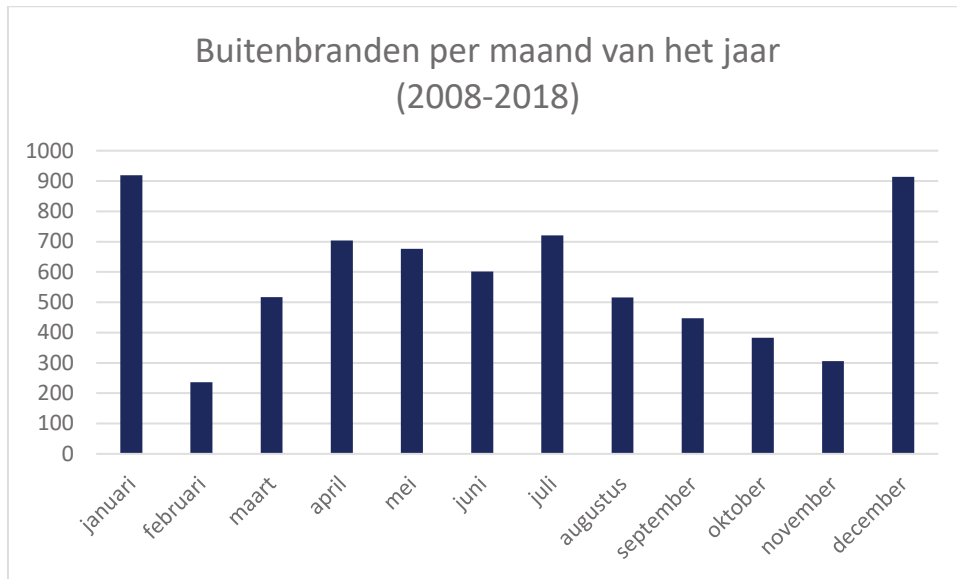

In de onderstaande grafiek is te zien dat er een groot verschil zit tussen de jaartallen voor en na 2012. Hiervoor is geen verklaarbare reden, anders dan dat de incidentregistratie na 2012 anders is bijgehouden. Ook de stijging in 2018 is niet direct te verklaren, wel is het jaar 2018 een droog jaar geweest qua klimaat.

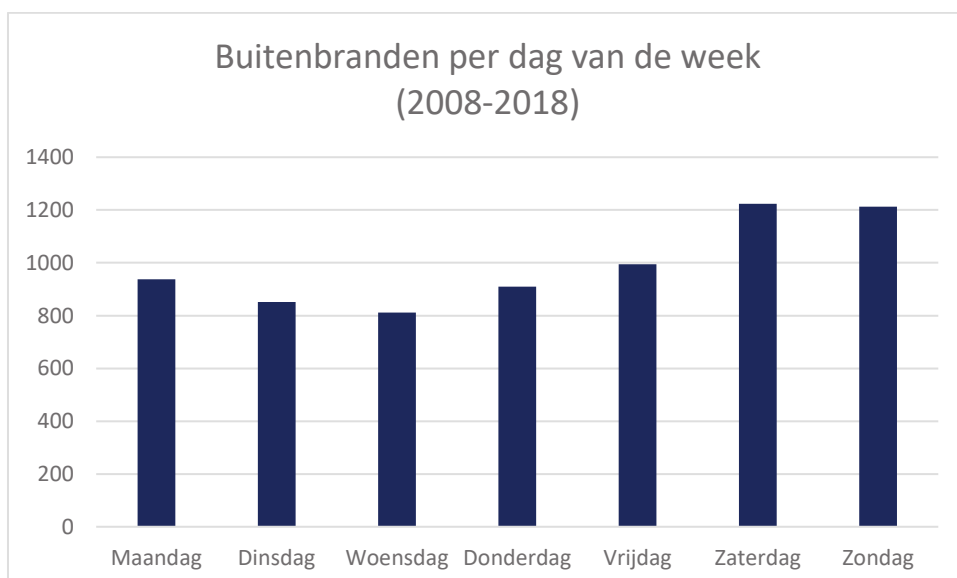
Wanneer de buitenbranden worden verdeeld over de maanden van het jaar is er te zien dat er in de maanden januari en december relatief veel buitenbranden zijn. Op oudejaarsdag en nieuwjaarsdag zijn

veel buitenbranden te zien. Ook in de zomermaanden van april t/m juni is er een verhoging in het incidentaantallen te zien. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de klimaatkenmerken van het zomerseizoen.

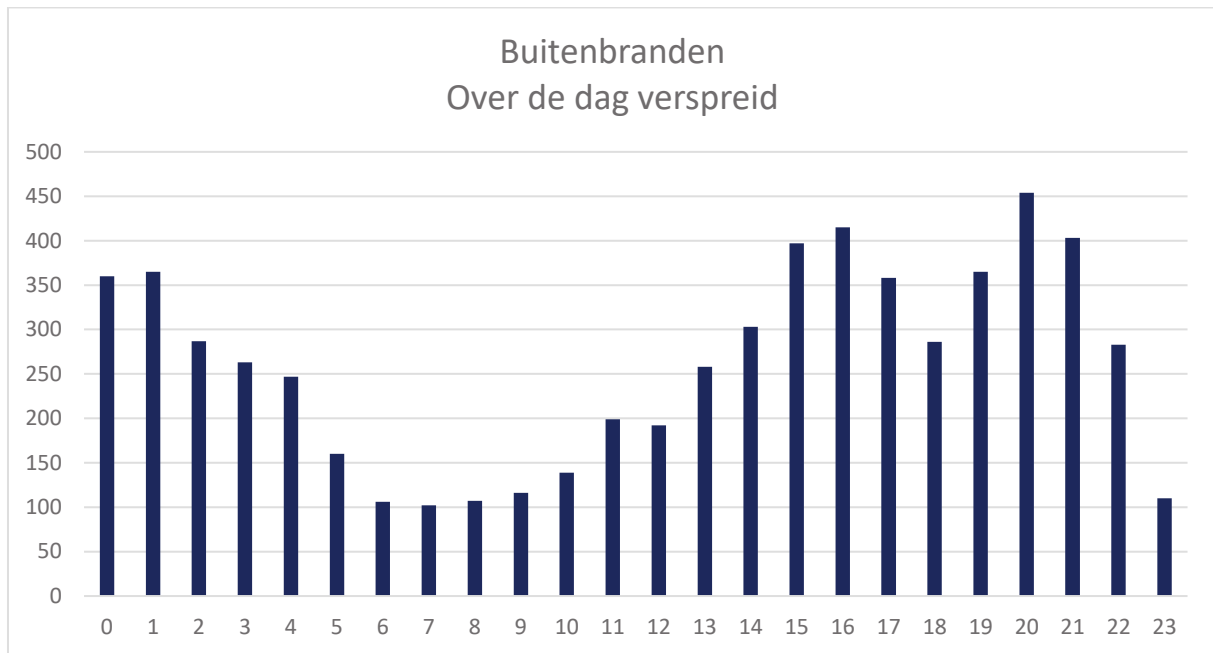

De pieken in de januari en december maanden is te verklaren aan de hand van de jaarwisseling. Als wordt gekeken naar het aantal buitenbranden in de laatste jaren, komt het totaal aantal buitenbranden op 3.340. Een splitsing naar maand levert een totaal op van 618 voor de maanden januari en december. En wanneer deze branden naar datum worden gerangschikt levert dit onderstaande grafiek op, waarbij de jaarwisseling duidelijk herkenbaar wordt. Uit de analyse op de data blijkt ook dat er veelvuldig op de dagen 31 december en 1 januari buitenbranden zijn.

Bij de verdeling van de buitenbranden over de dagen van de week is er een verschil te merken tussen het weekend en de doordeweekse dagen. De verwachting is dat er in het weekend meer mensen vrij zijn, waardoor mensen buitenactiviteiten ontplooiën zoals bijvoorbeeld barbecueën. De verwachting is ook dat er in het weekend meer baldadigheid zal zijn in de vorm van brandstichting. Deze verwachting is niet geverifieerd bij de politie.

Wanneer wordt gekeken naar wanneer op de dag de kans op buitenbrand het grootst is, wordt duidelijk dat dit vooral aan het eind van de middag is tussen 15:00 en 17:00 en dat daarnaast een deel van de avond en nacht eruit springen. Dit gaat vooral om de periode rond 20:00 uur 's avonds en in mindere mate de uren 24:00 tot 02:00 in de nacht. Dit is weergegeven in onderstaande grafiek. Verreweg de minste branden vinden plaats in de vroege ochtend, tussen 05:00 en 11:00 uur.

3.3 Verkeersongeval risico

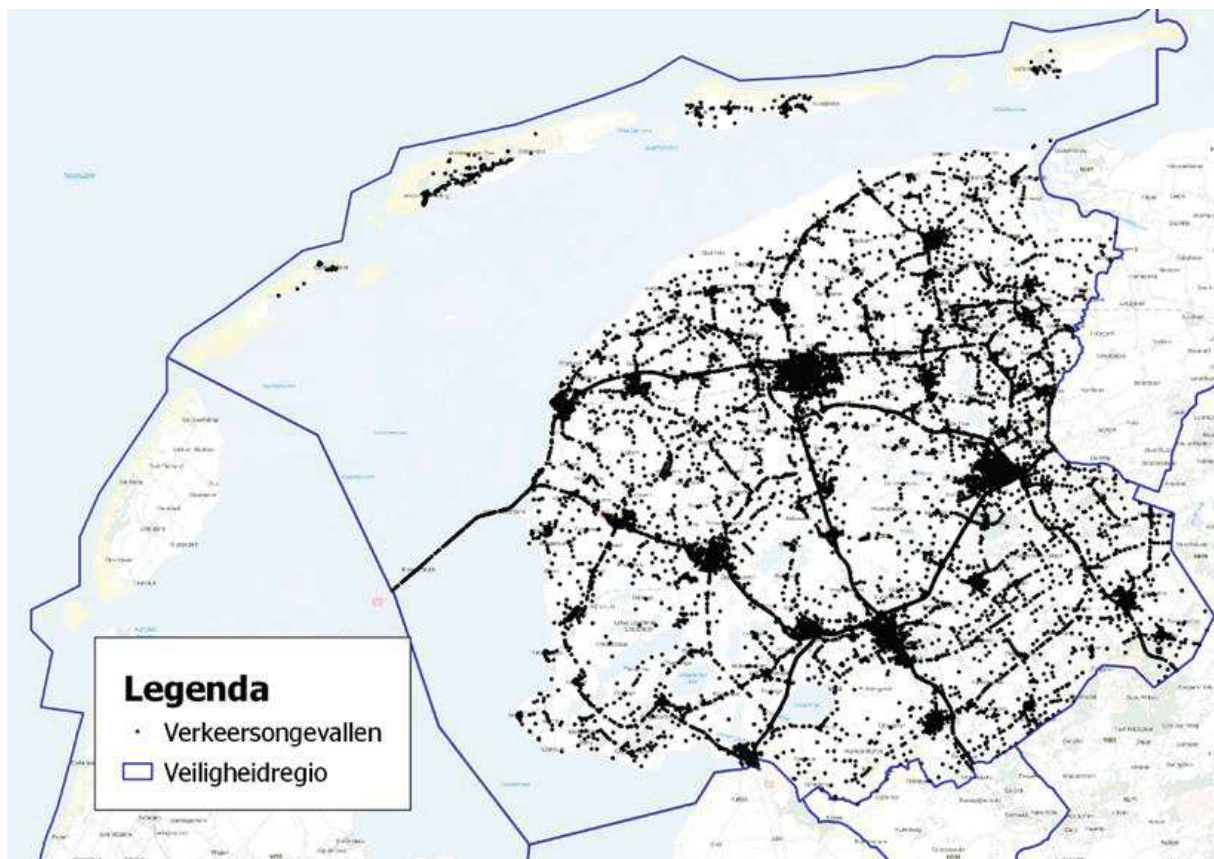
Voor het berekenen van het verkeersongeval risico wordt de volgende formule gehanteerd:

Risiko		
=		
Kans	x	Effect
=		=
Incidentfrequentie per kilometer		(Snelheidsscore x vangrailscore x obstakelscore x ongeval score)

Kans

Voor de kans op een verkeersongeval op de A en N wegen in Friesland is gebruik gemaakt van de landelijke dataset van Rijkswaterstaat met alle ongevallen tussen 2009 en 2017 in Friesland. De onderstaande figuur geeft een weergave hiervan.

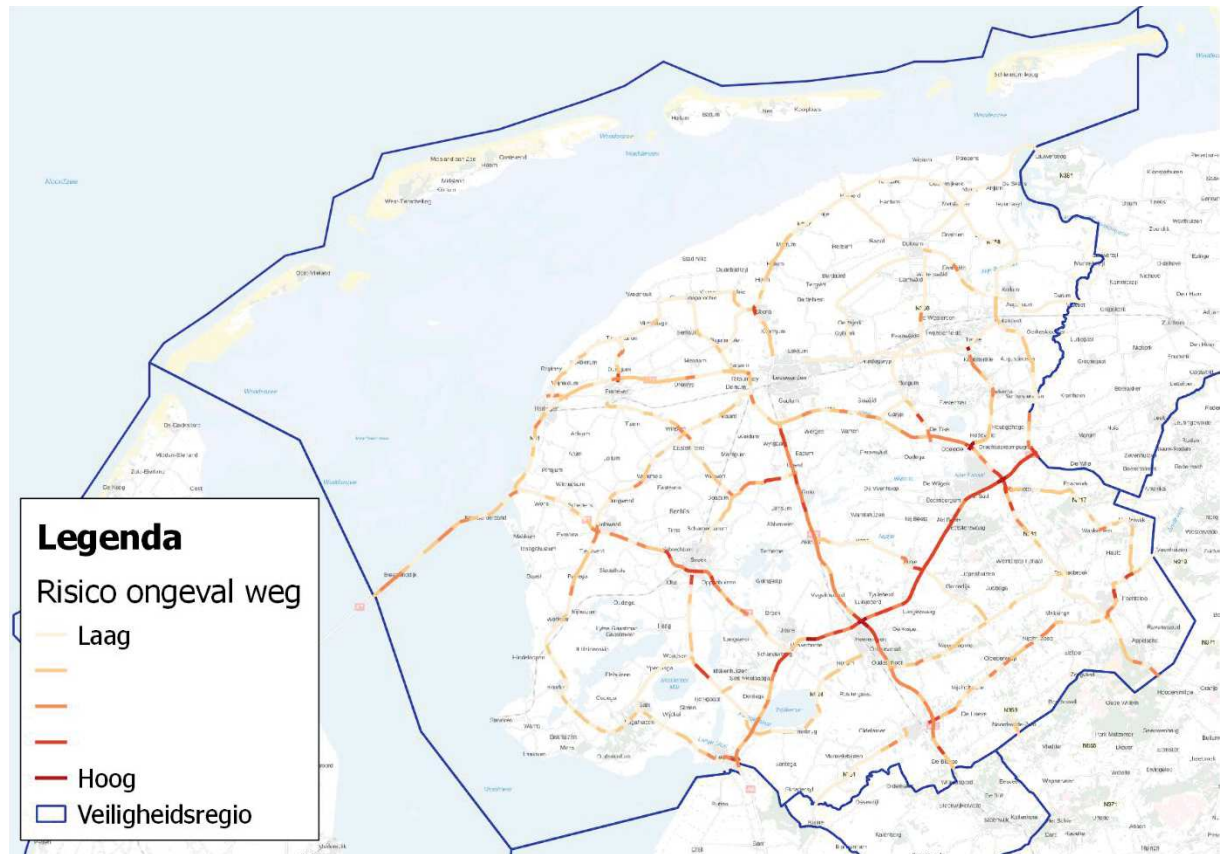
Figuur 14: Totaal verkeersongevallen 2009-2017 database RWS

Effect/risico

Het verkeersongeval risico is uitgerekend met de kans op een verkeersongeval keer de factoren die voor het effect zijn uitgerekend. Hieruit is een score per kilometer weg ontstaan. De scores zijn evenredig verdeeld over alle wegvakken in Friesland, waardoor onderstaand risicobeeld is ontstaan.

Figuur 15: Verkeersongeval risico

Duiding

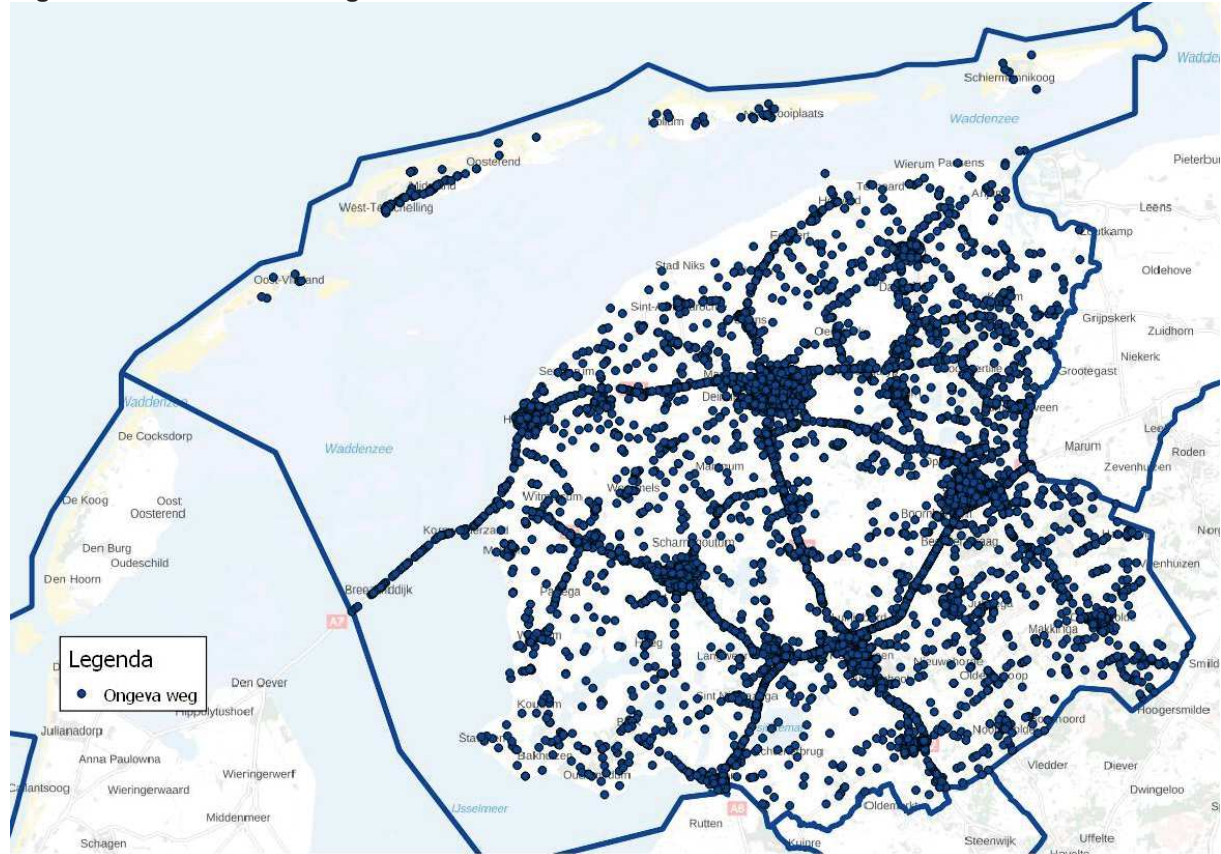
Het risicobeeld geeft weer dat de wegvakken met het hoogste risico met name op de A7 tussen Heerenveen en Drachten zijn gelegen. Het overige deel van de A7 bevat ook een aantal wegvakken met een redelijk hoog risico. Tevens springen de A32 en de N31 qua risicovakken eruit qua risico.

Een aantal grote infra projecten van de laatste jaren kan de komende jaren leiden tot een verbetering van de verkeersveiligheid. Omdat data zich echter over langere tijd uitstrekt zal de ingebruikname van bijvoorbeeld de Haak om Leeuwarden of het nieuwe Knooppunt Joure nog niet zichtbaar zijn op de kaart.

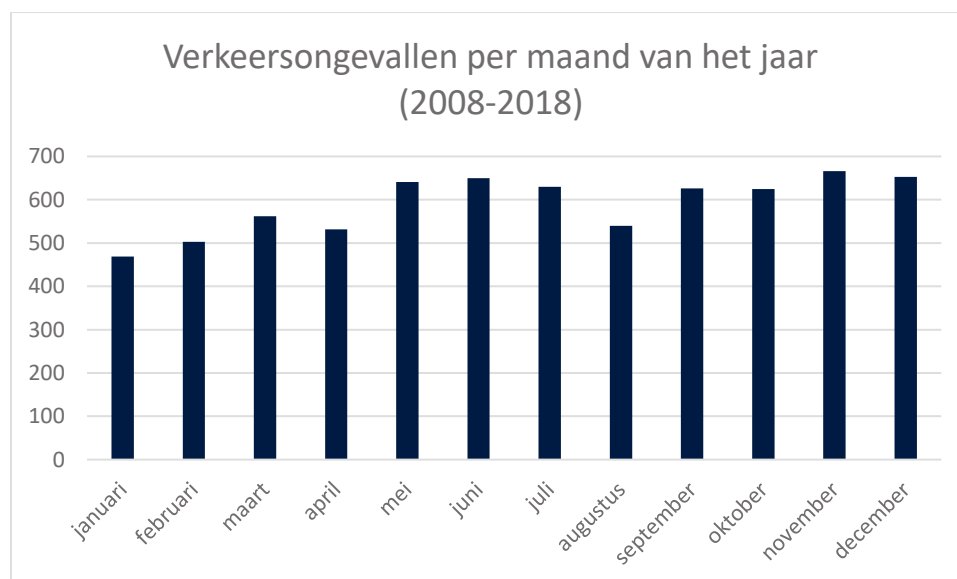
Totaal incidenten

In onderstaande figuur wordt het totaal aan incidenten weergegeven waarbij de brandweer is opgeroepen.

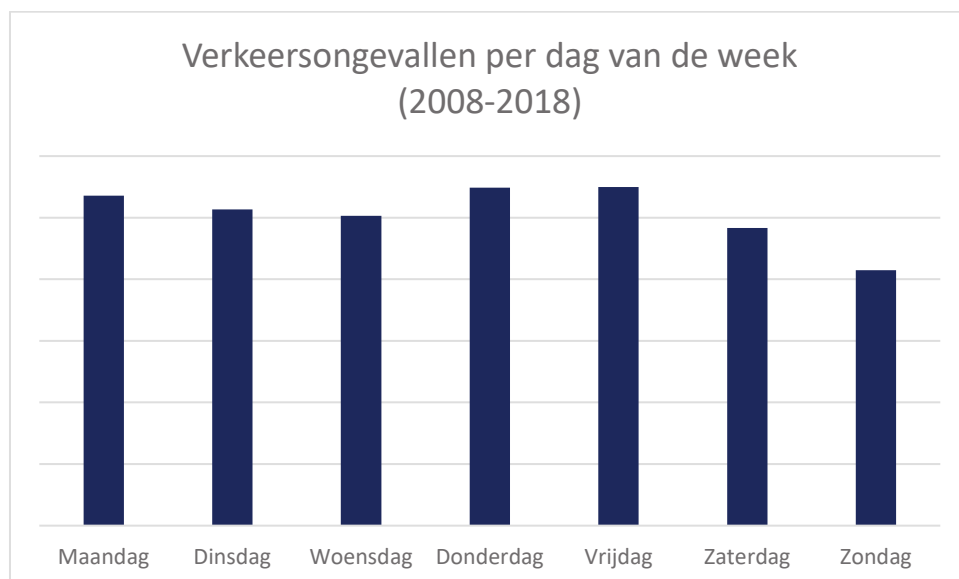
Figuur 16: Verkeersongevallen met brandweerinzet 2008-2018

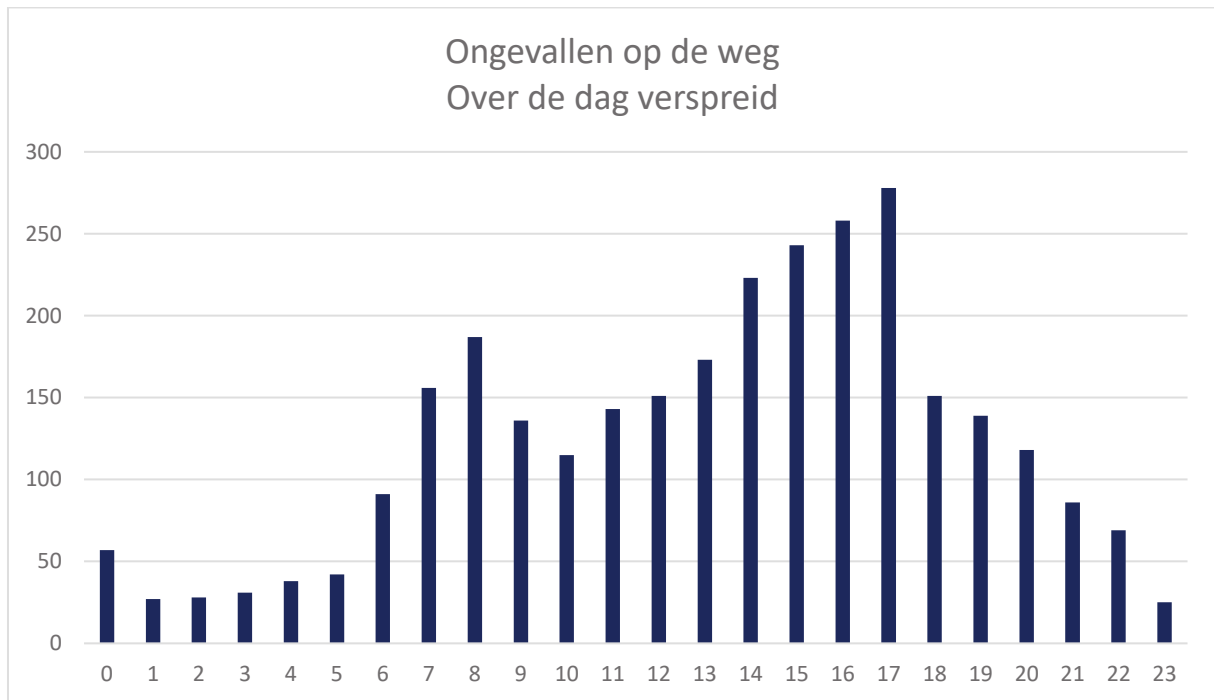
Wanneer alle verkeersongevallen worden verdeeld over de maanden van het jaar, ontstaat onderstaande grafiek. Hierin is te zien dat er niet per sé een verschil zit tussen het aantal verkeersongevallen per maand. Relatief gezien vinden in de maand januari minder verkeersongevallen plaats dan de rest van de maanden in het jaar

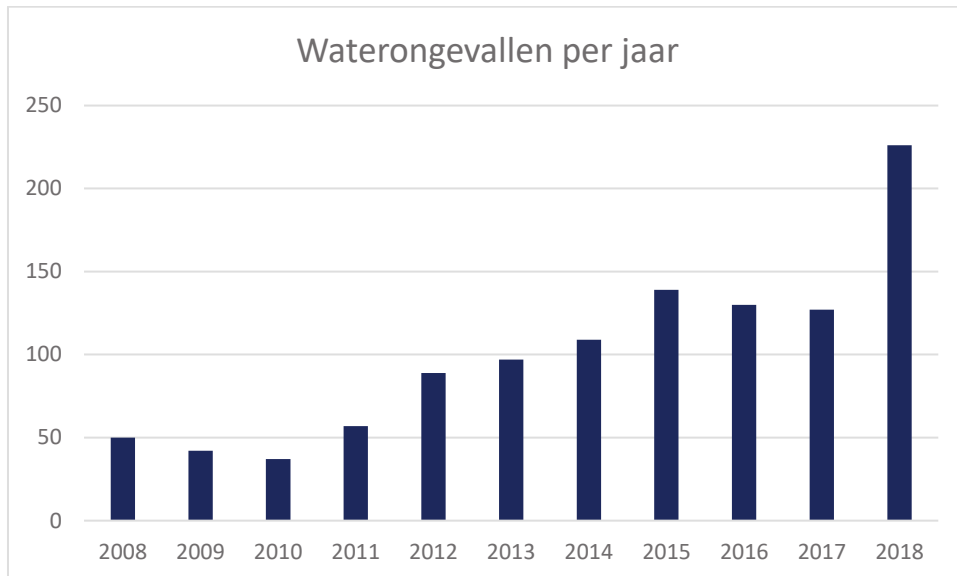
Bij het verdelen van alle verkeersongevallen over de dagen van de week, ontstaat onderstaande grafiek. Opvallend is dat er relatief weinig verkeersongevallen zijn op de zondag. Een verklaring kan zijn dat er op deze dag minder mensen werken waardoor er minder autoverkeer is op de wegen.

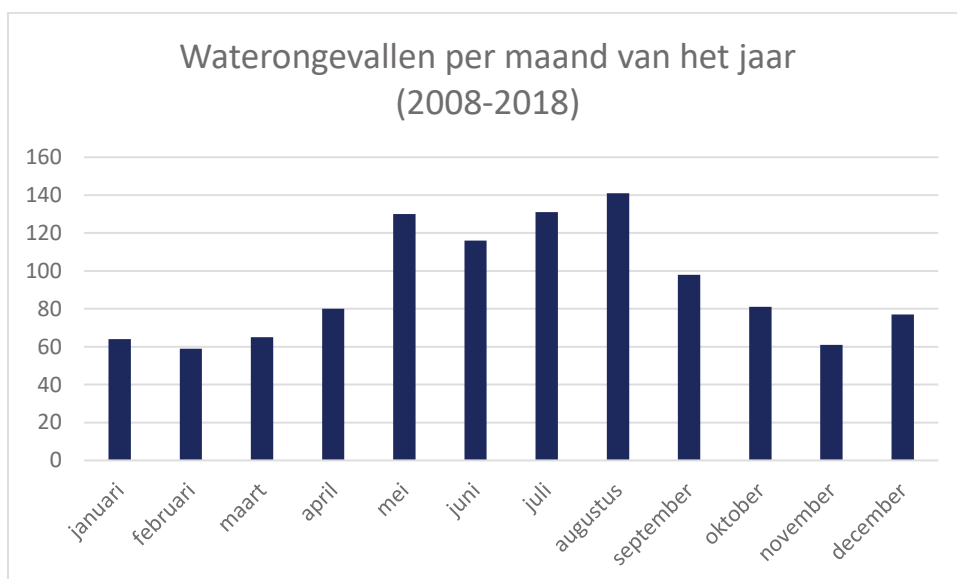
Wanneer verkeersongevallen overdag worden uitgezet, wordt goed zichtbaar dat de spitsen een piek geven op het aantal alarmeringen van de brandweer. Hierbij valt op dat de avondspits tot meer ongevallen leidt dan de ochtendspits. Op basis van de beschikbare gegevens is niet te analyseren waar dit verschil door wordt veroorzaakt. De verdeling over de dag genomen is in onderstaande grafiek weergegeven.

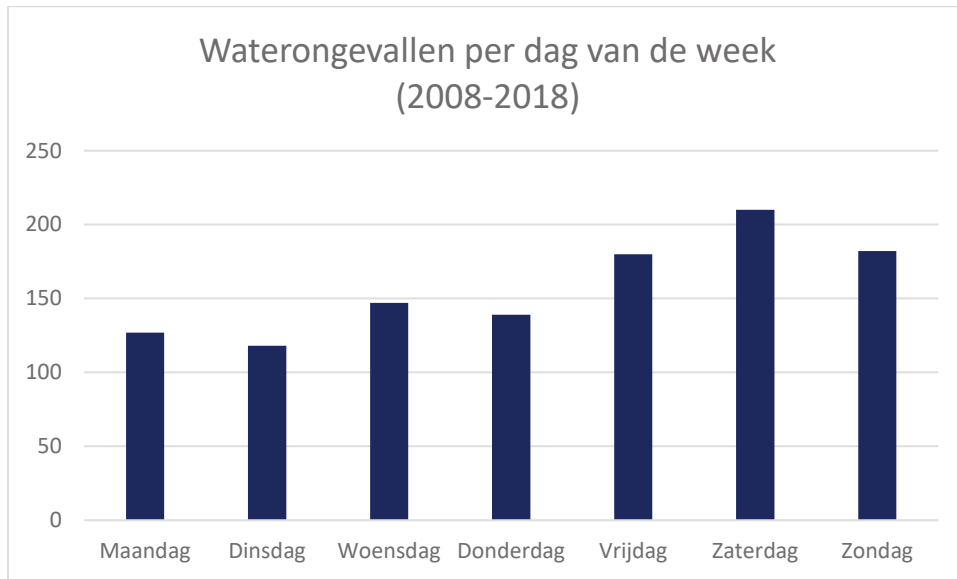
De onderstaande grafiek geeft het totaal aantal waterongevallen per jaar weer. Opvallend is dat het jaar 2018 eruit springt qua aantal waterongevallen. Ook valt het op dat er sinds 2011 een stijging zit in het aantal incidenten. Voor beide is er geen directe verklaring.

Bij het verdelen van de waterongevallen over de maanden van het jaar valt te zien dat de zomermaanden van mei t/m augustus eruit springen qua aantal incidenten. Een mogelijke verklaring kan zijn dat er in deze maanden veel op het water gerecreëerd wordt.

Wanneer de waterongevallen worden verdeeld over de dagen van de week valt er te zien dat er relatief veel incidenten in het weekend zijn. Ook voor deze geldt de verklaring dat er in het weekend waarschijnlijk meer op het water gerecreëerd wordt.

3.5 IBGS risico

Voor het berekenen van het IBGS risico wordt de volgende formule gehanteerd:

Risico		
	=	
Kans	x	Effect
=		=
-		$\frac{((\text{basisnetscore} + \text{aardgasleidingscore} + \text{inrichtingscore}) \times \text{kwetsbare objecten})}{\text{buurtoppervlakte}}$

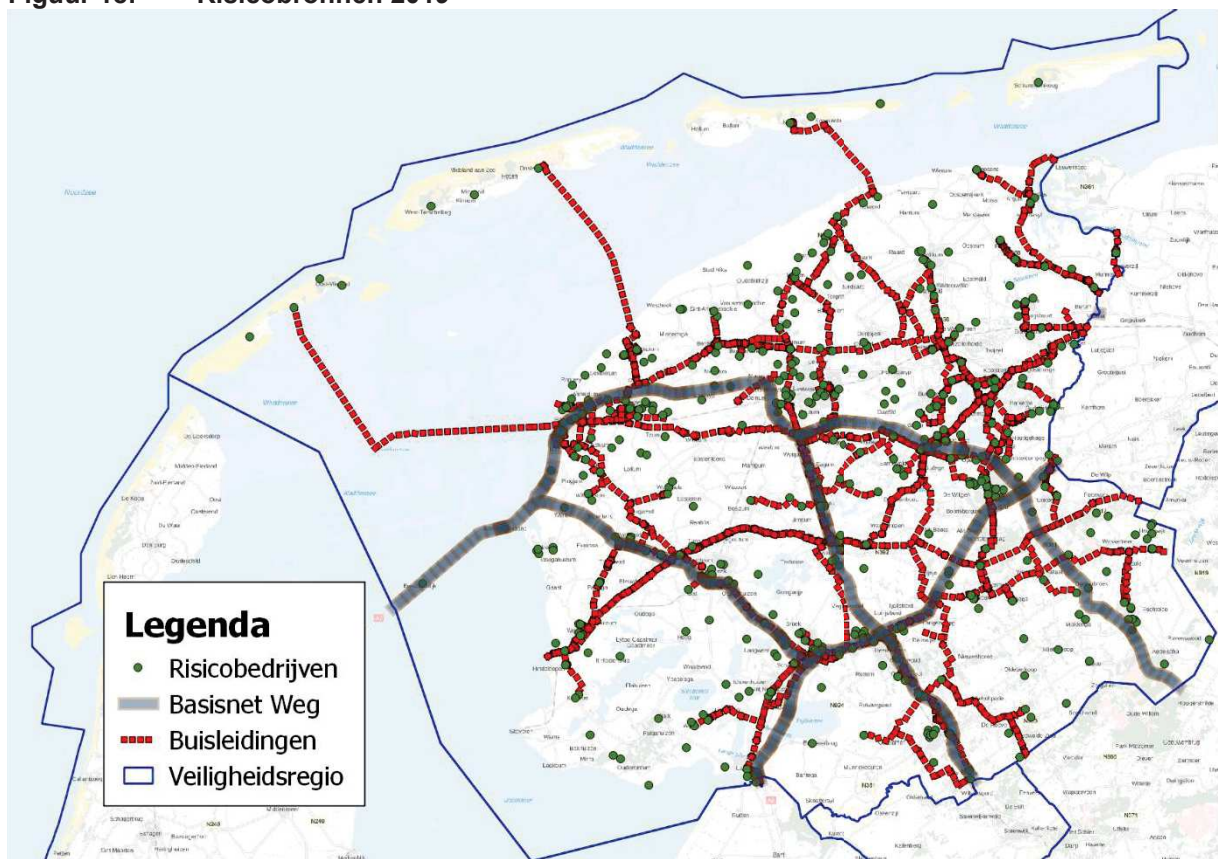
Kans

Gezien het lage aantal IBGS incidenten is de kans op een IBGS incident niet meegenomen.

Effect/risico

Voor het effect zijn de risicobronnen binnen Friesland gebruikt en volgens de methodiek scores per CBS buurt- en wijk vak uitgerekend. Voor het effect is gekeken naar de risicobedrijven, basisnetwegen en hogedruk aardgasbuisleidingen. Dit is weergegeven in onderstaande figuur. In de tabel is aangegeven wat de aantallen zijn in objecten en kilometers.

Figuur 18: Risicobronnen 2019

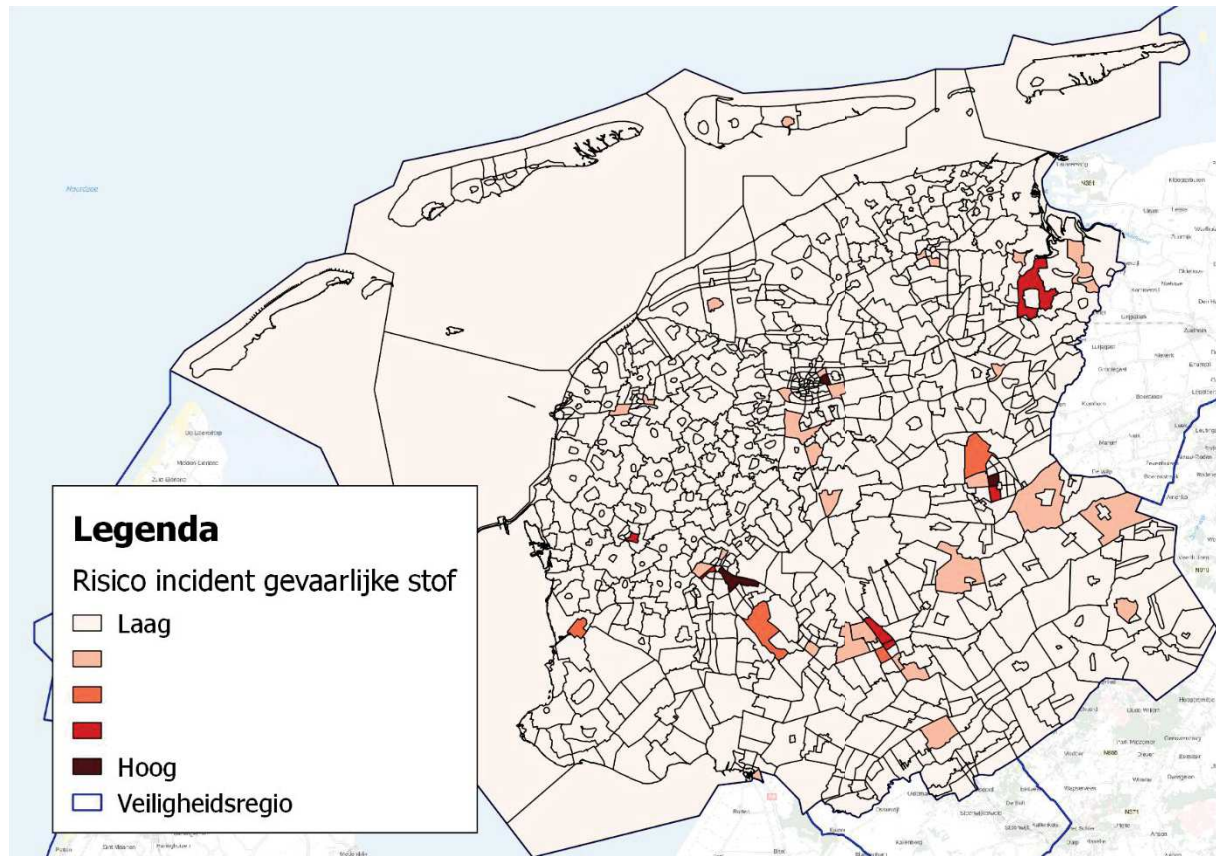

Risicobronnen in Fryslân

Risicobronnen Veiligheidsregio Fryslân	
Buisleidingen (hogedruk gas)	1.285 km
Wegen (vervoer gevaarlijke stoffen)	233 km
Risicovolle inrichtingen (gevaarlijke stoffen)	442 inrichtingen

Voor het IBGS risico zijn alle risicobronnen en de kwetsbare objecten gedeeld door het oppervlakte van het buurtvak, zodat er een risico per vierkante meter ontstaat en de buurtvakken in verhouding tot elkaar staan. In de onderstaande figuur is het IBGS risico weergegeven per buurtvak.

Figuur 19: IBGS risico

Duiding

In het risicobeeld valt te zien dat over het algemeen het grootste gedeelte van Friesland een laag risico heeft. De wijk en buurtvakken die een bepaald risico scoren beschikken toevalligerwijs over een clustering van risicobronnen én kwetsbare objecten in dat gebied. Dit maakt dat kwetsbare objecten een buurt met drie risicobronnen bronnen (installatie, buisleiding en wegvak) drie keer worden gescoord waardoor feitelijk een (terechte) stapeling van de risicoscore plaatsvindt. Het beeld wat hier wordt gegeven is immers een optelsom van de risico's rondom installaties, buisleidingen én transport.

4. Conclusies en aanbevelingen

Hieronder worden puntsgewijs de belangrijkste conclusie en aanbevelingen weergegeven.

Algemeen

- Ten opzichte van het vorige risicoprofiel zijn een aantal veranderingen doorgevoerd. Hierbij valt te denken aan:
 - Uitwerking van risico's op THV en IBGS;
 - Opknippen van buurt Wolvega in meer homogene gebieden;
 - Meer aanbieden van online/digitale informatie voor een breder publiek.

Brand

- De meeste gebouwbranden binnen Friesland zijn in woningen gevolgd door industrie/agrarisch.
- De meeste buitenbranden zijn in de maanden januari en december. Ook de zomermaanden springen eruit qua aantal incidenten.
- In het weekend zijn er meer buitenbranden dan op de doordeweekse dagen.
- Als wordt gekeken naar de buurten in de regio springen, net als in 2016, de dichte binnensteden eruit en zijn een aantal wijken in plaatsen als Drachten en Heerenveen van een hoger risico dan de gemiddelde buurt in Friesland. Bilgaard is daarnaast nog steeds de grootste buurt die los van de dichte binnensteden onverminderd hoog scoort.
- Het beeld is in de laatste vier jaar niet significant gewijzigd.

Technische hulpverlening

- De meeste wegvakken met een hoog risico zijn gelegen op de A7 tussen Heerenveen en Drachten.
- Het overige deel van de A7, de A32 en de N31 bevatten ook veel vakken met een hoog risico.
- Een risico op een verkeersongeval is aanwezig op alle A-wegen en N-wegen binnen Friesland.
- Op zondag zijn er relatief minder verkeersongevallen dan de overige dagen van de week.
- Er is geen analyse uitgevoerd op gemeentelijke wegen.

Waterongevallen

- De afgelopen jaren is er een stijging geweest in het aantal WO incidenten.
- De zomermaanden van mei t/m augustus springen er qua aantal incidenten uit ten opzichte van de overige maanden.
- Verdeeld over de week zijn er relatief meer incidenten in het weekend dan de rest van de week.
- Opvallen is dat veel ongevallen plaatsvinden langs doorgaande wegen als de A7 en bijvoorbeeld de Opsterlandse Kompagnonsfeart en de Strobosser Trekvaart. Dit is verklaarbaar door het feit dat dit bij uitstek wegen zijn waar (diep/breed) water naast is gelegen.

Ongeval gevaarlijke stoffen

- Er is geen duidelijk beeld van de frequentie te geven van IBGS risico's omdat de data hiervoor nog ontoereikend is.
- Verdeeld over de regio zijn er een aantal buurtvakken die (beduidend) hoger scoren dan de gemiddelde wijk. Dit heeft vooral te maken door de aanwezigheid van meerdere risicobronnen in één wijk (zoals wegen/buisleidingen én inrichtingen) in combinatie met kwetsbare objecten als campings of verzorgingstehuizen.

Aanbevelingen

- De projectgroep doet de aanbeveling de nieuwe analyses in de toekomst weer te gebruiken en integreren bij andere beleidsdocumenten en processen als BVL of een Dekkingsplan.
- Het verdient de aanbeveling de komende jaren desgewenst meer aan opbouw van goede eigen data te werken zoals het verrijken van informatie over brandweerinzetten. Op die manier kunnen in de toekomst mogelijk uitspraken gedaan worden over de oorzaken van brand of andere incidenten en kan ook daarop verder beleidsmatig worden ingezet.
- In de toekomst in het kader van informatievoorziening en de veranderende samenleving oog te hebben voor nieuwe ontwikkelingen als energietransitie. Door bijvoorbeeld het gebruik van andere materialen en stoffen voor het opwekken van stroom kunnen brandweerincidenten in de toekomst veranderen. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld het mogelijk gebruik van waterstof bij de verwarming van huizen. Dergelijke incidenten en ontwikkelingen vergen in de toekomst een andere kijk en inzicht in het brandweerwerk.
- Het verdient de aanbeveling om in een toekomstige (al dan niet tijdelijke) geo omgeving alle in dit profiel beschikbaar gemaakte/ geproduceerde data en kaartlagen voor een zo breed mogelijke groep mensen beschikbaar te maken.

Bijlagen

Bijlage 1 Beschikbare data

Onderstaande lijst is een samenvatting van de beschikbare data. Deze data is ook op kaart beschikbaar en is grotendeels ook te koppelen aan elkaar.

- BAG dataset
 - Alle objecten van Friesland incl. Gebruiksfunctie, afmetingen, bouwjaar
- CBS dataset
 - Buurten/ wijken/ gemeentegrenzen
 - Demografische opbouw buurten, Friesland
 - Specificaties op buurtniveau; huishoudens, oppervlakte
- Incidenten dataset
 - Alle incidenten tussen 2008-2018
 - Landelijke meldingsclassificatie, tijdstip, locatie
 - Gebouwbranden op functie
- Risicokaart dataset
 - Risicovolle objecten (soorten)
 - Buisleidingen (soorten en lengte)
- Nationaal wegenbestand
 - A- en N-wegen
 - Gemeentelijke wegen
 - Spoorlijnen
- Hotspots binnen Friesland
- Markante object binnen Friesland (objecten vergunning brandveilig gebruik 2013)
- RIN dataset
 - Risico index natuurbranden
- Buurtscores en objectscores voor meerdere incidenttypen
- Risicoscore brand gebouw per buurt (impact en frequentie)
- RemBrand risiconiveaus per buurt
- Kazernes
- Brandkranen

O P L E G N O T I T I E B E S L U I T V O R M E N D

Onderwerp	Generiek Rampbestrijdingsplan Brzo inrichtingen Fryslân
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☐ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Dhr. Rijpstra
Auteur	Dhr. Kleinhuis
Bijlagen	a. Concept generiek Rampbestrijdingsplan Brzo inrichtingen Fryslân b. Generieke scenario's c. Lege scenariokaart
Vergaderdatum	11 juni 2020
Agendapunt	8
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Crisisbeheersing, Brandweer, Gemeenten
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. Het concept ontwerp generiek rampbestrijdingsplan Brzo inrichtingen Fryslân ter inzage te leggen voor belanghebbenden in de periode juni-augustus 2020.

Inleiding

Een rampbestrijdingsplan (RBP) ondersteunt de operationele inzet van de hulpdiensten en de gemeenten in geval van een (dreigend) ongeval bij een hoogdrempelige Brzo inrichting.

Brzo bedrijven

In Nederland vallen ruim 400 bedrijven onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo), omdat zij met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen werken. Deze bedrijven moeten specifieke maatregelen nemen om de risico's van zware ongevallen te beperken.

Brzo bedrijven vallen afhankelijk van de hoeveelheid en categorie indeling van gevaarlijke stoffen, onder hoog- en laagdrempelige inrichtingen. Hoogdrempelige inrichtingen zijn verplicht een veiligheidsrapport op te stellen en in te dienen. Daarin moeten bedrijven aantonen dat zij juiste maatregelen hebben genomen om zware ongevallen te voorkomen of de gevolgen ervan te beperken. Laagdrempelige inrichtingen moeten ook deze maatregelen nemen maar zonder veiligheidsrapport.

Generiek rampbestrijdingsplan Brzo inrichtingen Fryslân

In Veiligheidsregio Fryslân zijn drie hoogdrempelige Brzo bedrijven waarvoor de Veiligheidsregio een RBP heeft opgesteld (artikel 6.1.1 Besluit Veiligheidsregio's):

- Motip Dupli te Wolvega
- Renewi te Drachten
- BASF te Heerenveen

De RBP's voor de drie Brzo bedrijven in Fryslân zijn in 2016 voor het laatst gezien en bijgewerkt. In het nieuwe plan zijn de drie RBP's geclusterd tot één generiek RBP met afzonderlijke informatiekaarten per bedrijf. Hiermee sluit Veiligheidsregio Fryslân aan bij de landelijke ontwikkelingen omtrent generieke planvorming. Het plant moet het werk van de functionaris makkelijker maken. Het is een overzichtelijker plan en daarmee draagt het bij aan actuele, inzichtelijke informatie voor de functionaris.

In november 2019 heeft de Bestuurscommissie Veiligheid besloten om de huidige rampbestrijdingsplannen aan te houden en daarmee langer de tijd te nemen voor het opnieuw bezien en bijwerken van de rampbestrijdingsplannen. De actualisatie van het generieke rampbestrijdingsplan was destijds in volle gang alleen waren er aanvullende gegevens nodig van de Brzo-bedrijven om de effectafstanden van de scenario's te kunnen duiden. De Brzo-bedrijven hebben deze informatie inmiddels aangeleverd. En dat heeft geresulteerd in voorliggend ontwerp generiek rampbestrijdingsplan voor Brzo inrichtingen in Fryslân.

Beoogd effect

Het ondersteunen van het operationele optreden bij een ramp of zwaar ongeval bij een hoogdrempelige Brzo inrichting.

Argumenten

1.1 Met het generieke Rampbestrijdingsplan Brzo inrichtingen Fryslân voldoet de Veiligheidsregio Fryslân aan de verplichting zoals deze is gesteld in artikel 6.1.1. Besluit Veiligheidsregio's.

Het bestuur van de veiligheidsregio moet een rampbestrijdingsplan vaststellen voor een ramp in een hogedrempelinrichting of categorie van hogedrempelinrichtingen zijnde Motip Dupli, Renewi en BASF.

1.2 Met het generieke Rampbestrijdingsplan is er een plan ontwikkelt dat in de praktijk beter aansluit bij de werkwijze van de crisisfunctionaris.

Het generieke Rampbestrijdingsplan ondersteunt het operationele optreden bij een ramp of zwaar ongeval bij een hoogdrempelige Brzo inrichting. Het nieuwe RBP betreft een dynamisch plan. Administratieve wijzigingen en actuele ontwikkelingen die bijdragen aan de verbetering van de informatievoorziening voor de crisisfunctionarissen kunnen eenvoudig worden toegevoegd op de multiscenariokaarten van de Brzo inrichtingen. Hierdoor blijft het een actueel plan.

1.3 Belanghebbenden worden zes weken in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken. (Artikelen 6.1.1, eerste lid en 61.4. eerste lid van het Besluit veiligheidsregio's en afdeling 3.4 van de Algemene Wet Bestuursrecht)

Gedurende de termijn waarin het ontwerp-rampbestrijdingsplan ter inzage ligt, kunnen belanghebbenden daarover een zienswijze naar voren brengen. Na afloop van deze periode stelt de Bestuurscommissie veiligheid met inachtneming van de ingekomen zienswijzen het rampbestrijdingsplan definitief vast.

Kanttekeningen/risico's

- nvt

Financiële consequenties

- nvt

Vervolgaanpak/uitvoering

- Belanghebbenden worden, overeenkomstig artikel 6.2.1 lid 3 van het Besluit Veiligheidsregio's, in de maanden juni – augustus gelegenheid gesteld zienswijzen over het concept RBP kenbaar te maken.
- Het definitieve generieke rampbestrijdingsplan Brzo inrichtingen Fryslân in het Algemeen Bestuur van 16 december 2020 vast te stellen.
- Voor de definitieve vaststelling wordt een leermiddel ontwikkelt en ter beschikking gesteld aan de crisisfunctionarissen. Dit leermiddel is passend in de huidige tijdsgeest.

Communicatie

De Veiligheidsregio zorgt voor de publicatie van het plan en de communicatie richting de gemeenten en betrokken Brzo inrichtingen.

Besluit:

- niet vastgesteld
- ongewijzigd vastgesteld
- gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

**Paraaf
secretaris:**

Generiek Rampbestrijdingsplan Brzo inrichtingen Fryslân

Juni 2020

Inhoud

1 Algemene informatie	2
1.1 Inleiding	2
1.2 Wettelijk kader	3
1.3 Uitvoeringsafspraken	3
1.4 Doel.....	4
1.5 Randvoorwaarden	4
1.6 Besluitvormingsproces & Beheer	4
1.7 Publicatie en verspreiding	5
2 Taken en bevoegdheden	6
2.1 Brzo inrichtingen	6
2.2 Bevoegd gezag & toezicht	6
2.3 Rol veiligheidsregio.....	6
3 Implementatie en evaluatie	7
3.1 Implementatieplan	7
3.2 Evalueren.....	7
4 Randvoorwaardelijke processen	8
4.1 Melding en alarmering	8
4.2 Leiding en coördinatie	8
4.3 Op- en afschalen.....	8
4.4 Informatiemanagement	8
4.5 Communicatie	8
5 Scenario overzicht	9
5.1 Generieke scenario's	9
5.2 Effectcriteria en interventiewaarden	9
5.3 Welke interventiewaarden zijn er?	9
Bijlagen	11
Bijlage 1	11
Verantwoording 'Uitvoeringsafspraken regeling hoogdrempelige inrichtingen'	11
Bijlage 2 Afkortingen	14
Bijlage 3 Generieke scenariokaarten.....	15
Bijlage 4 Multidisciplinaire scenariokaarten	15

1 Algemene informatie

1.1 Inleiding

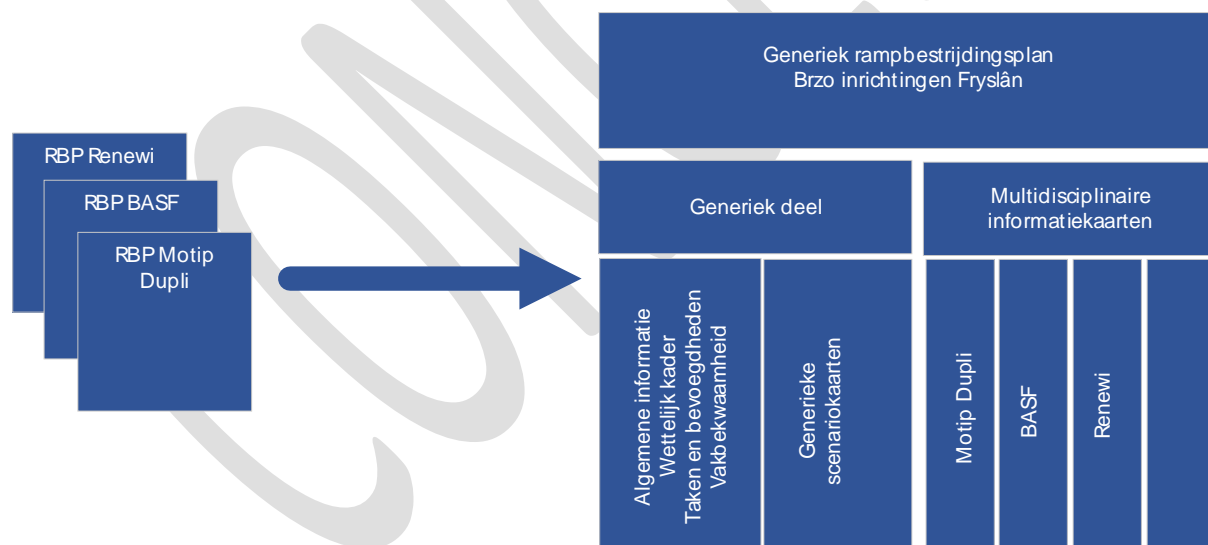
In Nederland vallen ruim 400 bedrijven onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo), omdat zij met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen werken. Deze bedrijven moeten specifieke maatregelen nemen om de risico's van zware ongevallen te beperken.

Brzo-inrichtingen vallen afhankelijk van de hoeveelheid en categorieïndeling van gevaarlijke stoffen, onder hoog- of laagdrempelige inrichtingen. Hoogdrempelige inrichtingen zijn verplicht een veiligheidsrapport op te stellen en in te dienen. Daarin moeten bedrijven aantonen dat zij juiste maatregelen hebben genomen om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen ervan te beperken. Laagdrempelige inrichtingen moeten ook deze maatregelen nemen, maar hoeven hiervoor geen veiligheidsrapport op te stellen en in te dienen.

In Veiligheidsregio Fryslân zijn drie hoogdrempelige Brzo-bedrijven waarvoor de Veiligheidsregio een rampbestrijdingsplan (RBP) heeft opgesteld (conform artikel 6.1.1 Besluit Veiligheidsregio's):

- Motip Dupli te Wolvega
- Renewi te Drachten
- BASF te Heerenveen

Er is door de Veiligheidsregio gekozen voor een nieuwe opzet van een rampbestrijdingsplan. De drie rampbestrijdingsplannen worden geclusterd tot één generiek rampbestrijdingsplan met afzonderlijke informatiekaarten per bedrijf. Hiermee sluit Veiligheidsregio Fryslân aan bij de landelijke ontwikkelingen omtrent generieke planvorming en streven we naar een plan wat in de praktijk beter aansluit bij de werkwijze van de crisisfunctionarissen.

1.2 Wettelijk kader

De formele grondslag voor het rampbestrijdingsplan voor Brzo-inrichtingen is gelegen in:

- Artikel 8. Brzo-inrichtingen (Brzo), wetten.overheid.nl ;
- Artikel 17. Wet veiligheidsregio's (Wvr), wetten.overheid.nl;
- Artikel 6.1.1. Besluit veiligheidsregio's (Bvr) wetten.overheid.nl.

1.3 Uitvoeringsafspraken

Rampbestrijdingsplannen hebben veel inhoudelijk overeenkomsten en zijn naar ligging of incidentscenario's te clusteren. Ook verwijzen zij veelal naar dezelfde regionale procedures. Een aantal veiligheidsregio's heeft daarom het initiatief genomen om in samenwerking met de Inspectie Veiligheid en Justitie te komen tot een oplossing waarbij wellicht niet 'de letter' van de wet wordt gevolgd, maar wel in 'de geest' van de wet wordt gehandeld.

In 2016 is er door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de veiligheidsregio's een document opgesteld waarin deze uitvoeringsafspraken zijn vastgelegd. Dit document bevat een gedragslijn hoe vorm te geven aan de planvorming en de oefenverplichting van hooghrenpelige inrichtingen. Het staat veiligheidsregio's vrij om de in dit document beschreven gedragslijn te volgen; veiligheidsregio's zijn hiertoe niet verplicht. Het is aan de veiligheidsregio zelf of zij de wettelijke eisen óf de *'uitvoeringsafspraken regeling hooghrenpelige inrichtingen'* (hierna te noemen: uitvoeringsafspraken) volgen.

Met deze uitvoeringsafspraken wordt op onderdelen afgeweken van de formele wet- en regelgeving op het gebied van de hooghrenpelige inrichtingen. Om met deze gedragslijn binnen de geest van de wet- en regelgeving te blijven is het noodzakelijk de verschillende afspraken als een onlosmakelijk geheel te beschouwen. Kiest de veiligheidsregio dus voor het volgen van de uitvoeringsafspraken, zal zij aan *alle* in dit voorstel opgenomen afspraken moeten voldoen.

Uitvoeringsafspraken

Veiligheidsregio Fryslân heeft bij de uitwerking van het generieke rampbestrijdingsplan Brzo-inrichtingen Fryslân de keuze gemaakt dat aan alle in het voorstel "Uitvoeringsafspraken regelgeving hooghrenpelinrichtingen" opgenomen afspraken wordt voldaan.

In de bijlagen is een verantwoordingsdocument opgenomen waarin alle uitvoeringsafspraken staan beschreven en op welke wijze deze zijn toegepast in het generieke rampbestrijdingsplan Brzo-inrichtingen Fryslân.

1.4 Doel

Een rampbestrijdingsplan heeft tot doel om op een gestructureerde wijze ordening aan te brengen in de bestuurlijke en operationele taken, bevoegdheden en processen van de verschillende bij de rampbestrijding betrokken overheden, hulpdiensten en organisaties.

1.5 Randvoorwaarden

- Het generieke rampbestrijdingsplan en de oefencyclus voldoen aan de (wettelijke) eisen.
- Het generieke rampbestrijdingsplan voldoet aan de uitvoeringsafspraken zoals deze zijn opgenomen in het document “Uitvoeringsafspraken regelgeving hooghrenpelige inrichting”, 2016. (Zie bijlage 1)
- Het regionaal crisisplan 2016 en de daaronder vallende deelplannen en draaiboeken zijn leidend. Slechts aanvullingen hierop worden meegenomen bij het op te stellen generieke rampbestrijdingsplan en de multidisciplinaire informatiekaarten per bedrijf.
- Monodisciplinaire aspecten uit het generieke rampbestrijdingsplan worden binnen de disciplines uitgewerkt en beoefend.
- Er is voldoende capaciteit beschikbaar bij de disciplines voor het opstellen en actualiseren van het generieke rampbestrijdingsplan en de multidisciplinaire informatiekaarten.
- De coördinatie voor het opstellen en actualiseren van de rampbestrijdingsplannen ligt bij de afdeling Crisisbeheersing van Veiligheidsregio Fryslân.
- De rampbestrijdingsplannen worden digitaal beschikbaar gesteld op de website van de Veiligheidsregio Fryslân en via de app van crisisbeheersing.

1.6 Besluitvormingsproces & Beheer

Vaststelling

Het Generieke rampbestrijdingsplan Brzo inrichtingen Fryslân is, conform afdeling 3.2, afdeling 3:4 van de Algemene Wet Bestuursrecht (wetten.overheid.nl) - vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Fryslân op 16 december 2020 en treedt in werking per 17 december 2020.

Beheer

Het beheer van het generieke rampbestrijdingsplan ligt bij de afdeling Crisisbeheersing van Veiligheidsregio Fryslân. Het generieke rampbestrijdingsplan moet een actueel levend document zijn. Alle wijzigingen bij een Brzo-inrichting of wijzigingen die plaatsvinden binnen de crisisorganisatie moeten terug te vinden zijn in het generieke rampbestrijdingsplan en/of de multidisciplinaire scenariokaarten. Jaarlijks wordt het generieke rampbestrijdingsplan inclusief de multiscenariokaarten doorlopen. Wijzigingen worden doorgevoerd en herzieningen worden vastgesteld door de Bestuurscommissie Veiligheid van Veiligheidsregio Fryslân.

1.7 Publicatie en verspreiding

Na vaststelling wordt het generieke rampbestrijdingsplan digitaal gepubliceerd op de website van de Veiligheidsregio Fryslân en via de app van crisisbeheersing én wordt het rampbestrijdingsplan toegezonden aan:

- Directie van BASF Nederland B.V., locatie Heerenveen
- Directie van Motip Dupli B.V.
- Directie van Renewi Nederland B.V., locatie Drachten - De Lier
- Burgemeester gemeente Weststellingwerf
- Burgemeester gemeente Smallingerland
- Burgemeester gemeente Heerenveen
- Politie-eenheid Noord-Nederland / Bureau Conflict- en Crisisbeheersing
- De directeur van MkNN
- Directie van het Wetterskip
- Rijkswaterstaat
- Provincie Fryslân
- GGD Fryslân
- De directeurs van naburige veiligheidsregio's

De ontvangers van het rampbestrijdingsplan zijn verantwoordelijk voor het informeren van hun eigen organisatie.

2 Taken en bevoegdheden

2.1 Brzo inrichtingen

Brzo staat voor Besluit risico's zware ongevallen en is uitwerking van de Europese Seveso-richtlijn. In Nederland vallen ongeveer 400 bedrijven onder het Brzo (Brzolutus.nl). Deze zogenaamde Brzo-inrichtingen moeten veiligheidsmaatregelen treffen om de risico's van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen te beheersen. Brzo-inrichtingen die boven de hoge drempelwaarde (hoogdrempelinrichtingen) komen, tonen met een veiligheidsrapport (VR) aan dat ze een goede veiligheidsaanpak hanteren. Verder moeten hoogdrempelinrichtingen een intern noodplan hebben en een actuele lijst van de in de inrichting aanwezige gevaarlijke stoffen.

2.2 Bevoegd gezag & toezicht

Provincie Fryslân is bij Brzo-inrichtingen het Wabo-bevoegd gezag (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht). De aangewezen 'Brzo-omgevingsdienst' voert de taken uit, zoals het voorbereiden van een vergunningverleningsbesluit, het toezicht en de handhaving. Voor de Brzo-inrichtingen in Fryslân is Omgevingsdienst Groningen de Brzo-omgevingsdienst.

Het Brzo wordt door verschillende toezichthouders gehandhaafd, namelijk de betrokken omgevingsdienst, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de betrokken veiligheidsregio en de waterbeheerder. Indien een toezichthouder een overtreding van het Brzo constateert, dan kan daarop bestuursrechtelijk een eis tot naleving, een last onder dwangsom of bestuursdwang, een bestuurlijke boete of (tijdelijke) stillegging van het bedrijf volgen. De bevoegdheden verschillen per toezichthouder.

2.3 Rol veiligheidsregio

De veiligheidsregio heeft een wettelijke (brandweer)taak om de bedrijven die onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) vallen te inspecteren. Inspecteurs van de veiligheidsregio/brandweer voeren samen met inspecteurs van Brzo-omgevingsdienst, Inspectie SZW en adviseurs waterkwaliteitsbeheerders inspecties uit bij deze bedrijven. Tijdens die inspecties inspecteren ze onder andere de stoffenlijst met gevaarlijke stoffen en de repressieve bestrijdingsmaatregelen die gebruikt worden tijdens een brand of incident.

Daarnaast heeft de veiligheidsregio taken in het beoordelen van veiligheidsrapporten en het adviseren van de omgevingsdienst op het verlenen van de omgevingsvergunning. Ook heeft de veiligheidsregio een taak in het aanwijzen van- en het toezicht houden op bedrijfsbrandweren.

3 Implementatie en evaluatie

3.1 Implementatieplan

Het generieke rampbestrijdingsplan geeft inzicht in de taken, bevoegdheden en processen die spelen tijdens de bestrijding van rampscenario's bij Brzo-inrichtingen. De doelgroep bestaat uit alle crisisfunctionarissen van het CoPI, ROT, (G)BT en MkNN.

Bij de herziening of actualisatie van het generieke rampbestrijdingsplan is het belangrijk dat het plan in de systemen en processen van de crisisorganisatie wordt opgenomen. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld de meldkamersystemen, het Landelijk Crisismanagementsysteem (LCMS) en de app Crisisbeheersing, die door crisisfunctionarissen wordt gebruikt. Daarnaast moeten de crisisfunctionarissen vakbekwaam worden én blijven met het generieke rampbestrijdingsplan.

Al deze onderdelen worden opgenomen in een implementatieplan. Het implementatieplan beschrijft op welke wijze het scenario's uit het generieke rampbestrijdingsplan jaarlijks worden beoefend en op welk niveau.

De afspraken uit de "uitvoeringsafspraken regeling hogedrempelinrichtingen" zijn leidend voor het implementatieplan. Het implementatieplan bevat de volgende onderdelen:

- Omschrijving in welke systemen en processen het plan wordt opgenomen
- Op welke wijze de crisisfunctionarissen worden opgeleid
- Op welke wijze de crisisfunctionarissen vakbekwaam blijven
- Aantoonbaarheid van vakbekwame crisisfunctionarissen
- Op welke wijze het plan wordt getoetst en bijgesteld naar de wensen van crisisfunctionarissen en de wettelijke vereisten

Het implementatieplan wordt uitgewerkt door de afdeling Crisisbeheersing.

3.2 Evalueren

Het is belangrijk dat crisisfunctionarissen het geleerde in de praktijk kunnen toepassen. In het implementatieplan worden de leerdoelen opgenomen en de evaluatiemethodiek. Op deze manier wordt er getoetst of de generieke scenario's en/of de multidisciplinaire informatiekaarten (nog) voldoen op het gebied van bruikbaarheid en juistheid van de informatie. Aan de hand van deze evaluaties worden indien nodig de generieke scenario's en/of de multidisciplinaire informatiekaarten aangepast.

4 Randvoorwaardelijke processen

4.1 Melding en alarmering

Het rampbestrijdingsplan treedt in werking wanneer bij één van de Brzo-inrichtingen sprake is van een incident waarop één van de scenario's van toepassing is, bij twijfel hiervan, of wanneer de situatie hier in grote mate op lijkt en de multidisciplinaire informatiekaarten uit het rampbestrijdingsplan als leidraad kunnen worden gebruikt.

In geval van andere/kleinschalige incidenten, zal in eerste instantie worden gehandeld conform de standaardprocedures (brand, Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS), hulpverlening). Indien het RBP in werking is getreden zal direct GRIP 2 afgekondigd worden.

4.2 Leiding en coördinatie

De operationele leiding in dit rampbestrijdingsplan wordt ingevuld op basis van de GRIP-structuur zoals deze is beschreven in het regionaal crisisplan. Op de multidisciplinaire informatiekaarten staat beschreven welke functionarissen van de betreffende Brzo inrichtingen aansluiten bij het CoPI, ROT en het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT).

4.3 Op- en afschalen

De GRIP-structuur van het regionaal crisisplan is leidend. De afschaling vindt plaats zodra dat mogelijk is, na instemming van de hoogst leidinggevende functionarissen.

4.4 Informatiemanagement

Het proces informatiemanagement is de belangrijkste randvoorwaarde voor het proces leiding en coördinatie. De juiste informatie moet in de juiste vorm en op het juiste moment beschikbaar zijn voor degenen die deze nodig hebben. Het Landelijk Crisismanagementsysteem (LCMS) wordt gebruikt om tijdens een grootschalig incident de informatie die bij de verschillende partijen beschikbaar is op eenvoudige wijze te delen. De generieke scenariokaarten en de multidisciplinaire informatiekaarten worden in LCMS opgenomen.

4.5 Communicatie

Op de multidisciplinaire informatiekaarten per Brzo-inrichtingen staan de eerste acties voor crisiscommunicatie beschreven. Daarnaast wordt de bevolking bij het selecteren van één van de scenario's meteen handelingsperspectief geboden middels een NL-Alert (berichten zijn reeds voorbereid) en het activeren van de WAS-palen. De centralist/CaCo is bij het in werking treden van het RBP bevoegd deze acties zelfstandig uit te voeren. Het communicatieteam maakt, naast de multidisciplinaire informatiekaarten gebruik van de themakaart "incidenten met gevaarlijke stoffen". Deze staat in de app Crisisbeheersing.

5 Scenario overzicht

5.1 Generieke scenario's

Voor de Brzo-inrichtingen in de Veiligheidsregio Fryslân zijn er overeenkomstige rampscenario's. Deze rampscenario's worden door de Brzo-inrichtingen bepaald aan de hand van een kwalitatieve risicoanalyse (QRA) en een milieurisicoanalyse (MRA) en beschreven in het veiligheidsrapport (VR).

De volgende scenario's zijn uitgewerkt in het generieke Rampbestrijdingsplan:

Scenario	BASF	Renewi	Motip Dupli
Loodsbrand	X	X	X
BLEVE			X
Wolkbrand/ Gaswolkexplosie		X	X
Toxische wolk	X		
Plasbrand (plas-, tankputbrand)	X	X	

Per bedrijf is er voor ieder scenario een multidisciplinaire informatiekaart opgesteld. Daarop staan naast de algemene gegevens van de Brzo-inrichting ook de effecten, het handelingsperspectief en de multidisciplinaire aandachtspunten van het scenario, gericht op de lokale situatie.

5.2 Effectcriteria en interventiewaarden

Vanuit de brandweer wordt gewerkt met interventiewaarden, omdat bij overschrijding van deze waarden een 'actie' vanuit de hulpdiensten wordt verwacht. De interventiewaarden worden regelmatig geactualiseerd en vastgesteld door het RIVM en zijn opgenomen in Overzicht interventiewaarden (<https://rvs.rivm.nl/normen/rampen-en-incidenten/interventiewaarden>).

5.3 Welke interventiewaarden zijn er?

Interventiewaarden worden gebruikt om richting te geven aan de bescherming van de bevolking (waaronder alarmering) en de hulpverleners bij incidenten met gevaarlijke stoffen. De definities van de interventiewaarden zijn als volgt:

- Voorlichtingsrichtwaarde (**VRW**): bij dit concentratieniveau merken omstanders/bewoners de eerste effecten en is voorlichting nodig. Dit concentratieniveau wordt door het merendeel van de bevolking als hinderlijk ervaren (effecten zoals lichte prikkeling van de ogen en longen of stank), bij een blootstelling van één uur.
- Alarmeringsgrenswaarde (**AGW**): de concentratie van een stof waarboven onomkeerbare of andere gezondheidsschade kan optreden door directe toxische effecten bij een blootstelling van één uur. Bij dit concentratieniveau is ernstige gezondheidsschade mogelijk. Het is dan noodzakelijk de bevolking te waarschuwen en te adviseren om te schuilen of om een gebied te ontruimen.
- Levensbedreigende waarde (**LBW**): de concentratie van een stof waarboven mogelijk sterfte of een levensbedreigende aandoening door toxische effecten kan optreden binnen enkele dagen na blootstelling van één uur. Bij dit concentratieniveau is reddend optreden van de brandweer en geneeskundige hulpverlening van de ambulancedienst noodzakelijk.

Effectgebieden van rampscenario's

Met een rampscenario wordt inzicht verkregen in het grootste effect van een zwaar ongeval dat als gevolg van de activiteiten op het terrein van de inrichting kan optreden en waarbij er, ondanks het repressief optreden, schade aan gebouwen of personen in de omgeving van de inrichting kan ontstaan.

Bij het vaststellen van de rampscenario's wordt rekening gehouden met de 'worst case' scenario' en nog bestrijdbaar zijn voor de hulpverlening. Het bedrijf/ de inrichting moet deze scenario's selecteren met de grootste schade-effecten in de vorm van gewonden, doden, brandomvang en/of milieueffecten, direct volgend uit een scenario.

De effecten van de rampscenario's worden berekend aan de hand van landelijke rekenmethodieken en handleidingen. Zo zijn de effectafstanden voor de scenario's loodsbrand berekend op basis van de Handreiking risicoberekeningen Besluit externe veiligheid inrichtingen (Hari - <https://www.rivm.nl/documenten/handleiding-risicoberekeningen-bevi-v33>). Dit resulteert bij het scenario loodsbrand met weertype F1,5 voor twee bedrijven tot grote effectafstanden, zie onderstaande tabel:

weerstype F1,5*	Levensbedreigende Waarde (LBW) (1% letaal**)	Alarmeringsgrenswaarde (AGW) (gewonden)
BASF	2.985 m	5.340 m
Renewi	3.254 m	4.881 m

* weertype F1,5: stabiele weer/nacht, met windsnelheden tot 1,5 m/s.

** 1% letaal: afstand waarin 1% van de mensen (die niet voldoende zijn beschermd) door het ongeval komt te overlijden

De effectafstanden zijn mede zo groot omdat er is gerekend met een modelstof (conform de Hari), omdat er een grote diversiteit aan gevaarlijke stoffen bij de bedrijven wordt opgeslagen.

In Nederland zijn er, door de Milieuongevallendienst (MOD) van het RIVM, in de afgelopen tien jaar gegevens verzameld in het effectgebied van een groot aantal branden. Op grond van deze ervaringen met grote branden waar gevaarlijke stoffen bij betrokken zijn heeft het RIVM een studie uitgevoerd naar de verspreiding van stoffen bij branden (RIVM, Rapport 609022031/2009 - <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/609022031.pdf>).

Samengevat stelt het RIVM:

Bij een brand waarbij de rookpluim niet of nauwelijks stijgt, zijn de concentraties schadelijke componenten in de lucht benedenwinds vrijwel altijd verhoogd, soms tot op honderden meters van de brandhaard. Echter, vanaf 1 km en verder zijn de concentraties zo ver gedaald dat er bij eventuele blootstelling geen sprake is van gezondheidsrisico's (uitgezonderd zeer grote branden of branden met bijzondere kenmerken). Binnen 1 km van een brand zal per geval onderzocht moeten worden welke stoffen een eventueel risico vormen, hoe hoog de blootstelling aan deze stoffen is en wat de eventuele effecten op milieu en gezondheid zijn.

Op grond van de studie van het RIVM en de kennis dat er is gerekend met een modelstof, is er voor gekozen om eerst in te zetten op een gebied van 1 km vanaf de incidentlocatie bij die bedrijven met een effectgebied van meer dan 1 km door rook van een brand. Het inzetgebied van de hulpdiensten wordt vergroot als de brandweer op 1 km verhoogde waarden meet of als de pluimvorming/-stijging daar aanleiding tot geeft.

Bijlagen

Bijlage 1 Verantwoording 'Uitvoeringsafspraken regeling hoogdrempelige inrichtingen'

Afspraak 1 - Planvorming:

De wettelijk verplichte onderdelen van het rampbestrijdingsplan kunnen ook in andere planvorming worden uitgewerkt. Wel geldt dan de minimale eis dat in het RBP voor deze onderdelen wordt verwezen naar de betreffende planvorming.

In het generieke rampbestrijdingsplan wordt voor de operationele processen verwezen naar het regionaal crisisplan en daaronder vallende deelplannen.

Afspraak 2 - Planvorming:

De veiligheidsregio stelt vast welke basisscenario's ten minste door de veiligheidsregio worden uitgewerkt op basis van de aanwezige hogedrempelinrichtingen. Het eventueel opnemen van extra scenario's (naast de hierboven genoemde zeven of een selectie hiervan) valt onder de keuzevrijheid van de veiligheidsregio. De veiligheidsregio neemt de gekozen scenario's op in een programma van vakbekwaamheid. Aan de hand van het regionaal risicoprofiel en de veiligheidsrapporten toetst de Inspectie of de veiligheidsregio voldoende basisscenario's heeft uitgewerkt.

Op basis van de veiligheidsrapporten van *hoogdrempelige inrichtingen* heeft de veiligheidsregio bepaald welke basisscenario's van toepassing zijn. Deze zijn uitgewerkt in generieke scenario's.

Afspraak 3 - Planvorming:

Het basisscenario is bedoeld als 'handvat op hoofdlijnen'. Een basisscenario bevat minimaal:

- Een beschrijving van het scenario met specifieke kenmerken van het incident;
- Algemene aandachtspunten en gedragslijnen voor functionarissen van alle onderdelen van de hoofdstructuur gekoppeld aan de crisisprocessen;
- Algemene aandachtspunten en gedragslijnen voor algemene handelingsperspectieven voor de burger gekoppeld aan de crisisprocessen.

Per scenario is per bedrijf een multidisciplinaire informatiekaart opgesteld waarin bovenstaande informatie is opgenomen.

Afspraak 4 - Planvorming:

Het algemeen rampbestrijdingsplan bevat minimaal een overzicht waarin per hogedrempelinrichting staat aangegeven welke basisscenario's en welke omgevingsrisico's op deze inrichting van toepassing zijn.

In het hoofdstuk 'Scenario overzicht' staat beschreven welke scenario's van toepassing zijn per Brzo inrichting en welke interventiewaarden er zijn bepaald.

Afspraak 5 - Planvorming:

De veiligheidsregio stelt informatiekaarten op met algemene en wettelijk bepaalde bedrijfsspecifieke informatie per hogedrempelinrichting. In de informatiekaarten wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

- Bedrijfsnaam;
- Ligging van de inrichting (adres en coördinaten) met plattegrond van de directe omgeving van het bedrijf en de ingangen;
- Karakter van de inrichting (bijvoorbeeld een opslag of raffinaderij);
- Welk(e) basisscenario('s) van toepassing is (zijn);
- Aanwezigheid van personen (dag en nacht);
- Aanwezigheid van gevaarlijke stoffen (gevaarenklassen);
- Overige bedrijfsspecifieke gevaren/risico's;
- Aanwezige voorzieningen (bouwkundig en installatietechnisch) die gebruikt kunnen worden bij de incidentbestrijding;
- Aanwezigheid van Bedrijfsbrandweer;
- Specifieke aandachtspunten die aanvulling geven op of afwijken van het basis scenario voor functionarissen van alle onderdelen van de hoofdstructuur;
- Overige relevante informatie gerelateerd aan de crisisprocessen;
- Koppeling van o.a. preventiegegevens / Intelligence, afhankelijk van de regionale digitale ontwikkelingen.

Voor elke Brzo-inrichting zijn er multidisciplinaire scenariokaarten opgesteld. De punten die in afspraak 5 staan benoemd staan op de kaarten vermeld.

Afspraak 6 – Vakbekwaam blijven:

De kennis van de basisscenario's wordt initieel overgedragen aan alle betrokken functionarissen van de hoofdstructuur. De veiligheidsregio bepaalt, in afstemming met de betrokken crisis- en ketenpartners, op welke wijze aangetoond wordt dat functionarissen vakbekwaam zijn geworden. De veiligheidsregio en de monodisciplinaire diensten werken dit zelf op basis van het eigen (M)OTO-beleid uit.

Er wordt een implementatieplan opgesteld door het team vakbekwaamheid van de afdeling Crisisbeheersing.

Afspraak 7 – Vakbekwaam blijven:

Alle relevante (de geselecteerde) basisscenario's uit het algemeen rampbestrijdingsplan voor hogedrempelinrichtingen van de betreffende veiligheidsregio worden tenminste éénmaal per jaar in elk geval op CoPI-niveau en met CaCo/eenhoofdige leiding beoefend (het CoPI op een locatie waar dit scenario kan voorkomen). Bij voorkeur wordt bij dergelijke oefeningen ook het ROT betrokken. Bij deze oefening is een deskundige van het bedrijf betrokken en aanwezig.

In het implementatieplan van het team vakbekwaamheid wordt de oefeningsverplichting opgenomen zoals in afspraak 7 staat beschreven.

Afspraak 8 – Vakbekwaam blijven:

De veiligheidsregio organiseert bijeenkomsten voor minimaal CoPI, ROT en Caco/eenhoofdige leiding van de meldkamer. Voor de invulling van deze bijeenkomsten valt te denken aan:

- Uitwisselen actuele informatie;
- (Aantal) scenariotrainingen samen met functionarissen van hogedrempelinrichtingen;
- Een bedrijfsbezoek;
- Een bedrijfspresentatie;
- Betrokkenheid Ovd's;
- Enzovoorts...

Afspraak 9 – Vakbekwaam blijven:

De veiligheidsregio zorgt ervoor dat de functionarissen **jaarlijks** vakbekwaam blijven. Hierbij wordt de 'Life-Long-Learning-Loop' als uitgangspunt gehanteerd. De veiligheidsregio werkt dit zelf op basis van het eigen MOTO-beleid uit.

Het team vakbekwaamheid werkt de bijeenkomsten in het implementatieplan, op basis van de eigen Multidisciplinaire Opleidings-, Trainings- en Oefenprocessen, uit en betreft hierbij objectspecifieke (bedrijfs)deskundigen.

Afspraak 10 - Evaluatie:

De veiligheidsregio maakt van elke oefening van een basisscenario bij een hogedrempelinrichting een evaluatieverslag, dat binnen de veiligheidsregio wordt geborgd. Als onderdeel van deze evaluatie toetst de veiligheidsregio of de basisscenario's en/of de informatiekaarten (nog) voldoen op het gebied van juistheid, volledigheid en bruikbaarheid. Indien nodig worden aan de hand van deze toetsing de basisscenario's in het algemeen rampbestrijdingsplan en de informatie in de informatiekaarten aangepast. Zo wordt de cyclus sluitend gemaakt.

Er wordt gewerkt met een evaluatiesystematiek waarin planvorming is opgenomen als toetsingsvraag. Deze evaluatiesystematiek wordt zowel na een GRIP incident als na een oefening ingezet.

Afspraak 11 - Basisinformatiestructuur:

De voor de veiligheidsregio geldende basisscenario's worden conform de Veiligheidsregio Referentiearchitectuur (VeRA) ontsloten via de informatiesystemen voor (operationeel) optreden van de veiligheidsregio. Dit betreft ten minste de informatiesystemen voor de meldkamer en het verdient aanbeveling om de basisscenario's eveneens via LCMS te ontsluiten.

De generieke scenario's en de multidisciplinaire informatiekaarten worden in LCMS opgenomen.

Bijlage 2 Afkortingen

AGS	Adviseur gevaarlijke stoffen
AGW	AlarmeringsGrensWaarde (interventiewaarde)
BLEVE	Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
CaCo	Calamiteitencoördinator
CoPI	Commando Plaats Incident
D5	weertype D5: neutraal weer, windsnelheid 5 m/s
F1,5	weertype F1,5: stabiel weer met een windsnelheid van 1,5 m/s
GAGS	Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GOR	Gezondheidsonderzoek na rampen
IBGS	Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen
LBW	Levensbedreigende waarde
MkNN	Meldkamer Noord-Nederland
MOD	Milieu ongevallen dienst
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure
OTO	Opleiden Trainen en Oefenen
OvD	Officier van Dienst
PD	Plaats delict, waar mogelijk, een misdrijf is gepleegd, sporen aanwezig zijn
PGS 15	Publicatiereeks gevaarlijkstoffen 15; richtlijnen voor opslag gevaarlijke stoffen
RBP	Rampbestrijdingsplan
RIVM	Rijks Instituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
ROT	Regionaal Operationeel Team
RV	Redvoertuig brandweer
UGS	Uitganstelling (verzamelplaats t.b.v. grootschalig optreden)
VR	Veiligheidsrapport
VRW	Voorlichtingsrichtwaarde
Wvr	Wet Veiligheidsregio's

Bijlage 3 Generieke scenariokaarten

Bijlage 4 Multidisciplinaire scenariokaarten

CONCEPT

Generiek Scenario BLEVE

Op de multidisciplinaire informatiekaarten van het bedrijf staan de specifieke details uitgewerkt die van toepassing zijn.

Een BLEVE ("boiling liquid expanding vapour explosion") is een explosie die voorkomt als een tank met een vloeistof onder druk opschiet ten gevolge van externe opwarming. Een BLEVE heeft de volgende effecten:

- Gaat gepaard met drukgolf en een gaswolkontbranding.
- Hittestraling, overdruk en scherfwerking.
- Kunnen slachtoffers, schade en brand in de omgeving veroorzaken.
- Het slachtofferbeeld wordt voornamelijk bepaald door de hittestraling en niet door de overdruk.
- Gebouwen kunnen bescherming bieden tegen de hittestraling, maar moeten dan wel bestand zijn tegen de overdruk.

Subscenario:

Dreigende BLEVE: interne druk en temperatuur lopen hoog op, omhulsel is verzwakt maar nog in tact en de daadwerkelijke BLEVE blijft nog uit. (omhulsel heeft het begeven, de stof is vrijgekomen).

Figuur: www.scenarioboek.nl

Effecten

De effectafstanden staan vermeld op de multidisciplinaire informatiekaarten

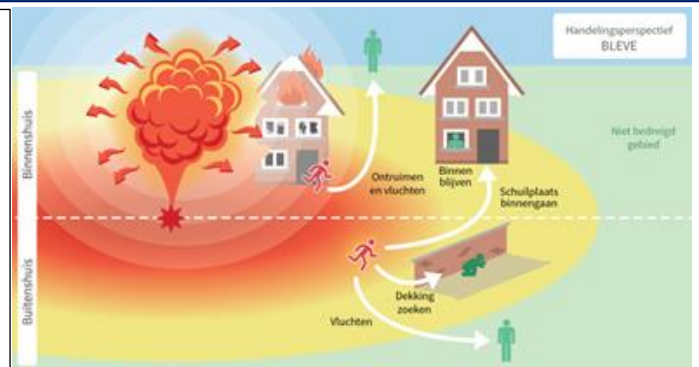
- 1e ring: De effecten van de drukgolf en de vuurbal zijn dusdanig groot dat alles onherstelbaar beschadigd is. Er zijn geen overlevenden binnen deze ring.
- 2e ring: Er zijn gebouwen met ernstige schade. Er zijn brandhaarden en de omgeving ligt bezaaid met puinbrokken. Er zijn veel slachtoffers; dodelijke slachtoffers en zwaargewonde slachtoffers. Veel straten zijn beperkt toegankelijk voor hulpdiensten.
- 3e ring: Het schadebeeld in deze cirkel is minder ernstig. Wel glasbreuk en lichtere constructies zijn ingestort. Slachtoffers kunnen lichte brandwonden hebben. De meeste straten zijn toegankelijk voor hulpdiensten.

Zelfredzaamheid en handelingsperspectief

Afhankelijk van de situatie en de inrichting van de omgeving kan het handelingsperspectief verschillen.

Mogelijk handelingsperspectief

- Voor personen buiten is het handelingsperspectief vluchten (uit het zicht van de brand, onder dekking van objecten zoals muren).
- Als er schuilmogelijkheden zijn, is voor personen dekking zoeken of een schuilplaats binnen gaan een goed handelingsperspectief.
- Voor personen binnen, dichtbij de bron (daar waar gebouwen ontbranden of instorten) is het handelingsperspectief ontruimen en vluchten.
- Voor personen binnen, op grotere afstand van de bron (daar waar gebouwen niet ontbranden of instorten) is het handelingsperspectief binnenblijven.

Figuur: www.scenarioboek.nl

Multidisciplinaire aandachtspunten

Brandweer

- Redden en verlenen van eerste hulp aan slachtoffers.
- Bepalen van het bron- en effectgebied.
- De situatie stabiliseren door middel van het afschermen van de omgeving en uitbreiding voorkomen.
- Ontstane branden in de omgeving blussen.
- Veiligstellen van het bron- en effectgebied.
- Stabiliseren ontworpen constructies door overdruk.

Politie

- Afzetten van het effectgebied.
- Aanwezige personen in het effectgebied laten schuilen of vluchten.
- Gidsen van brandweervoertuigen en ambulances.

Gemeente

- Opvang en verzorging van personen uit het effectgebied.
- Voorlichting/communicatie over het ongeval.
- Registreren van slachtoffers.

Acute gezondheidszorg

Triage

- Locatie(s) voor gewondenverzamelplaatsen.
- Patiëntenspreidingsplan Noord-Nederland met daarin de afspraken voor specifieke patiëntengroepen (CBRN-slachtoffers en patiënten van brandwonden).
- Verhoogde kans op slachtoffers uit de groep van ouderen en kinderen.
- Afstemming met bevolkingszorg over registratie slachtoffers.

Behandelen

- Verwacht letselbeeld: meer slachtoffers door hittestraling dan met mechanisch letsel door overdruk.
- Communicatie met slachtoffers kan moeizaam verlopen in verband met gehoorschade.

Transport

- Opstelplaats, aan- en afvoerroutes (verkeerscirculatie brongebied)
- Een deel van de slachtoffers gaat als zelfverwijzer richting huisartsenzorg (Dokterswacht) of ziekenhuis. Aandachtspunt is zo snel mogelijk te communiceren met zorginstellingen over handelingsperspectief (geneeskundig advies – CBRNe – advies decontaminatie slachtoffers).

Aandachtspunten publieke gezondheid

Medisch milieukunde

- Geneeskundig advies vanuit de GAGS voor geneeskundig advies burgers en zorginstellingen.
- Afstemming GAGS en MMK over de nafase (aandacht voor informeren burgers en zorginstellingen, afstemming communicatie).

Psychosociale hulpverlening

- Afweging inzet van het proces psychosociale hulpverlening in de acute en nafase.

Generiek Scenario Loodsbrand

Op de multidisciplinaire informatiekaarten van het bedrijf staan de specifieke details uitgewerkt die van toepassing zijn.

Brand in een loods voor de opslag van gevaarlijke stoffen. Als gevolg van de brand worden bijtende en toxische verbrandingsproducten gevormd, afhankelijk van de stoffen die bij de brand zijn betrokken.

Bij een beginnende- of zuurstof beperkte brand is er weinig hitte waardoor er geen pluimstijging plaatsvindt. De rookwolk wordt door de wind meegevoerd. Het effect van een rookwolk is vergiftiging door onder andere stikstofdioxide. Het ontstaan van toxische verbrandingsproducten is sterk afhankelijk van de aard en hoeveelheid van de opgeslagen stoffen. De omvang van de giftige wolk is afhankelijk van de inrichting van de omgeving, de blootstellingsduur en de weersomstandigheden.

Figuur:www.scenarioboek.nl

Effecten

De effectafstanden staan vermeld op de multidisciplinaire informatiekaarten

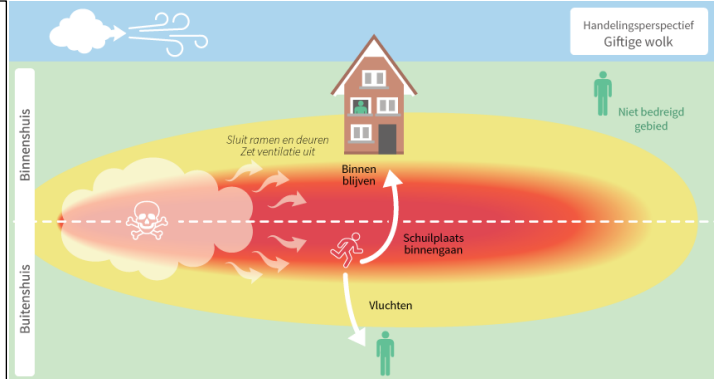
- 1e ring: Afhangelijk van de afstand tot het ongeval en de omstandigheden zullen er dodelijke slachtoffers zijn of zwaargewonden. Gebouwen bij de bron staan in brand.
- 2e & 3e ring: Er zijn slachtoffers; dit kunnen zowel dodelijke slachtoffers zijn als zwaargewonde slachtoffers. Dit is geheel afhankelijk van de omvang van de wolk en de weersomstandigheden.

Zelfredzaamheid en handelingsperspectief

Afhankelijk van de situatie en de inrichting van de omgeving kan het handelingsperspectief verschillen.

Mogelijk handelingsperspectief

- Voor personen buiten is het handelingsperspectief vluchten.
- Indien vluchten niet mogelijk is, is een schuilplaats binnen gaan zoeken een goed handelingsperspectief.
- Voor personen binnen is het handelingsperspectief binnen blijven, ramen en deuren sluiten en ventilatie uitzetten.

Figuur:www.scenarioboek.nl

Multidisciplinaire aandachtspunten

Brandweer

- Redden en verlenen eerste hulp aan slachtoffers.
- Bepalen van het bron- en effectgebied.
- Waarschuwen van de aanwezige personen in het effectgebied.
- Beperkt inzetten van brandweereenheden in het benedenwindse gebied.
- Afschermen van de omgeving.
- Veiligstellen van het getroffen gebied.

Politie

- Afzetten van het effectgebied
- Aanwezige personen in het effectgebied laten schuilen of vluchten
- Gidsen van brandweervoertuigen en ambulances

Gemeente

- Opvang en verzorging van personen uit het effectgebied
- Voorlichting/communicatie over het ongeval
- Registreren van slachtoffers

Acute gezondheidszorg

Triage

- Locatie(s) voor gewondenverzamelplaatsen.
- Patiëntenspreidingsplan Noord-Nederland met daarin de afspraken voor specifieke patiëntengroepen (CBRN-slachtoffers en patiënten van brandwonden).
- Verhoogde kans op slachtoffers uit de groep van ouderen en kinderen.
- Afstemming met bevolkingszorg over registratie slachtoffers.

Behandelen (handelingsperspectief)

- Stikstofdioxide kan zorgen voor irritatie van ogen, neus, keel en luchtwegen. Deze klachten verdwijnen vaak weer snel in de frisse lucht.
- Na klachtenvrije periode kunnen als gevolg van longoedeem, tot 24 uur na blootstelling, alsnog klachten ontstaan zoals benauwdheid, cyanose en verminderde longcapaciteit. Bij vermoedelijke blootstelling aan hoge concentraties is daarom observatie in het ziekenhuis gewenst. Bij blootstelling aan lagere concentraties kan aan betrokkenen worden geadviseerd om direct contact op te nemen met de huisarts (dokterswacht) bij een toename van klachten. Afstemming tussen communicatie en geneeskundige hulpverlening over informeren slachtoffers, burgers, etc.

Transport

- Opstelplaats, aan- en afvoerroutes (verkeerscirculatie brongebied)
- Een deel van de slachtoffers gaat als zelfverwijzer richting huisartsenzorg (Dokterswacht) of ziekenhuis. Aandachtspunt is zo snel mogelijk te communiceren met zorginstellingen over handelingsperspectief (geneeskundig advies – CBRNe – advies decontaminatie slachtoffers).

Aandachtspunten publieke gezondheid

Medisch milieukunde

- Geneeskundig advies vanuit de GAGS voor geneeskundig advies burgers en zorginstellingen.
- Afstemming GAGS en MMK over de nafase (aandacht voor informeren burgers en zorginstellingen, afstemming communicatie).

Psychosociale hulpverlening

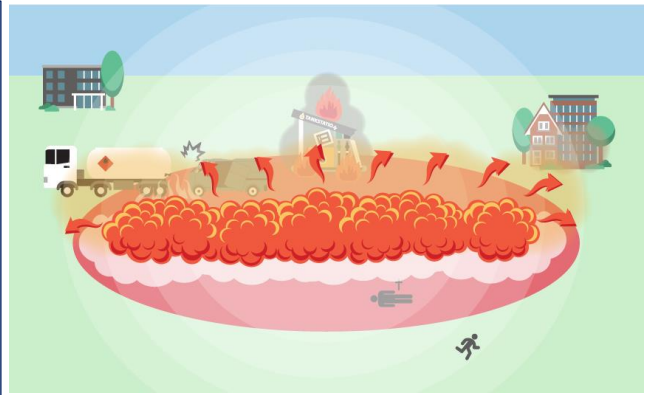
- Afweging inzet van het proces psychosociale hulpverlening in de acute en nafase.

Generiek Scenario Wolkbrand/Gaswolkexplosie

Op de multidisciplinaire informatiekaarten van het bedrijf staan de specifieke details uitgewerkt die van toepassing zijn.

Door het falen van een ondergrondse opslagtank onder druk stroomt vloeibaar brandbaar gas (propan) uit en er vormt een plas die uitdamp tot een brandbare gaswolk. Het effect van een wolkbrand is een kortdurende vlammenzee.

Wanneer de brandbare wolk ingesloten is en ontstoken raakt kan naast brand ook een drukeffect ontstaan: een gaswolkexplosie. Deze effecten kunnen slachtoffers en schade in de omgeving veroorzaken. Omdat een wolkbrand zeer kort duurt, blijven de effecten van hittestraling beperkt tot de omvang van de brandbare wolk. De omvang van deze wolk is afhankelijk van de inrichting van de omgeving en de weersomstandigheden.

Figuur:www.scenarioboek.nl

Effecten

De effectafstanden staan vermeld op de multidisciplinaire informatiekaarten

In de wolk

In de wolk zijn er geen overlevenden. Er zal een volledige instorting zijn van het gebouw. Meer dan 75% van alle buitenmuren zijn ingestort.

Buiten de wolk

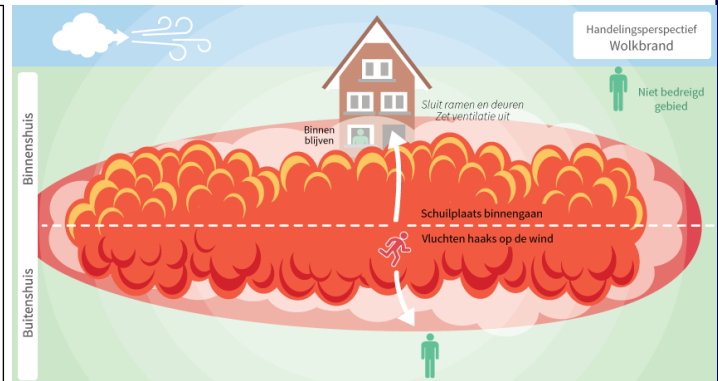
Geen dodelijke slachtoffers, wel gewonde slachtoffers. Er zal schade zijn aan gebouwen (ruitbreuk etc.) welke herstelbaar is.

Zelfredzaamheid en handelingsperspectief

Afhankelijk van de situatie en de inrichting van de omgeving kan het handelingsperspectief verschillen.

Mogelijk handelingsperspectief

- Voor personen buiten is het handelingsperspectief (haaks op de wind) vluchten. Vluchten tot (ruim) buiten de zichtbare wolk.
- Mochten er schuilmogelijkheden zijn, is een schuilplaats binnen gaan zoeken een goed handelingsperspectief.
- Voor personen binnen is het handelingsperspectief binnen blijven en schuilen achter een muur. Het sluiten van ramen en deuren kan soms (dichtbij de bron) helpen. Ramen en deuren wijd open zetten is zeer onverstandig.

Figuur:www.scenarioboek.nl

Multidisciplinaire aandachtspunten

Brandweer

- Redden en verlenen van eerste hulp aan slachtoffers.
- Bepalen van het bron- en effectgebied.
- De situatie stabiliseren door middel van het afschermen van de omgeving en uitbreiding voorkomen.
- Ontstane branden in de omgeving blussen.
- Veiligstellen van het bron- en effectgebied.
- Bepalen van mogelijke ontstekingsbronnen en deze elimineren.

Politie

- Afzetten van het effectgebied.
- Aanwezige personen in het effectgebied laten schuilen of vluchten.
- Gidsen van brandweervoertuigen en ambulances.

Gemeente

- Opvang en verzorging van personen uit het effectgebied.
- Voorlichting/communicatie over het ongeval.
- Registreren van slachtoffers.

Acute gezondheidszorg

Triage

- Locatie(s) voor gewondenverzamelplaatsen.
- Patiëntenspreidingsplan Noord-Nederland met daarin de afspraken voor specifieke patiëntengroepen (CBRN-slachtoffers en patiënten van brandwonden).
- Verhoogde kans op slachtoffers uit de groep van ouderen en kinderen.
- Afstemming met bevolkingszorg over registratie slachtoffers.

Behandelen

- Door hittestraling ontstaan uitwendige brandwonden. Bij inademing van hete gassen ontstaan een inhalatietrauma.

Transport

- Opstelplaats, aan- en afvoerroutes (verkeerscirculatie brongebied)
- Een deel van de slachtoffers gaat als zelfverwijzer richting huisartsenzorg (Dokterswacht) of ziekenhuis. Aandachtspunt is zo snel mogelijk te communiceren met zorginstellingen over handelingsperspectief (geneeskundig advies – CBRNe – advies decontaminatie slachtoffers).

Aandachtspunten publieke gezondheid

Medisch milieukunde

- Geneeskundig advies vanuit de GAGS voor geneeskundig advies burgers en zorginstellingen.
- Afstemming GAGS en MMK over de nafase (aandacht voor informeren burgers en zorginstellingen, afstemming communicatie).

Psychosociale hulpverlening

- Afweging inzet van het proces psychosociale hulpverlening in de acute en nafase.

Generiek Scenario Toxische wolk (Dispersie)

Op de multidisciplinaire informatiekaarten van het bedrijf staan de specifieke details uitgewerkt die van toepassing zijn.

Door het falen van een tank/ tankwagen komt de gehele toxische (giftige) inhoud vrij waardoor zich een vloeistofplas vormt. Door de plasverdamping vormt zich een toxische wolk.

De snelheid waarmee het scenario giftige wolk zich voltrekt is afhankelijk van de (weers)omstandigheden. Afhankelijk van de windsnelheid en windrichting zal de wolk zich verspreiden. Afhankelijk van de grootte van het gat en uitstroomsnelheid kan de toevoer van de giftige wolk verschillen.

Figuur: www.scenarioboek.nl

Effecten

De effectafstanden staan vermeld op de multidisciplinaire informatiekaarten

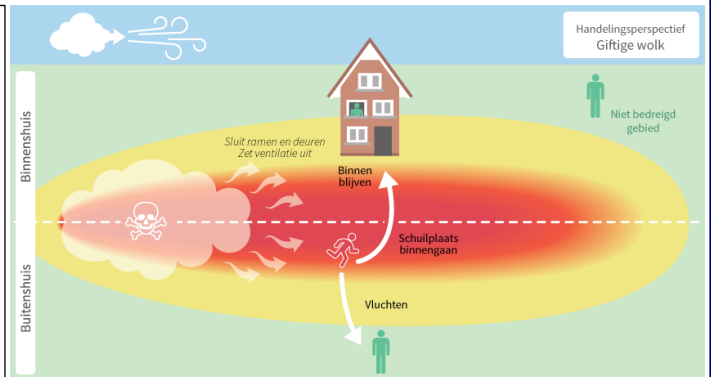
- 1e ring: In de eerste ring, in de directe omgeving van de bron, zullen er voornamelijk dodelijke slachtoffers zijn. Alleen toegang met geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Mogelijk neveneffecten zoals brand, BLEVE.
- 2e ring: In dit gebied zijn (zwaar)gewonde slachtoffers. Eerste levensreddende handelingen door hulpverleners met PBM. Milieuschade aan bodem, bomen/platen/gewassen, grond- en oppervlaktewater. In deze ring is het gebied niet toegankelijk voor burgers
- 3e ring: In deze ring is het gebied niet toegankelijk voor burgers. Hier staan de hulpverleners opgesteld (materieel en CoPI)

Zelfredzaamheid en handelingsperspectief

Afhankelijk van de situatie en de inrichting van de omgeving kan het handelingsperspectief verschillen.

Mogelijk handelingsperspectief

- Voor personen buiten is het handelingsperspectief vluchten (een natte doek om door te ademen vermindert de blootstelling).
- Indien vluchten niet mogelijk is, is een schuilplaats binnen gaan een goed handelingsperspectief.
- Voor personen binnen is het handelingsperspectief binnen blijven en naar hoogste bouwlaag met een vlak plafond gaan. Ramen en deuren sluiten en ventilatie uitzetten.

Figuur: www.scenarioboek.nl

Multidisciplinaire aandachtspunten

Brandweer

- Redden en verlenen eerste hulp aan slachtoffers.
- Bepalen van het bron- en effectgebied.
- Waarschuwen van de aanwezige personen in het effectgebied.
- Beperkt inzetten van brandweereenheden in het benedenwindse gebied.
- Afschermen van de omgeving.
- Veiligstellen van het getroffen gebied.

Politie

- Afzetten van het effectgebied.
- Aanwezige personen in het effectgebied laten schuilen of vluchten.
- Gidsen van brandweervoertuigen en ambulances.

Gemeente

- Opvang en verzorging van personen uit het effectgebied.
- Voorlichting/communicatie over het ongeval.
- Registreren van slachtoffers.

Acute gezondheidszorg

Triage

- Locatie(s) voor gewondenverzamelplaatsen.
- Patiëntenspreidingsplan Noord-Nederland met daarin de afspraken voor specifieke patiëntengroepen (CBRN-slachtoffers en patiënten van brandwonden).
- Verhoogde kans op slachtoffers uit de groep van ouderen en kinderen.
- Afstemming met bevolkingszorg over registratie slachtoffers.

Behandelen (letselbeeld)

- Acrylnitril is een zeer giftige stof. De belangrijke organen waar het invloed op heeft na inhalatie van de stof, zijn de luchtwegen, het centraal zenuwstelsel en het ademingsstelsel. De klachten die optreden worden gedeeltelijk veroorzaakt door het cyanide dat uit acrylnitril ontstaat en zijn o.a. irritatie van de luchtwegen, hoofdpijn, toevallen, bewustzijnsverlies en remming van de ademhaling. Ook zonder luchtwegirritatie kunnen systematische klachten optreden. De klachten kunnen met vertraging ontstaan.
- Voor acrylnitril zijn antiodota beschikbaar. Het NVIC (Nederlandse vereniging voor IC) kan hierover verdere behandeling adviseren.
- Let op: cyanide verstoort de celademhaling, maar het zuurstoftransport in het bloed vindt wel gewoon plaats. Hierdoor geeft een pulsoximeter kort na blootstelling geen goed beeld van de mate van vergiftiging.

Transport

- Opstelplaats, aan- en afvoerroutes (verkeerscirculatie brongebied)
- Een deel van de slachtoffers gaat als zelfverwijzer richting huisartsenzorg (Dokterswacht) of ziekenhuis. Aandachtspunt is zo snel mogelijk te communiceren met zorginstellingen over handelingsperspectief (geneeskundig advies – CBRNe – advies decontaminatie slachtoffers).

Aandachtspunten publieke gezondheid

Medisch milieukunde

- Geneeskundig advies vanuit de GAGS voor geneeskundig advies burgers en zorginstellingen.
- Afstemming GAGS en MMK over de nafase (aandacht voor informeren burgers en zorginstellingen, afstemming communicatie).

Psychosociale hulpverlening

- Afweging inzet van het proces psychosociale hulpverlening in de acute en nafase.

Generiek Scenario Plasbrand

Op de multidisciplinaire informatiekaarten van het bedrijf staan de specifieke details uitgewerkt die van toepassing zijn.

Een plasbrand ontstaat doordat de tank van de tankwagen openscheurt na bijvoorbeeld een botsing. Hierdoor komt de gehele inhoud vrij waardoor zich een vloeistofplas vormt. Ontsteking van de plas leidt tot een korte hevige brand. De effecten van een plasbrand zijn hittestraling en rook. Hierdoor kunnen slachtoffers, schade en brand in de omgeving ontstaan.

Figuur: www.scenarioboek.nl

Effecten

De effectafstanden staan vermeld op de multidisciplinaire informatiekaarten

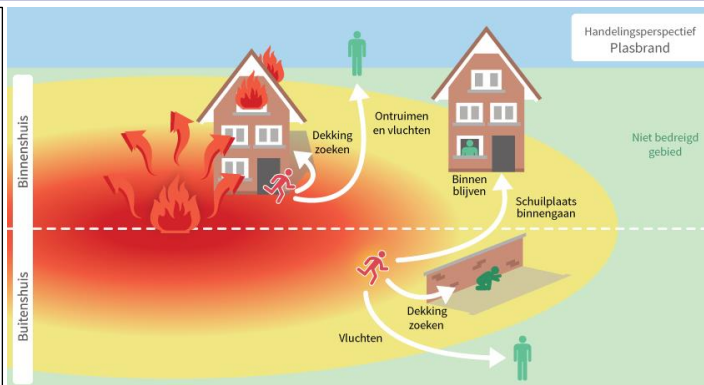
- 1e ring:** Er zijn geen overlevenden binnen deze ring. Er is onherstelbare schade. Alle brandbare materialen gaan branden.
- 2e ring:** Er zijn gewonden maar ook dodelijke slachtoffers. Er zijn brandhaarden, vervorming van hout en kunststof en glasbreuk.
- 3e ring:** Het schadebeeld in deze cirkel is minder ernstig. Er is wel glasbreuk en lichtere constructies zijn ingestort. Slachtoffers kunnen lichte brandwonden hebben.

Zelfredzaamheid en handelingsperspectief

Afhankelijk van de situatie en de inrichting van de omgeving kan het handelingsperspectief verschillen.

Mogelijk handelingsperspectief

- Voor personen buiten is het handelingsperspectief vluchten (uit het zicht van de brand, onder dekking van objecten zoals muren).
- Als er schuilmogelijkheden zijn, is dekking zoeken of een schuilplaats binnen gaan een goed handelingsperspectief.
- Voor personen binnen is het handelingsperspectief binnen blijven en schuilen (sluiten van binnendeuren vertraagt de uitbreiding van een eventuele brand).

Figuur: www.scenarioboek.nl

Multidisciplinaire aandachtspunten

Brandweer

- Redden en verlenen van eerste hulp aan slachtoffers.
- Bepalen van het bron- en effectgebied.
- De situatie stabiliseren door middel van het afschermen van de omgeving en uitbreiding voorkomen.
- Ontstane branden in de omgeving blussen.
- De plasbrand blussen.
- Veiligstellen van het bron- en effectgebied.

Politie

- Afzetten van het effectgebied.
- Aanwezige personen in het effectgebied laten schuilen of vluchten.
- Gidsen van brandweervoertuigen en ambulances.

Gemeente

- Opvang en verzorging van personen uit het effectgebied.
- Voorlichting/communicatie over het ongeval.
- Registreren van slachtoffers.

Acute gezondheidszorg

Triage

- Locatie(s) voor gewondenverzamelplaatsen.
- Patiëntenspreidingsplan Noord-Nederland met daarin de afspraken voor specifieke patiëntengroepen (CBRN-slachtoffers en patiënten van brandwonden).
- Verhoogde kans op slachtoffers uit de groep van ouderen en kinderen.
- Afstemming met bevolkingszorg over registratie slachtoffers.

Behandelen (letselbeeld)

- Door hittestraling ontstaan uitwendige brandwonden. Bij inademing van hete gassen ontstaan inhalatietrauma's.

Transport

- Opstelplaats, aan- en afvoerroutes (verkeerscirculatie brongebied)
- Een deel van de slachtoffers gaat als zelfverwijzer richting huisartsenzorg (Dokterswachter) of ziekenhuis. Aandachtspunt is zo snel mogelijk te communiceren met zorginstellingen over handelingsperspectief (geneeskundig advies – CBRNe – advies decontaminatie slachtoffers).

Aandachtspunten publieke gezondheid

Medisch milieukunde

- Geneeskundig advies vanuit de GAGS voor geneeskundig advies burgers en zorginstellingen.
- Afstemming GAGS en MMK over de nafase (aandacht voor informeren burgers en zorginstellingen, afstemming communicatie).

Psychosociale hulpverlening

- Afweging inzet van het proces psychosociale hulpverlening in de acute en nafase.

Algemene info	<p>Bedrijfsgegevens:</p>	<p>Contactpersonen</p>	<p>Bedrijfsinformatie & bedrijfsnoodplan</p>	<p>Aanwezigheid van gevaarlijke stoffen</p>
	<p>Aanwezigen:</p> <p>Aantal aanwezige personeelsleden en tijdstippen</p>	<p>Contact(persoon) communicatie:</p>	<p>Omschrijving van de activiteiten van het bedrijf en bedrijfsnoodplan</p>	<p>Overzicht van de gevaarlijke stoffen die aanwezig mogen zijn in het bedrijf</p>

Indeling van het terrein

<p>plattegrond terrein + coördinaten</p>	<p>Toelichting gebouwnummers:</p> <p>Alle gebouwen staan op de plattegrond genummerd.</p>	<p>Luchtfoto:</p> <p>Luchtfoto terrein</p>
	<p>Toelichting kleuren:</p> <ul style="list-style-type: none"> 	

Scenario X: korte omschrijving scenario en toelichting effectcirkels.

Multidisciplinaire aandachtspunten CoPI / ROT

Multi

-

Brandweer

-

GHOR

-

Politie

-

Bevolkingszorg

-

Overzichtskaart met effectcirkels en kwetsbare objecten

Crisiscommunicatie

-

Strategisch / bestuurlijk

-

Wetterskip

-